

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
KOMISIJA ZA VRIJEDNOSNE PAPIRE
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE**

Komisija za vrijednosne papire Federacije Bosne i Hercegovine
Sarajevo, Čemaluša 9/II
Tel. ++387 33 203 844, 203 902, fax: ++ 387 33 211 655
info@komvp.gov.ba; www.komvp.gov.ba

SADRŽAJ

1.	OSNIVANJE, PRAVNI POLOŽAJ, NADLEŽNOSTI, OVLAŠTENJA I ORGANIZACIJA KOMISIJE.....	3
1.1.	Osnivanje i pravni položaj Komisije.....	3
1.2.	Nadležnost Komisije.....	3
1.3.	Ovlaštenja Komisije.....	3
1.4.	Imenovanje članova i sastav Komisije.....	4
1.5.	Organizacijska struktura.....	4
1.6.	Finansiranje.....	4
2.	RAD KOMISIJE U 2021. GODINI.....	5
2.1.	Sjednice Komisije.....	6
2.2.	Izveštavanje i objavljivanje informacija od strane emitenata vrijednosnih papira.....	7
2.3.	Registri i evidencije Komisije.....	7
2.3.1.	<i>Registar emitenata, upisi, brisanja, kapital i statusne promjene.....</i>	7
2.3.2.	<i>Upis u registar fondova.....</i>	10
2.4.	Preuzimanje dioničkih društava.....	10
2.5.	Nadzor učesnika na tržištu kapitala.....	13
2.5.1.	<i>Neposredni vanredni nadzori.....</i>	13
2.5.2.	<i>Posredni vanredni nadzori.....</i>	14
2.5.3.	<i>Dostava podataka/informacija po zahtjevu drugih državnih organa/institucija.....</i>	14
2.5.4.	<i>Postupanje po predstavkama.....</i>	15
2.6.	Dozvole, saglasnosti, ispiti u organizaciji Komisije.....	15
2.7.	Normativne i druge aktivnost Komisije.....	21
2.8.	Sudski postupci.....	21
2.9.	Saradnja sa drugim nadležnim tijelima i edukacija uposlenika.....	21
2.10.	Ostalo.....	21
3.	TRŽIŠTE KAPITALA I UČESNICI NA TRŽIŠTU.....	22
3.1.	Normativno-pravni okvir za funkcionisanje tržišta.....	22
3.2.	Promet na Sarajevskoj berzi-burzi vrijednosnih papira (SASE).....	25
3.3.	Prijenosi kod Registra vrijednosnih papira u Federaciji BiH.....	29
3.3.1.	<i>Uvod.....</i>	29
3.3.2.	<i>Prijenosi kod Registra vrijednosnih papira.....</i>	29
3.3.3.	<i>Poslovanje ovlaštenih učesnika na tržištu vrijednosnih papira u 2021. godini.....</i>	30
3.4.	Društva za upravljanje fondovima i investicijski fondovi.....	35
3.4.1.	<i>Uvod.....</i>	35
3.4.2.	<i>Podaci o poslovanju DUF-ova u 2021. godini.....</i>	37
3.4.3.	<i>Poslovanje investicijskih fondova u 2021. godini.....</i>	41
	LISTA TABELA.....	56
	LISTA GRAFIKONA.....	57

1. OSNIVANJE, PRAVNI POLOŽAJ, NADLEŽNOSTI, OVLAŠTENJA I ORGANIZACIJA KOMISIJE

Saglasno članu 2. Zakona o Komisiji za vrijednosne papire, Komisija za vrijednosne papire Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Komisija) podnosi Parlamentu Federacije Bosne i Hercegovine godišnji izvještaj o radu za prethodnu godinu, uz finansijski plan za narednu godinu.

1.1. Osnivanje i pravni položaj Komisije

Komisija je osnovana Zakonom o Komisiji za vrijednosne papire („Službene novine Federacije BiH“ br. 39/98, 36/99, 33/04, 92/13, 6/17), kao samostalna specijalizirana institucija Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Federacija BiH) sa svojstvom pravnog lica, radi obavljanja djelatnosti regulatora tržišta, nadzora i zaštite investitora, transparentnosti i zakonitosti poslovanja učesnika na tržištu vrijednosnih papira.

Prema Zakonu o Komisiji za vrijednosne papire, Komisija je profesionalno i nezavisno tijelo za regulaciju i nadzor tržišta vrijednosnih papira, koje se sastoji od predsjednika, zamjenika predsjednika i tri člana, koji se imenuju na mandat od pet godina.

1.2. Nadležnost Komisije

Tržište kapitala u Federaciji BiH, kao i ovlaštenja i djelokrug rada Komisije i drugih institucija i učesnika na tržištu kapitala, regulisani su Zakonom o Komisiji za vrijednosne papire, Zakonom o tržištu vrijednosnih papira („Službene novine Federacije BiH“ br. 85/08, 109/12, 86/15, 25/17), Zakonom o Registru vrijednosnih papira („Službene novine Federacije BiH“ br. 39/98, 36/99, 33/04), Zakonom o investicijskim fondovima („Službene novine Federacije BiH“ br. 85/08, 25/17), Zakonom o privrednim društvima („Službene novine Federacije BiH“ br. 81/15), Zakonom o preuzimanju dioničkih društava („Službene novine Federacije BiH“ br. 77/15) i Zakonom o dobrovoljnim penzijskim fondovima („Službene novine Federacije BiH“ br. 104/16).

Shodno navedenim zakonima, osnovna misija Komisije je regulacija uslova, načina funkcionisanja i poslovanja, licenciranje ovlaštenih pravnih i fizičkih lica i vršenje nadzora nad učesnicima na tržištu kapitala: Registrom vrijednosnih papira u Federaciji BiH (u daljem tekst: Registar vrijednosnih papira ili RVP), Sarajevskoj berzi-burzi vrijednosnih papira d.d. Sarajevo (u daljem tekstu: Sarajevska berza ili SASE), brokerskim kućama, brokerima/dilerima, investicijskim savjetnicima, društvima za upravljanje fondovima (u daljem tekstu: društva za upravljanje ili DUF) i investicijskim fondovima (u daljem tekstu: investicijski fondovi ili IF), bankama ovlaštenim za obavljanje poslova depozitara i skrbnika na tržištu vrijednosnih papira. Također, nadležna je za vođenje registra emitenata vrijednosnih papira, registra fondova, registra profesionalnih posrednika, odobravanje emisija vrijednosnih papira, odobravanje ponuda za preuzimanje dioničkih društava, odobravanje i nadziranje provođenja korporativnih radnji u dioničkim društvima, praćenje obaveze objavljivanja izvještaja o finansijskom poslovanju dioničkih društava, zaštitu prava dioničara i dr.

1.3. Ovlaštenja Komisije

U okviru svoje nadležnosti Komisija, u skladu sa Statutom i Poslovnikom o radu, razmatra i donosi propise, odluke i druge pojedinačne akte na sjednici Komisije. Odluke Komisije u upravnim postupcima su konačne, a protiv istih se može pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom.

Komisija je također nadležna je za izricanje zakonom utvrđenih mjera prema ovlaštenim učesnicima na tržištu kapitala, oduzimanje ili obustavljanje na određeno vrijeme dozvola ovlaštenim učesnicima pravnim i fizičkim licima, izdavanje prekršajnih naloga ili podnošenje prekršajnih prijava, podnošenje izvještaja o počinjenom krivičnom djelu ili krivičnih prijava.

1.4. Imenovanje članova i sastav Komisije

Na osnovu Zakona o Komisiji za vrijednosne papire, Komisija je profesionalno i nezavisno tijelo, koje se sastoji od predsjednika, zamjenika predsjednika i tri člana, koji se imenuju na mandat od pet godina. Prema navedenom Zakonu imenovanje članova Komisije vrši predsjednik uz saglasnost dopredsjednika Federacije BiH, a njihovu odluku potvrđuje Parlament Federacije BiH.

Zbog odlaska jednog člana Komisije u penziju, Komisija u periodu od 1.12.2019. godine do 9.9.2021. godine nije imala dovoljan kvorum za odlučivanje, te je kao takvoj onemogućeno funkcionisanje rada u punom kapacitetu. Članovi Komisije u novom sazivu su imenovani Odlukom Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine o potvrđivanju Odluke o razrješenju i imenovanju članova Komisije za vrijednosne papire Federacije Bosne i Hercegovine broj: 01,02-02-1646/21 od 9.9.2021. godine.

1.5. Organizacijska struktura

Unutrašnja organizacija i način rada uređeni su Statutom i Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta tako da se organizacijska struktura sastoji od sljedećih sektora: Sektora za praćenje izdavanja vrijednosnih papira, Sektora za regulisanje tržišta vrijednosnih papira, Sektora za investicijske fondove i Sektora za nadzor, te Sekretarijata Komisije.

Iako su prema unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji planirana 32 radnika, u Komisiji je u periodu 1.1.2021. godine do 14.2.2021. godine bilo zaposleno 16 radnika i dva člana Komisije, dakle ukupno 18, od toga 17 sa visokom stručnom spremom i jedan sa srednjom stručnom spremom.

Dana 14.2.2021. godine jedna je radnica sa visokom stručnom spremom penzionisana, nakon čega je u Komisiji od navedenog datuma do 9.9.2021. godine, kao datuma potvrđivanja imenovanja novih članova Komisije, broj zaposlenih iznosio 15 radnika i dva člana Komisije (ukupno 17).

Nakon donošenja Odluke o potvrđivanju Odluke o razrješenju i imenovanju članova Komisije za vrijednosne papire Federacije Bosne i Hercegovine, u devetom mjesecu 2021. godine su preuzeli dužnosti novoimenovani članovi Komisije, kako slijedi: od 9.9.2021. godine dr. sc. Matej Živković obavlja dužnost zamjenika predsjednika Komisije, od 16.9.2021. godine dr. sc. Esad Dželilović obavlja funkciju člana Komisije, od 17.9.2021. godine gospodin Mladen Predrag obavlja funkciju člana Komisije, od 21.9.2021. godine Romeo Zelenika obavlja funkciju člana Komisije i od 1.10.2021. godine Adnan Zukić je preuzeo dužnost predsjednika Komisije.

Od 1.10.2021. godine u Komisiji je zaposleno ukupno 15 radnika i pet članova Komisije (predsjednik Komisije, zamjenik predsjednika Komisije i tri člana Komisije), dakle ukupno 20 zaposlenih, od toga 19 sa visokom stručnom spremom i jedan sa srednjom stručnom spremom.

1.6. Finansiranje

U skladu sa Zakonom o Komisiji za vrijednosne papire, Komisija se finansira iz sljedećih izvora:

- naknade i takse ostvarene iz djelatnosti Komisije i
- donacije stranih vladinih i nevladinih organizacija, izuzev onih koje bi mogle dovesti u pitanje neovisnost Komisije.

Komisija je u 2021. godini radila na principu samofinansiranja, odnosno finansirala se isključivo prihodima od naknada i taksi ostvarenih iz djelatnosti Komisije, što je prema međunarodnim principima za regulatore tržišta kapitala važan uslov za neovisno i kompetentno funkcionisanje regulatora tržišta kapitala. Ovakav način finansiranja, bez finansiranja iz sredstava budžeta, planiran je i u 2022. godini.

Na bazi realne procjene obima poslova i zadataka koji proizlaze iz zakona i dostignutog nivoa razvoja tržišta kapitala u obračunskom periodu 2021. godine ostvareni su ukupni prihodi u iznosu od 1.802.047 KM, što u odnosu na isti period prethodne godine predstavlja povećanje za 308.601 ili 20,6%, dok se u 2022. godini planira povećanje ukupnih prihoda za 19,08% u odnosu na finansijski plan prihoda za 2021. godinu, ili 29,73% u odnosu na ostvareno u 2021. godinu.

U strukturi ukupnog prihoda najveći dio prihoda se planira i dalje ostvariti od nadzora nad radom društava za upravljanje fondovima i investicionih fondova, Registra vrijednosnih papira, Sarajevske berze, profesionalnih posrednika, te po osnovu nadzora nad provođenjem korporativnih radnji u dioničkim društvima.

U obračunskom periodu 2021. godine ostvareni su ukupni rashodi u iznosu od 1.699.282 KM, što u odnosu na isti period prethodne godine predstavlja povećanje za 19.934 KM ili 1,2%. Uslijed očekivanog povećanja obima aktivnosti i imenovanja novih članova Komisije u 2022. godini je predviđeno povećanje rashoda za 37,58% u odnosu na ostvareno u 2021. godinu.

2. RAD KOMISIJE U 2021. GODINI

Komisija je koncipirana kao institucija čiji zadaci nalažu prijem i obradu velike količine podataka, pravovremeno i kvalitetno djelovanje, te je s tim u vezi neophodno postojanje dobro razvijenog informacionog sistema.

Količina podataka koji fluktuiraju kroz Komisiju i čijom se obradom dolazi do važnih odluka vremenom se eksponencijalno povećava. Čuvanje velikog broja odluka, rješenja, zakonskih propisa i drugih dokumenata zahtijeva određeni vid *knowledge work* sistema koji će omogućiti pretraživanje i *data mining*. Povezivanje takve 'baze znanja' sa aplikacijom za obradu tih podataka i aplikacijom za tzv. grupno odlučivanje predstavlja strateški pomak u radu Komisije. Ovaj vid podrške je implementiran kroz niz softverskih rješenja koja su međusobno povezana i koja se kontinuirano nadograđuju i mijenjaju u skladu sa novonastalim potrebama, izmjenama zakonskih rješenja i sl.

Informacioni sistem Komisije pokriva sva važna poslovna područja, kako funkcionalno, tako i organizaciono. U prethodnom periodu realizirani su projekti unapređenja komunikacionog i sigurnosnog segmenta informacionog sistema kroz implementaciju mrežnih elemenata komunikacijske opreme (switchevi: core i access, routeri i firewall) kojom je na adekvatan način riješeno rutiranje saobraćaja, prava pristupa u i izvan poslovnog sistema, enkripcija kroz VPN pristup, te pristup poslovnih korisnika mobilnim uređajima na sistem. Komisija je povezana i kroz aplikativna rješenja razmjenjuje informacije i podatke sa svim strateški važnim institucijama kao što su: SASE, Registar vrijednosnih papira, RNIKPE - sistem evidencije prekršaja, a sve u cilju obavljanja svoje primarne funkcije vrhovnog regulatora tržišta kapitala. Urađena je i migracija dijela sistema na nove verzije operativnih sistema i baza podataka, čime je obezbijeđena veća sigurnost, brži pristup, poboljšana interoperabilnost i robusnost.

Na nivou poslovnih aplikacija konfigurisan je Office 365 Business sistem za internu kolaboraciju i komunikaciju putem e-maila, sharepointa i teamworka. Pored toga unaprijeđen je sistem za upravljanje dokumentima i procesima koji omogućava elektronsku evidenciju i procesni tok poslovne dokumentacije u svim primarnim poslovnim procesima Komisije.

Implementiran je i novi jedinstveni Registar učesnika na tržištu kapitala u okviru poslovnog procesa registracije istih, a koji su u nadležnosti Komisije. Pomenuti registar omogućava distribuiran rad uposlenika po pojedinim sektorima na centraliziranom sistemu koji doprinosi bržem i kvalitetnijem upravljanju i praćenju cjelokupnog procesa registracije odnosno upisa, promjene i brisanja podataka o učesnicima po kategorijama: emitenti, društva za upravljanje fondovima i investicijski fondovi, profesionalni posrednici, profesionalni specijalisti, banke depozitari i skrbnici.

U cilju kontinuiranog razvoja i unapređenja informacionog sistema krajem godine kreiran je dokument „Opis postojećeg stanja i prijedlozi unapređenja informacionog sistema za 2022. godinu“ u kojem su definirani ključni projekti kao što je reorganizacija web portala i implementacija potrebne infrastrukture neophodne za online prijem zahtjeva od strane učesnika na tržištu, te informaciona podrška kroz softverska rješenja za organizaciju online edukacije potencijalnih učesnika, koji će biti implementirani u narednoj godini. Shodno tome planirana su neophodna finansijska sredstva u godišnjem planu nabavki za 2022. godinu. Važno je napomenuti da su projekti definirani i opisani pojedinačno kako bi implementacija istih mogla da se odvija fazno u skladu sa raspoloživim finansijskim i ljudskim resursima i vremenskim rokovima za realizaciju.

2.1. Sjednice Komisije

Komisija je u periodu od 1.10.2021. godine do 31.12.2021. godine održala ukupno 11 sjednica na kojima su razmatrane 434 tačke dnevnog reda ili približno 40 tačaka po sjednici. Na dnevnim redovima sjednica Komisije najveći broj predmeta odnosi se na regulaciju i nadzor tržišta i rješavanje zahtjeva pravnih i fizičkih lica u upravnom postupku, razmatranje izvještaja, informacija i analiza stanja na tržištu kapitala, razmatranje prijedloga mjera za poboljšanje stanja ili sankcioniranje pravnih i fizičkih lica kao ovlaštenih učesnika na tržištu kapitala. Sjednice se, u pravilu, održavaju jednom sedmično.

Radi informisanja investitora i javnosti zapisnici, odluke i zaključci sa sjednica Komisije redovno se objavljuju na internetskoj stranici Komisije. Ažurno se postupa u primjeni Zakona o slobodi pristupa informacijama, tako da se redovno tromjesečno izvještava Parlament Federacije Bosne i Hercegovine i Institucija ombudsmen/ombudsman za ljudska prava Bosne i Hercegovine o postupanju po ovom Zakonu.

U prošloj godini riješeno je svih sedam zahtjeva pravnih i fizičkih lica za pristup informacijama kojima raspolaže Komisija.

U svrhu povećanja transparentnosti tržišta, podaci o aktivnostima na tržištu objavljuju se na internetskim stranicama Komisije, Registra vrijednosnih papira i Sarajevske berze.

U postupcima po zahtjevima pravnih i fizičkih lica ili po službenoj dužnosti, Komisija je u 2021. godini u upravnom postupku imala u rješavanju 331 zahtjev, u koje su, osim zahtjeva iz 2021. godine, uvršteni i zahtjevi iz 2020. godine, te predmeti iz 2019. godine (ukupno 651 predmet), o kojima se nije moglo odlučivati zbog nedostatka kvoruma za odlučivanje u Komisiji. Rješavanje zahtjeva u upravnom postupku iz nadležnosti Komisije u najvećoj mjeri odnosi se na predmete upisa nadzornog odbora emitenata (dioničkih društava) u Registru emitenata vrijednosnih papira kod Komisije (162), upisa promjena osnovnog kapitala po različitim osnovama (14), odobrenje emisija (7), davanje saglasnosti na razna imenovanja (15) i prethodnih saglasnosti (34) i dr.

Redovno su na sjednicama razmatrani nacrti propisa, analizirano stanje i problemi na tržištu, te druga pitanja iz djelokruga rada Komisije.

2.2. Izvještavanje i objavljivanje informacija od strane emitenata vrijednosnih papira

Za dioničare i investitore koji učestvuju u upravljanju u dioničkim društvima ili posluju sa njima, informacije su neophodan element kako bi bili u stanju da procijene njihovu poziciju i reaguju na promjene koje su za njih relevantne. Istovremeno, transparentnost u objavljivanju finansijskih izvještaja i informacija bitnih za poslovanje društava preduslov je za dobro korporativno upravljanje. Pravovremeno i potpuno objavljivanje informacija obezbjeđuje pristup informacijama svim zainteresiranim licima, bez obzira na svrhu u koju će dobijene informacije biti korištene, putem transparentne procedure koja garantuje da se informacije lako pronalaze i dobijaju. S tim u vezi, Zakonom o tržištu vrijednosnih papira i općim aktom Komisije, Pravilnikom o objavljivanju informacija, propisana je obaveza izvještavanja i objavljivanja informacija od strane emitenata vrijednosnih papira. U skladu sa Zakonom o tržištu vrijednosnih papira i Pravilnikom o objavljivanju informacija i izvještavanju na tržištu vrijednosnih papira, polugodišnji i godišnji izvještaj o poslovanju, izvještaj vanjskog revizora i izvještaj o događajima koji bitno utiču na finansijsko poslovanje, emitenti dostavljaju Komisiji putem e-maila, dostavljanjem linka (poveznice) na svoju web stranicu, na web adresu na kojoj je postavljen izvještaj. U protekloj godini Komisija je zaprimila 492 ovakva izvještaja. Osim emitenata, postoji obaveza izvještavanja i objavljivanja informacija berze, Registra, te drugih ovlaštenih učesnika, a koji su u izvještajnoj godini redovno dostavljani Komisiji na način propisan Pravilnikom o objavljivanju informacija i izvještavanju na tržištu vrijednosnih papira.

2.3. Registri i evidencije Komisije

U Komisiji se vode posebni registri i to: registar emitenata vrijednosnih papira (u daljem tekstu: registar emitenata) u koji se upisuju dionička društva, banke, osiguravajuća društva i druga pravna lica kao emitenti vrijednosnih papira, te registar fondova u koji se upisuju društva za upravljanje i investicijski fondovi. Registar emitenata i registar fondova i sve promjene u njima vode se u elektronskom obliku u skladu sa Pravilnikom o načinu upisa i vođenja registra emitenata vrijednosnih papira, odnosno Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja registra fondova. Pored toga, vodi se registar profesionalnih posrednika u koji se upisu podaci o profesionalnim posrednicima, izdatim dozvolama pravnim licima koja imaju dozvole za obavljanje poslova posredovanja na tržištu vrijednosnih papira (brokerske kuće), poslove depozitara i skrbnika i poslove agenta emisije, kao i izdatim dozvolama za fizička lica za obavljanje poslova brokera/dilera i investicijskog savjetnika.

2.3.1. *Registar emitenata, upisi, brisanja, kapital i statusne promjene*

Registar emitenata

Prema Zakonu o Komisiji za vrijednosne papire, Zakonu o privrednim društvima, Zakonu o tržištu vrijednosnih papira i Pravilniku o načinu upisa i vođenja registra emitenata vrijednosnih papira kod Komisije za vrijednosne papire Federacije Bosne i Hercegovine, u Komisiji se vodi registar emitenata. U registar emitenata se upisuju dionička društva, banke, osiguravajuća društva i druga pravna lica kao emitenti vrijednosnih papira, te svi podaci o emitentu, emisiji, vrijednosnim papirima, osnovnom kapitalu, nadzornom odboru društava, upravi, kao i promjene navedenih podataka.

Pred Komisijom, dionička društva i drugi emitenti pokreću različite vrste upravnih postupaka, koje u osnovi imaju za cilj provođenje odluka skupštine (dioničkog) društva ili pak provođenje odluke skupštine drugog organa, kada se to odnosi na emisiju vrijednosnih papira.

U Registar emitenata, sa koncem 2021. godine, upisana su 574 emitenta i to 535 privrednih društava, 35 banaka i osiguravajućih društava, jedan kanton i tri općine. Pored toga, kao poseban registar u okviru registra emitenata kod Komisije vodi se registar investicijskih fondova.

Tabela 1: Ukupan broj emitenata sa upisanim osnovnim kapitalom

Emitenti	Broj emitenata	%	Osnovni kapital u KM	%
Privredna društva	535	93,20	8.848.749.276,61	84,29
Banke i osiguravajuća društva	35	6,10	1.649.715.968,10	15,71
Kantoni i općine	4	0,70	0	0
Ukupno	574	100	10.498.465.244,71	100,00

Upis u Registar emitenata i statusne promjene

U 2021. godini nije bilo novih upisa u Registar emitenata.

Promjena oblika

U 2021. godini Komisija je odobrila pet zahtjeva za promjenu oblika (DIONIČKO DRUŠTVO „GRADSKI I PRIGRADSKI SAOBRAĆAJ“ TUZLA, "Fabrika Cementa Lukavac" d.d., Društvo za prevoz putnika i roba „Konjictrans“ d.d. Konjic, "DOBRINJA" d.d. za promet robe na malo i veliko, Sarajevo, Dioničko društvo "ANGROPREDUZEĆE" Cazin), dok je jedan odbijen ("GORAŽDEPUTEVI" dioničarsko društvo Goražde).

Smanjenje kapitala (pokriće gubitka, brisanje vlastitih dionica i brisanje iz Registra emitenata)

U izvještajnom periodu su dva zahtjeva za odobrenje smanjenja osnovnog kapitala pozitivno riješena, dok je jedan zahtjev je odbijen.

Smanjenje osnovnog kapitala radi pokrića gubitka

1. „SANITEKS“ dioničko društvo Velika Kladuša (823.011,48 KM)
2. Alpina FOGS d. d. Sarajevo (2.246.552,00 KM)
3. JAVNO PREDUZEĆE „KOMUNALAC“ d.d. Gradačac (zahtjev odbijen)

Ukupno je time smanjen upisani osnovni kapital privrednih društava za 3.069.563,48 KM.

Smanjenje osnovnog kapitala zbog brisanja emitenta iz registra

U 2021. godini po službenoj dužnosti ili po prijavi društava izvršeno je brisanje šest emitenata iz Registra emitenata:

1. "BUTEX" DIONIČKO DRUŠTVO Bužim (2.028.024,00 KM)
2. "EUROPA" d.d. za hotelijerstvo i turizam Sarajevo (25.499.859,00 KM)
3. Dioničko društvo "Kombitek" Bihać (43.526.040,00 KM)
4. DIONIČKO DRUŠTVO "GRADSKI I PRIGRADSKI SAOBRAĆAJ" TUZLA (3.883.853,00 KM)
5. „TVORNICA KRUŽNIH PILA“ d.d. Posušje (2.466.740,00 KM)
6. VAKUFСКА BANKA d.d. Sarajevo (28.503.900,00 KM)

Tabela 2: Smanjenje osnovnog kapitala zbog brisanja (KM)

Privredna društva (d.d.)	77.404.516,00
Banke i osiguravajuća društva	28.503.900,00
Ukupno	105.908.416,00

Po svim naprijed navedenim osnovima, u 2021. godini u Registru emitenata izvršeno je brisanje osnovnog kapitala u ukupnom iznosu od 108.977.979,48 KM.

Tabela 3: Smanjenje kapitala po svim osnovima (KM)

Privredna društva (d.d.)	80.474.079,48
Banke i osiguravajuća društva	28.503.900,00
Ukupno	108.977.979,48

Emisija vrijednosnih papira

U 2021. godini Komisija je odobrila sedam zahtjeva za odobrenje emisije dionica zatvorenom ponudom:

- ProCredit Bank d.d. Sarajevo (12.712.890,00 KM)
- ZiraatBank BH d.d. (40.000.000,00 KM)
- PRIVREDNA BANKA SARAJEVO d.d. SARAJEVO (3.988.820,00 KM)
- UNION BANKA DD SARAJEVO (25.000.000,00 KM)
- ProCredit Bank d.d. Sarajevo (7.823.320,00 KM)
- DIONIČKO DRUŠTVO ZA OSIGURANJE "CAMELIJA" BIHAĆ (4.000.000,00 KM)
- Društvo za osiguranje Vienna osiguranje d.d., Vienna Insurance Group (4.000.000,00 KM)

Povećanje osnovnog kapitala (emisijom dionica, povećanjem iz vlastitih sredstava i uslovno povećanje)

U 2021. godini u Registar emitenata je upisano 14 povećanja osnovnog kapitala po različitim osnovima, i svi zahtjevi su pozitivno riješeni.

Sedam povećanja osnovnog kapitala je izvršeno po osnovu prethodno odobrene emisije dionica zatvorenom ponudom, i to:

- ProCredit Bank d.d. Sarajevo (12.712.890,00 KM)
- UNION BANKA DD SARAJEVO (25.000.000,00 KM)
- ZiraatBank BH d.d. (40.000.000,00 KM)
- ProCredit Bank d.d. Sarajevo (7.823.320,00 KM)
- PRIVREDNA BANKA SARAJEVO d.d. SARAJEVO (3.988.820,00 KM)
- DIONIČKO DRUŠTVO ZA OSIGURANJE "CAMELIJA" BIHAĆ (4.000.000,00 KM)
- Društvo za osiguranje Vienna osiguranje d.d., Vienna Insurance Group (4.000.000,00 KM)

Na osnovu pobrojanih povećanja osnovnog kapitala, ukupno je povećan kapital banaka i osiguravajućih društava za 97.525.030,00 KM.

U 2021. godini je odobreno sedam povećanja kapitala iz vlastitih sredstava, i to:

- Privredno društvo „Igman“ d.d. Konjic (11.578.120,00 KM)
- HERING d.d. za projektiranje i graditeljstvo Široki Brijeg (1.500.068,92 KM)
- UNIQA Osiguranje dioničarsko društvo Sarajevo (8.001.470,00 KM)
- "GRAWE" dioničko društvo za osiguranje Sarajevo (7.980.000,00 KM)
- Društvo za osiguranje Vienna osiguranje d.d., Vienna Insurance Group (2.000.000,00 KM)
- Društvo za osiguranje "ASA OSIGURANJE" dioničarsko društvo Sarajevo (5.760.000,00 KM)
- CENTRAL OSIGURANJE dioničko društvo (3.360.000,00 KM)

Tabela 4: Povećanje osnovnog kapitala iz vlastitih sredstava

Privredna društva (d.d.)	13.078.188,92
Banke i osiguravajuća društva	27.101.470,00
Ukupno iz vlastitih sredstava	40.179.658,92

U 2021. godini je izvršeno jedno uslovno povećanje osnovnog kapitala i to kao rezultat pripajanja banaka. VAKUFСКА BANKA d.d. Sarajevo je pripojena ASA BANCI DIONIČKO DRUŠTVO SARAJEVO čime je osnovni kapital ishodne banke povećan emisijom dionica u iznosu od 24.335.400,00 KM.

Shodno svemu navedenom, po osnovu emisije novih dionica, povećanjem kapitala iz vlastitih sredstava i uslovnim povećanjem, u 2021. godini ukupno povećanje kapitala u Registru emitenata iznosi 162.040.088,92 KM.

Tabela 5: Pregled povećanja kapitala po svim osnovima

	Privredna društva (KM)	Banke i osiguravajuća društva (KM)
Povećanje osnovnog kapitala	13.078.188,92	148.961.900,00
Ukupno povećanje	162.040.088,92	

Ostale promjene u Registru emitenata

U 2021. godini odobreno je pripajanje Vakufske Banke d.d. Sarajevo ASA BANCI dioničko društvo Sarajevo, a izvršena su tri brisanja obveznica, i to dvije serije obveznica Kantona Sarajevo te obveznice Vakufske Banke d.d. Sarajevo.

U 2021. godini četiri zahtjeva su riješena u obnovljenom postupku (PRIVREDNA BANKA SARAJEVO d.d., Javno poduzeće "Elektroprivreda Hrvatske zajednice Herceg Bosne" dioničko društvo Mostar, Dioničko društvo "BH Telecom" Sarajevo u dva zahtjeva) i donesena su dva zaključka o obustavi postupka ("GRADITELJ" dioničko društvo Čitluk i JAVNO PREDUZEĆE "KOMUNALAC" d.d. Gradačac).

U 2021. godini je izvršen jedan upis vlastitih dionica, a donesena 162 rješenja u upravnom postupku koja se odnose na zahtjeve za upis promjene članova nadzornog odbora u Registru emitenata.

U istom periodu bilo je ukupno 57 obavještenja u vezi sa promjenom u registru emitenata koje se odnose na promjenu članova uprave, firme i/ili adrese sjedišta društva.

2.3.2. Upis u registar fondova

U izvještajnom periodu u registru fondova je izvršeno ukupno 26 promjena, od čega 10 dozvola društvima za upravljanje fondovima (DUF-ovima), 11 zatvorenim investicijskim fondovima (ZIF-ovima) za upravljanje fondovima i 5 otvorenim investicijskim fondovima (OIF-ovima).

2.4. Preuzimanje dioničkih društava

Preuzimanje dioničkih društava provodi se u skladu sa Zakonom o preuzimanju dioničkih društava i Pravilniku o postupanju kod preuzimanja dioničkih društava. U 2021. godini riješena su svega tri zahtjeva za odobravanje objavljivanja ponude za preuzimanje, od čega je izvršeno odobravanje u jednom slučaju, jedan zahtjev je odbijen, a jedan odbačen. Odobreno objavljivanje ponude za preuzimanje odnosi se na otvoreno dioničko društvo.

Tabela 6: Pregled provedenih postupaka preuzimanja u 2021. godini

Društvo	Ponudilac	Lica u zajedničkom djelovanju	Prije preuzimanja %	Poslije preuzimanja %
GIK „OKO“ d.d. Sarajevo - Ilidža	AVAZ-ROTO PRESS d.o.o. Sarajevo	AVAZ d.o.o. Sarajevo i Azra Radončić	93,5091%	95,2637

Ukupna vrijednost izvršenih prijenosa u 2021. godini iznosila je 117.632,88 KM. U 2021. godini preneseno je 29.556 dionica kroz 110 izvršenih prijenosa. S obzirom na to da u 2020. godini nije bilo realizovanih preuzimanja dioničkih društava zbog nemogućnosti odlučivanja Komisije (usljed nedostatka kvoruma) u predmetima odobravanja objavljivanja ponuda za preuzimanje, jednako kako i svih drugih upravnih, nadzorskih i ostalih postupaka, usporedba sa prethodnom godinom nije moguća.

Tabela 7: Pregled rezultata preuzimanja u 2021. godini

Naziv društva	Osnovni kapital KM	Nominalna vrijednost dionice	Cijena KM	Broj prijenosa	Količina	Vrijednost KM
GIK „OKO“ d.d. Sarajevo - Ilidža	14.318.241,50	8,50	3,98	110	29.556	117.632,88

Posljedice nemogućnosti odlučivanja Komisije u 2020. godini i najvećem dijelu 2021. godine vidljive su iz samog broja odobrenih postupaka preuzimanja dioničkih društava, odnosno poređenja datog broja sa brojem iz perioda kada je Komisija imala kapacitet odlučivanja. U odnosu na jedan provedeni postupak preuzimanja u 2021. godini i niti jedan u 2020. godini, u 2019. godini izvršeno je 11 preuzimanja, a 15 godinu ranije. U 2017. godini broj izvršenih preuzimanja dioničkih društava iznosio je 31.

Ukupna vrijednost isplaćena po ponudama u 2019. godini iznosila je 9.783.898,00 KM, dok je vrijednost ostvarena u 2018. godini iznosila 2.447.190,33 KM, a u 2017. godini 11.077.959,52 KM. U odnosu na 117.632,88 KM u 2021. godini, vrijednosti isplaćene u preuzimanjima u prethodnom periodu značajno su veće.

Jednako kao i vrijednosti koje su ostvarene, i količina prenesenih vrijednosnih papira u 2021. godini značajno je manja u odnosu na raniji period. Količina vrijednosnih papira prenesenih po ponudama u 2019. godini iznosila je 716.405 dionica, u 2018. godini 111.641 dionica, da bi u 2017. godini ukupna količina prenesenih vrijednosnih papira iznosila 717.966 dionica.

U 2019. godini izvršeno je ukupno 465 prijenosa. U 2018. godini izvršena su 263 prijenosa, a u 2017. godini 299 prijenosa. Dakle, u posljednjih pet godina broj preuzimanja se značajno smanjio, s tim što je taj broj u 2021. godini i posebno u 2020. godini dosegao svoj minimum (jer preuzimanja nije ni bilo). Iako je broj preuzimanja bitno manji, jednako kao i vrijednost realizovanih prijenosa i količina prenesenih vrijednosnih papira, u 2021. godini broj izvršenih prijenosa nije toliko smanjen, bar kada se stavi u kontekst broja izvršenih preuzimanja.

Tabela 8: Pregled postupaka preuzimanja dioničkih društava koji nisu odobreni u 2021. godini

DRUŠTVO	PONUĐILAC	ODLUKA
Vakufska banka d.d. Sarajevo	ASA Finance d.d. Sarajevo	Odbacuje se zahtjev
POBJEDA - RUDET d.d. Goražde	Kirlioglu Kumya sanayi ve ticaret anonim sirketi, Turska	Odbija se zahtjev

Dioničko društvo za ekonomski, finansijski i pravni konsalting „ASA Finance“ d.d. Sarajevo je dana 29.11.2019. godine, putem opunomoćenog društva ASA Banka d.d. Sarajevo, podnijelo zahtjev za odobravanje objavljivanja ponude za preuzimanje društva VAKUFKA BANKA d.d. Sarajevo. Dana 1.11.2021. godine Komisija je obaviještena o određenim objektivnim okolnostima u vezi sa provedbom postupka preuzimanja, usljed čega je bilo bespredmetno provoditi ponudu o preuzimanju na društvu koje prestaje postojati usljed statusne promjene – pripajanja. Cijeneći sve navedene okolnosti odbačen

je zahtjev za odobravanje objavljivanja ponude za preuzimanje društva VAKUFKA BANKA d.d. Sarajevo, Dioničkom društvu za ekonomski, finansijski i pravni konsalting „ASA FINANCE“ d.d. Sarajevo. Društvo Kumya sanayi ve ticaret anonim sirketi Turska podnijelo je Komisiji zahtjev za preuzimanje društva Pobjeda RUDET d.d. Goražde pri čemu se nije radilo o obaveznoj ponudi po Zakonu o preuzimanju dioničkih društava. Pobjeda - RUDET d.d. Goražde je zatvoreno dioničko društvo koje ima manje od 30 dioničara. U vremenskom razdoblju od šest mjeseci prije iskazanog interesa za preuzimanje nije bilo trgovanja dionicama društva na berzi. Bez obzira što su dionice uvrštene na berzu, nije bilo trgovanja dionicama na berzi duži vremenski period, pa stoga Pobjeda - RUDET d.d. Goražde nije ciljno društvo iz Zakona o preuzimanju dioničkih društava koje bi moglo biti preuzimano. Iz navedenog razloga donesena je odluka kojom je odbijen zahtjev društva Kumya sanayi ve ticaret anonim sirketi Turska.

U nastavku se daje pregled pokrenutih postupaka preuzimanja (podnesenih zahtjeva za odobravanje objavljivanja ponuda za preuzimanje) sa podacima o osobama u zajedničkom djelovanju koji su u postupku rješavanja, a za koje se donošenje rješenja o (ne)odobrenja ponude očekuje početkom 2022. godine.

Tabela 9: Pregled postupaka preuzimanja iz 2021. godine čije rješavanje nije okončano

Društvo	Ponudilac	Osobe u zajedničkom djelovanju	Vlasništvo (%)
RK "TUZLANKA" d.d. Tuzla	OMEGA d.o.o. Živinice	-	99,6129
Forum d.d. Sarajevo – u stečaju	PENNY PLUS d.o.o. Sarajevo	-	54,8637
MLINPEK-ŽITAR d.d. Jajce	Bojanić Jozo	-	90,1779
INIT d.d. Sarajevo	Bingo d.o.o. Tuzla	-	83,2008
Dobojuputevi d.d. Doboju-Jug	CESTOTEHNIK d.o.o. Tuzla	-	77,2478
Centrotrans-Tranzit d.d. Sarajevo	INDEX d.o.o. Gračanica	-	97,7293
DD DC GRADAČAC Gradačac	Tomo Šimić	Lidija Šimić	34,9804
PREVOZ RADNIKA KREKA d.d. Tuzla	BINGO d.o.o. Tuzla	-	27,0426

Najveći broj predmeta iz 2021. godine nije riješen iz razloga što podnosioci zahtjeva nisu uz zahtjeve dostavljali dokaze o obezbijeđenim sredstvima za preuzimanje ili su nakon dostavljanja dokaza (ugovor s Registrom vrijednosnih papira u Federaciji BiH d.d. Sarajevo o obavljanju poslova deponiranja dionica i obavljanju poslova preuzimanja, te potvrde o osiguranju naknade za preuzimanje svih dionica koje su predmet ponude za preuzimanje) iste povlačili zbog visokih troškova obezbjeđenja budući da su najčešće sredstva osiguravana bankarskom garancijom. Iz istih razloga i najveći broj predmeta iz prethodnog perioda nije riješen.

Postupajući po presudi Kantonalnog suda u Sarajevu, izvršena je obnova postupka kada je u pitanju preuzimanje društva Plin d.d. Sarajevo, a u skladu sa presudom Kantonalnog suda u Sarajevu.

U 2021. godini i godinama prije svi podnosioci zahtjeva za odobravanje objavljivanja ponuda za preuzimanje su iskazali namjeru korištenja prava prijenosa manjinskih dioničara (*squeeze out*). U iskaznoj namjeri svi podnosioci zahtjeva nisu stekli uslove za korištenja prava prijenosa manjinskih dioničara. U 2021. godini kroz jedan postupak preuzimanja nije realizovano pravo prijenosa manjinskih dioničara ali se isto očekuje u 2022. godini, po okončanju postupka preuzimanja. Kako u 2021. godini, tako i u 2020. godini nije bilo realizacije postupaka istiskivanja manjinskih dioničara jer nije bilo preuzimanja. U 2019. godini izvršeno je šest postupaka istiskivanja dioničara, dok je taj broj u 2018. godini bio dvostruko veći.

Istiskivanje manjinskih dioničara najčešće ima za posljedicu da otvorena dionička društva postaju zatvorena, čime ostvaruju osnovne zakonske pretpostavke za reorganizaciju društva, provođenjem

statusne promjene preoblikovanja iz dioničkog društva u društvo sa ograničenom odgovornošću. U 2020. i 2021. godini taj proces je prekinut.

Stanje po pitanju preuzimanja u godini za koju se izvještaj podnosi u kontekstu dužeg vremenskog perioda prikazano je u narednoj tabeli.

Tabela 10: Pregled postupaka preuzimanja iz ranijeg perioda čije rješavanje nije okončano

DRUŠTVO	PONUĐILAC
Vispak dd Visoko	AS d.o.o. Jelah-Tešanj
Izdavačko export-import društvo „Sarajevo-publishing“ Sarajevo	Tikvić Mira
Intereuropa RTC, Međunarodna špedicija, skladištenje, pretovar i transport d.d. Sarajevo	Intereuropa d.d. Koper
Vakufska banka d.d. Sarajevo	ASA Finance d.d. Sarajevo
TP Distributivni centar „Sarajevo“ d.d. Sarajevo	BLBH Invest GmbH, Wien
Mlin i pekare d.d. Ljubače	AS Holding d.o.o. Tešanj
Prehrambena industrija „MLINPEK“ Otvoreno Dioničko društvo Bugojno	A-Best d.o.o. Travnik
"ZRAK-OPTOMEHANIKA" d.d. za lijevanje lakih (obojenih) metala i mehaničku obradu metala, Kiseljak	Bojo Danijel
Kompas Međugorje d.d. Međugorje, Čitluk	Biljana Sesar Buntić i ostali
Hercegovina auto d.d. Mostar	Farex d.o.o. Tešanj
Dobojsputevi d.d. Dobojski Jug	Cestotehnik d.o.o. Tuzla
Plin d.d. Sarajevo	Messer Hungarogáz Kft, Budimpešta, Mađarska

2.5. Nadzor učesnika na tržištu kapitala

Zbog nedostatka kvoruma u Komisiji u 2021. godini nije obavljen nijedan redovni nadzor kod učesnika na tržištu kapitala, a došlo je i do smanjenja broja obavljenih vanrednih nadzora. Specifičnost u ovoj poslovnoj godini, kao i u prethodnoj, je povećanje broja zahtjeva drugih kontrolnih organa (kantonalnih tužilaštava, Ministarstva unutrašnjih poslova, Ministarstva sigurnosti, Državne agencije za istragu i zaštitu i dr.) za dostavljanjem podataka i informacija iz nadležnosti Komisije.

U navedenom razdoblju u Sektoru za nadzor obavljeno je sedam neposrednih i šest posrednih vanrednih nadzora. Informacije o obavljenim nadzorima sa prijedlogom mjera su završene i dostavljene Komisiji na odlučivanje u 2020. i 2021. godini.

2.5.1. Neposredni vanredni nadzori

Izvršeni su sljedeći neposredni vanredni nadzori, nakon čega su Komisiji dati prijedlozi za postupanje:

1. Neposredni nadzor tri profesionalna posrednika („UNIBROKER“ d.o.o. Sarajevo, „VGT Broker“ d.o.o. Visoko i „AW Broker“ d.o.o. Sarajevo)
2. Predmet nadzora je postupanje u vezi sa odredbama Zakona o sprječavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“ br. 47/14 i 46/16).
3. Vanredni nadzor DUF Naprijed Invest i ZIF Eurofond-1
4. Predmet nadzora je postupanje društva i fonda u vezi sa vrednovanjem dionica društva Sarajevska pivara d.d. Sarajevo.
5. Vanredni nadzor DUF-a EUROINVESTMENT d.d. Tuzla i ZIF-a Herbos fond d.d. Mostar
6. Predmet nadzora je postupanje DUF-a u vezi sa vrednovanjem dionica društva Elektrogrupa d.d. Mostar u ZIF-u Herbos fond d.d. Mostar.
7. Vanredni neposredni nadzor kod Unibroker d.o.o. Sarajevo, AW Broker d.o.o. Sarajevo i DUF-a ŠIB-Ar-Invest d.d. Sarajevo
8. Neposredni nadzor kod Unibroker d.o.o. Sarajevo je obavljen 18.11.2019. godine, a predmet nadzora je promet dionicama emitenta Igman d.d. Konjic u periodu od 1.1.2019. do dana

obavljanja nadzora. Neposredni nadzor kod DUF-a ŠIB-Ar-Invest d.d. Sarajevo i ZIF-a Bonus d.d. Sarajevo je obavljen 6.2.2020. godine. Predmet nadzora je bio promet dionica, odnosno kontrola načina vrednovanja ulaganja iz portfelja fonda u dionice Igman d.d. Konjic.

9. Vanredni nadzor „SEE INVESTMENT“ d.o.o. Sarajevo
10. Predmet vanrednog nadzora je postupanje SEE Investment Solutions d.o.o. Sarajevo u prometu i prijenosu vrijednosnih papira emitenta Bosnalijek d.d. Sarajevo u transakciji koja je obavljena 6.10.2016. godine.

2.5.2. Posredni vanredni nadzori

Izvršeni su posredni vanredni nadzori kod sljedećih emitenata:

1. Vanredni nadzor prometa emitenta ZIF "NAPRIJED" d.d. Sarajevo u transakcijama koje su obavljene vanrednim aukcijama na Sarajevskoj berzi – burzi u dane 25.2.2020. godine i 11.3.2020. godine
2. Obavljen je posredni nadzor. Predmet vanrednog nadzora je promet i prijenos vrijednosnih papira emitenta ZIF-a "NAPRIJED" d.d. Sarajevo u transakcijama koje su obavljene vanrednim aukcijama predmetnih dionica na Sarajevskoj berzi, kao i transakcije dionicama svih drugih emitenata u kojima učestvuju kupci/prodavci iz vanrednih aukcija od 25.2. i 11.3.2020. godine.
3. Nadzor prometa dionicama BIOF-a od 11.8.2020. godine
4. Obavljen je nadzor prometa dionicama emitenata JP Elektroprivrede BiH d.d. Sarajevo, BH Telecom d.d. Sarajevo i ZIF Herbos fond d.d. Mostar koje su obavili Balkan Investment Opportunity Fund i Društvo za upravljanje ABDS d.o.o. Sarajevo u ime i za račun ZIF-a BIG d.d. u period od 3.4.2020. do 17.4.2020. godine.
5. Posredni nadzor prometa dionica emitenta Unioninvestplastika d.d. Sarajevo za period od 1.1.2017. godine do 30.6.2020. godine;
6. Posredni vanredni nadzor trgovine emitentom Vakufska banka d.d. Sarajevo
7. Predmet nadzora je trgovina dionicama navedenog emitenta, a po predstavi malih dioničara, dopisu MUP-a KS, kao i dopisu Agencije za bankarstvo Federacije BiH, a u skladu sa odredbama Zakona o investicijskim fondovima, Zakona o tržištu vrijednosnih papira, Zakona o Komisiji za vrijednosne papire, kao i drugim propisima Komisije. Rad na Informaciji o nadzoru je započeo u 2020. godini a završen je u 2021. godini.
8. Vanredni posredni nadzor Bazna hemija d.d. Goražde po osnovu predstavke direktora društva, a u vezi sa odlukama Skupštine društva kao i trgovinom dionicama iz 2014. godine;
9. Obavljen je posredni nadzor trgovine dionicama Šipad Komerc d.d. Sarajevo po predstavi advokata Kadrije Kolića.

2.5.3. Dostava podataka/informacija po zahtjevu drugih državnih organa/institucija

Komisija je u više navrata dostavljala dokumentaciju u vezi sa određenim osobama, vrijednosnim papirima u njihovom vlasništvu, kao i prometom vrijednosnih papira, informacije i drugo na traženje Ministarstva sigurnosti, odnosno Državne agencije za istragu i zaštitu (21), Ministarstva unutrašnjih poslova FUP (4), OSA BiH (2) i Kantonalnog tužilaštava Kantona Sarajeva (1).

Tokom 2021. godine Komisija je vršila dostavljanje informacija o uspostavljanju, produženju ili obustavi sankcijskog režima Vijeća Sigurnosti UN i Vijeća Europske unije, koje je prethodno zaprimila od Ministarstva sigurnosti Bosne i Hercegovine (zaprimljeno je 19 akata Ministarstva sigurnosti Bosne i Hercegovine kojim Komisiju obavještavaju o uspostavljanju, produženju ili obustavi sankcijskog režima od Vijeća Sigurnosti UN (17 predmeta) i Vijeća Europske unije (2 predmeta)).

Pripremljeni su odgovori za slanje dokumentacije obveznicima u nadležnosti Komisije u skladu sa Zakonom o sprječavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti („Službeni glasnik BiH“, broj 47/14) i Smjernicama za procjenu rizika i provođenje Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti za obveznike iz nadležnosti Komisije.

2.5.4. Postupanje po predstavkama

Nadzoru Komisije podliježu i emitenti vrijednosnih papira, pravna i druga lica ovlaštena za poslovanje sa vrijednosnim papirima i lica koja vrše druge poslove u vezi sa vrijednosnim papirima, u vezi sa emisijom i prometom vrijednosnim papirima u skladu sa ovim i drugim zakonima, kao i pravna i druga lica u vezi sa primjenom standarda upravljanja dioničkim društvima. Nadzor se obavlja kao posredan nadzor (kontrola obavještanja, izvještavanja i dr. u Komisiji) i neposredan nadzor (nadzor kod subjekata nadzora). Svako pravno i fizičko lice ima pravo obratiti se Komisiji radi zaštite svojih prava i interesa. U skladu sa ovim, Komisija ima pravo zahtijevati od svih pravnih i fizičkih lica informacije i isprave koje su, prema procjeni Komisije, potrebne za obavljanje nadzora. U 2021. godini Komisija je provela 17 (sedamnaest) postupaka posrednih nadzora po predstavkama koji su okončani Informacijama o provedenom posrednom nadzoru i iste su dostavljene Komisiji ali nisu razmatrane zbog nedostatka kvoruma za odlučivanje.

2.6. Dozvole, saglasnosti, ispiti u organizaciji Komisije

Poslovi za koje Komisija izdaje dozvole pravnim licima su propisani u čl. 67. st. (1) Zakona o tržištu vrijednosnih papira, i to: brokerski poslovi, dilerski poslovi, poslovi podrške tržištu - market making, poslovi upravljanja portfeljem, poslovi agenta emisije, poslovi pokrovitelja emisije, poslovi investicijskog savjetovanja, poslovi skrbništva nad vrijednosnim papirima i poslovi depozitara.

Poslove skrbništva (custody poslovi) i poslove depozitara (poslovi izdavanja vrijednosnih papira i novčane transakcije po osnovu trgovanja vrijednosnim papira na berzi i drugom uređenom javnom tržištu), prema odredbi čl. 69. st. (2) Zakona o tržištu vrijednosnih papira mogu obavljati samo banke koje imaju dozvolu Komisije.

Izdavanje dozvole za obavljanje poslova sa vrijednosnim papirima podliježe ispunjavanju kadrovskih, tehničkih i organizacijskih uslova. U smislu ispunjavanja uslova, Komisija daje saglasnost na opća akta (Pravila poslovanja, akt o internoj kontroli, tarife naknada), kako je definisano čl. 77. Zakona o tržištu vrijednosnih papira. Nadalje, Komisija daje saglasnost na imenovanja direktora profesionalnog posrednika, odnosno rukovodioca organizacionog dijela banke (čl. 91. Zakona o tržištu vrijednosnih papira), što čini jedan od uslova za obavljanje poslova sa vrijednosnim papirima. Profesionalni posrednici također moraju ispunjavati i tehničke uslove te imati zaključene ugovore sa berzom i Registrom vrijednosnih papira.

Za obavljanje određenih poslova iz čl. 67. st. (1) Zakona o tržištu vrijednosnih papira, kao što su brokerski i dilerski poslovi, neophodno je imati uposlena fizička lica (brokere) kojima Komisija izdaje dozvole. Poslove investicijskog savjetovanja profesionalni posrednik može obavljati samo ako ima uposleno i lica koje je, kod Komisije, položilo za investicijskog savjetnika/menadžera.

U nastavku se daje pregled aktivnih dozvola za poslove iz čl. 67. st. (1) tč. a) do g) Zakona o tržištu vrijednosnih papira:

Tabela 11: Pregled dozvola za poslove iz 67. st. (1) tč. a) do g) Zakona o tržištu vrijednosnih papira

R. br.	Profesionalni Posrednik	DOZVOLE					
		Brokerska	Dilerska	Investicijsko savjetovanje	Upravljanje portfeljem	Agent emisije	Pokrovitelj emisije
1.	AW Broker d.o.o. Sarajevo	Aktivna	Aktivna				
2.	SEE Investment Solutions d.o.o. Sarajevo	Aktivna				Aktivna	
3.	Unibroker d.o.o. Sarajevo	Aktivna					

4.	VGT Broker d.o.o. Visoko	Aktivna					
5.	Raiffeisen Bank d.d. Sarajevo	Aktivna	Aktivna			Aktivna	
6.	ASA Banka d.d. Sarajevo	Aktivna					
7.	UniCredit Bank d.d. Mostar					Aktivna	Aktivna
	UKUPNO	6	2	0	0	3	1

Na datum 31.12.2021. godine postoji 12 (dvanaest) aktivnih dozvola za poslove iz čl. 67. st. (1) tč. a) do g), i to: šest brokerskih, dvije dilerske dozvole, tri dozvole za poslove agenta emisije i jedna za poslove pokrovitelja emisije.

Stanje se nije mijenjalo u odnosu na 31.12.2020. godine kada je bio isti broj dozvola po osnovu poslova iz čl. 67. st. (1) tč. a) do g) Zakona o tržištu vrijednosnih papira.

Ukupan broj pravnih lica koje obavljaju poslove iz 67. st. (1) tč. a) do g) Zakona o tržištu vrijednosnih papira, na datum 31.12.2021. godine iznosi sedam i ostao je isti kao na dan 31.12.2020. godine.

Od šest brokerskih dozvola, četiri brokerske dozvole imaju profesionalni posrednici oblika „d.o.o.“, a dvije imaju banke (Raiffeisen Bank i ASA Banka). Dilersku dozvolu ima jedan profesionalni posrednik oblika „d.o.o.“ (AW Broker d.o.o. Sarajevo) i jedna banka (Raiffeisen Bank d.d. Bosna i Hercegovina).

Od ukupnog broja izdatih dozvola pravnim licima za poslove iz čl. 67. st. (1) tč. a) do g) Zakona o tržištu vrijednosnih papira, šest dozvola imaju banke i šest imaju profesionalni posrednici oblika „d.o.o.“.

Tabela 12: Pregled dozvola za period od 2007. do 2021. godine (na 31.12.)

God.	Broker	Diler	Investicijski savjetnik	Portfolio menadžer	Agent emisije	Pokrovitelj emisije	Ukupno
2021.	6	2	0	0	3	1	12
2020.	6	2	0	0	3	1	12
2019.	6	2	0	0	3	1	12
2018.	6	2	0	0	3	1	12
2017.	6	2	0	0	4	1	13
2016.	7	2	1	0	4	1	15
2015.	7	2	0	0	4	1	14
2014.	10	2	0	0	4	1	17
2013.	10	2	1	1	4	2	20
2012.	11	2	1	1	5	2	22
2011.	13	1	1	2	3	2	22
2010.	14	0	1	2	4	0	21
2009.	17	3	2	3	4	0	29
2008.	18	9	1	2	0	0	30
2007.	20	13	2	3	0	0	28

Posmatrajući period 2007.-2021. (31.12.), broj dozvola iz 67. st. (1) tč. a) do g) je zadnje četiri godine u stagniranju, nakon kontinuiranog opadanja.

Održivost svog rada profesionalni posrednici organizovani u oblik „d.o.o.“ dominantno zasnivaju na obavljanju brokerskih poslova, što je razlog da ta društva imaju svega nekoliko dozvola za obavljanje ostalih poslova.

Dozvola za obavljanje brokerskih i dilerskih poslova podrazumijeva da društvo mora imati uposlena fizička lica (brokere) kojima Komisija izdaje dozvole. Izdavanje dozvola fizičkim licima zasniva se na čl. 102. Zakona o tržištu vrijednosnih papira. Shodno navedenom članu zakona, Komisija izdaje dozvole fizičkim licima i za poslove investicijskog savjetnika/menadžera te nakon izdavanja prati njihovu održivost u smislu ispunjavanja uslova propisanih tim Zakonom i propisima Komisije.

U 2021. godini su izdate dvije nove brokerske dozvole fizičkim licima po čl. 67. st. (1) Zakona o tržištu vrijednosnih papira, kako slijedi:

Tabela 13: Pregled izdatih novih dozvola u 2021. godini

IME I PREZIME	TIP DOZVOLE	POSLODAVAC
Dino Hadžalić	brokerska	ASA Banka d.d. Sarajevo
Asja Grdo	brokerska	Raiffeisen BANK d.d. Bosna i Hercegovina

Tabela 14: Aktivne dozvole koje se izdaju fizičkim licima na dan 31.12.2021. godine

RED BR.	IME I PREZIME	TIP DOZVOLE	POSLODAVAC
1.	Adnan Bunjo	brokerska	AW broker
2.	Bulić Nedžma	brokerska	AW broker
3.	Buljević Samra	brokerska	VGT Broker
4.	Pašović Mirela	brokerska	VGT Broker
5.	Sanja Jokić (Vidaković)	brokerska	SEE Investment
6.	Karić Amela	brokerska	SEE Investment
7.	Vrabac Berin	brokerska	Unibroker
8.	Emir Imširević	brokerska	Unibroker
9.	Nadira Čenanović	brokerska	Raiffeisen Bank
10.	Aida Murselović	brokerska	Raiffeisen Bank
11.	Emilija Mlađen	brokerska	ASA Banka
12.	Dino Hadžalić	brokerska	ASA Banka

Broj aktivnih brokerskih dozvola fizičkih lica kod profesionalnih posrednika, nakon kontinuiranog pada u ranijem periodu, stabilizirao se na 12.

Aktivne brokerske dozvole se redovno prate u smislu ispunjavanja uslova propisanih Zakonom o tržištu vrijednosnih papira i podzakonskim općim aktima Komisije.

Tabela 15: Pregled broja aktivnih brokerskih dozvola (fizičke osobe) za period 2011. – 2021. (31.12.)

Godina	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.
Broj dozvola	32	27	25	26	20	17	14	16	14	14	12

Pored dozvola za fizička lica koja obavljaju poslove sa vrijednosnim papirima treba dodati dozvole investicijskim menadžerima/savjetnicima, izdate po zahtjevu društava za upravljanje fondovima (što nije predmet ovoga materijala). Naime, ove dozvole se izdaju za poslove koje obavljaju društva za investicijske fondove u skladu sa Zakonom o investicijskim fondovima („Službene novine Federacije BiH“ br. 85/08, 25/17).

Prema propisima Komisije za vrijednosne papire Federacije BiH kontinuirano se prate kadrovski uslovi koje moraju ispunjavati profesionalni posrednici.

Tabela 16: Pregled uposlenosti kod profesionalnih posrednika u vremenskom periodu 2008. - 2021. (31.12.)

Godina	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.
Br. uposlenih	151	120	89	77	67	56	58	44	43	39	38	37	36	43

Iz prethodne tabele vidljiv je kontinuirani pad broja uposlenih kod profesionalnih posrednika. Brokerska društva oblika „d.o.o.“ uglavnom drže minimalni propisani broj uposlenih sa kojima mogu pokrivati poslove za koje imaju dozvole.

U nastavku se da je pregled uposlenosti kod profesionalnih posrednika koji obavljaju poslove iz čl. 67. st. (1) tč. a) do g) Zakona o tržištu vrijednosnih papira, na dan 31.12.2021. godine.

Tabela 17: Pregled uposlenosti kod profesionalnih posrednika

DRUŠTVO	BROJ UPOSLENIH na 31.12.2021.		
	Puno radno vrijeme	Nepuno radno vrijeme	Ukupno
AW Broker d.o.o. Sarajevo	9	0	9
Unibroker d.o.o. Sarajevo	4	0	4
VGT Broker d.o.o. Visoko	2	0	2
SEE Investment d.o.o. Sarajevo	5	0	5
Raiffeisen Bank d.d. Sarajevo	11	0	11
ASA Banka d.d. Sarajevo	6	0	6
UniCredit Bank d.d. Mostar	6	0	6
Ukupno	43	0	43

Brokerska društva u Federaciji BiH usluge obavljaju u mjestima sjedišta, kao i u osnovanim podružnicama.

Tabela 18: Pregled aktivnih podružnica/poslovnih jedinica brokerskih društava (stanje na dan 31. 12. 2021.)

Red. broj	DRUŠTVO	PODRUŽNICE
1.	VGT Broker d.o.o. Visoko	Podružnica Sarajevo
2.	Unibroker d.o.o. Sarajevo	Podružnica Novo Sarajevo
3.	ASA Banka d.d. Sarajevo	koristi filijale banke
4.	Raiffeisen Bank BH d.d. Sarajevo	koristi filijale banke

Ukupan broj podružnica koje rade (izuzimajući filijale/podružnice banaka) je, u odnosu na 31.12.2021. godine, ostao nepromijenjen.

Komisija za vrijednosne papire izdaje dozvole za obavljanje poslova skrbništva i banke depozitara u emisiji i prometovanju iz čl. 67. st. (1) tč. h) i i) Zakona o tržištu vrijednosnih papira.

Sljedeće banke imaju dozvolu za obavljanje skrbničkih poslova shodno članu 67. st. (1) tč. h) Zakona o tržištu vrijednosnih papira:

- Raiffeisen BANK d.d. BH Sarajevo,
- UniCredit banka d.d. Mostar,
- Sberbank d.d. Sarajevo.

Broj banaka sa dozvolom za obavljanje skrbničkih poslova, na datum 31.12.2021. godine, u odnosu na 31.12.2020. godine, je manji za jednu dozvolu.

Tabela 19: Dozvole za poslove skrbništva za vremensko razdoblje 2011.- 2021.godina (31.12.):

Godina	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Br. dozvola	9	9	9	9	8	7	5	5	4	4	3

Broj banaka sa dozvolom za obavljanje skrbničkih poslova je dalje u opadanju. Sljedeće banke posjeduju aktivnu dozvolu za obavljanje poslova depozitara u prometu vrijednosnim papirima shodno članu 67. st. (1) tč. i) Zakona o tržištu vrijednosnih papira:

- Raiffeisen BANK d.d. BH
- UniCredit banka d.d. Mostar
- Sberbank d.d. Sarajevo

- Sparkasse d.d. Sarajevo
- ASA Banka d.d. Sarajevo
- Bosna Bank International d.d. Sarajevo

Broj dozvola banaka depozitara u prometu u 2021. godini, u odnosu na 2020. godinu, manji je za jednu banku.

U nastavku se daje pregled kretanja broja dozvola banaka depozitara u prometu za poslove iz čl. 67. st. (1) tč. i) Zakona o tržištu vrijednosnih papira, za period 2011. – 2021. godina (na 31.12.):

Tabela 20: Broj dozvola banaka depozitara u prometu za period 2011. – 2021. godina (na 31.12.)

Godina	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.
Br. dozvola	12	13	13	13	13	11	8	7	7	7	6

Slijedi pregled banaka depozitara u prometu koje imaju zaključene ugovore sa profesionalnim posrednicima, odnosno koje obavljaju ugovorene poslove na tržištu vrijednosnih papira.

Tabela 21: Pregled banaka depozitara u prometu koje imaju zaključene ugovore sa profesionalnim posrednicima

Red. broj	DRUŠTVO	BANKA DEPOZITAR
1.	AW Broker d.o.o. Sarajevo	Sberbank d.d. Sarajevo
2.	SEE Investment d.o.o. Sarajevo	Raiffeisen BANK d.d. BH
3.	Unibroker d.o.o. Sarajevo	Sberbank d.d. Sarajevo
4.	VGT Broker d.o.o. Visoko	ASA Banka d.d. Sarajevo
5.	Raiffeisen BANK d.d. BH	Raiffeisen BANK d.d. BH
6.	ASA Banka d.d. Sarajevo	ASA Banka d.d. Sarajevo

Banke koje obavljaju poslove skrbništva i depozitara u emisiji i prometu vrijednosnih papira imaju obavezu održavati propisane kadrovske uslove, tj. broj i stručnu osposobljenost kadrova u posebnoj organizacijskoj cjelini unutar banke, što Komisija prati u okviru svojih redovnih zadataka.

Shodno važećim propisima prate se osnivači profesionalnih posrednika iz čl. 67. st. (1) tč. a) do g) Zakona o tržištu vrijednosnih papira. U smislu navedenog zakona Komisija se obavještava o svim promjenama osnivača/udjeličara, s tim da shodno Zakonu daje saglasnost na promjene osnivačkog udjela koji čini kvalificirani udio.

U nastavku se daje pregled udjeličara kod profesionalnih posrednika organizacijskog oblika „d.o.o.“.

Tabela 22: pregled udjeličara kod profesionalnih posrednika organizacijskog oblika „d.o.o.“

Profesionalni posrednik	Osnovni kapital (KM)	Udjeličar	Iznos udjela (KM)	Iznos udjela (%)
AW Broker d.o.o. Sarajevo	500.000,00	Jakub Bunjo	250.000,00	50
		Mehak Omer	250.000,00	50
Unibroker d.o.o. Sarajevo	250.000,00	Ema Hamzagić Đogić	100.000,00	40
		Emir Imširović	150.000,00	60
SEE Investment Solutions d.o.o. Sarajevo	400.000,00	SEE Business Solutions d.o.o. Sarajevo	260.000,00	65
		Taner Aličehić, Švic.	92.000,00	23
		EE Investment Solutions GmbH Švicarska	48.000,00	12
VGT Broker d.o.o. Visoko	350.000,00	Adi Ahić	350.000,00	100

U nastavku slijedi pregled udjeličara (domaći/ino) u osnovnom kapitalu (ukupno) profesionalnih posrednika oblika „d.o.o.“ za period 2013. – 2021. godine.

Tabela 23: Pregled udjeličara (domaći/ino) u osnovnom kapitalu (ukupno) profesionalnih posrednika oblika „d.o.o.“ za period 2013. – 2021. godine.

Godina	Br. društava	Osnovni kapital (ukupno)	Domaći udjeličari u osnovnom kapitalu	% domaći udjeli	Ino udjeličari u osnovnom kapitalu	% ino udjeli
2013.	7	2.800.000	2.232.774,9	79,74	567.225,10	20,26
2014.	7	2.800.000	2.232.774,9	79,74	567.225,10	20,26
2015.	4	1.650.000	1.510.000,00	91,52	140.000,00	8,48
2016.	4	1.500.000	1.360.000,00	90,67	140.000,00	9,33
2017.	4	1.500.000	1.360.000,00	90,67	140.000,00	9,33
2018.	4	1.500.000	1.360.000,00	90,67	140.000,00	9,33
2019.	4	1.500.000	1.360.000,00	90,67	140.000,00	9,33
2020.	4	1.500.000	1.360.000,00	90,67	140.000,00	9,33
2021.	4	1.500.000	1.360.000,00	90,67	140.000,00	9,33

Vlasnici (udjeličari u osnovnom kapitalu) društava oblika „d.o.o.“ su preko 90% domaća lica. Samo u društvu SEE Investment ima upisanog inostranog osnovnog kapitala. Dakle, nije bilo promjena u odnosu na prethodnu, 2020. godinu.

S druge strane su banke koje obavljaju poslove sa vrijednosnim papirima na osnovu dozvola koje su im izdate shodno Zakonu o tržištu vrijednosnih papira, od kojih je većina, sa neznatnim izuzećem, inostranog osnovnog kapitala.

Slijedi pregled značajnijeg učešća vlasništva kod banaka koje obavljaju poslove sa vrijednosnim papirima (na 31.12.2021. godine).

Tabela 24: Pregled značajnijeg učešća vlasništva kod banaka koje obavljaju poslove sa vrijednosnim papirima (na 31.12.2021. godine)

Naziv banke	Najveći (po iznosu) vlasnik/dioničar
Raiffeisen BANK d.d. BH Sarajevo	Raiffeisen SEE Region Holding GmbH Wien, 100 %
UniCredit banka d.d. Mostar	Zagrebačka banka d.d, Zagreb, 99,3037
Sberbank d.d. Sarajevo	Sberbank Europe AG, Wien, AUT, 100%
Sparkasse d.d. Sarajevo	Steiermaerkische Bank und AG, Graz, AUT, 100 %
ASA Banka d.d. Sarajevo	Dioničari preko 5% dionica: ASA Finance d.d. Sarajevo, 59,5868%; ZIF Prevent Invest d.d. Sarajevo, 8,3791.4584%...
Bosna Bank International d.d. Sarajevo	Islamic Development Bank, Jeddah, SAU, 45,4582%; Abu Dhabi Islamic Bank 27,27%; Dubai Islamic Bank 27,27%

U 2021. godini nije bilo zahtjeva za sticanje kvalificiranog udjela u osnovom kapitalu berze (1,967,680.00 KM). U posmatranoj godini je bilo promjena vlasničke strukture u dioničkom kapitalu berze gdje je Mirsad Škaljić stekao 83 dionice po cijeni od 200,00 KM (sadašnji postotak s pravom glasa je 5,4155%), a prodavač spomenutih dionica je bio Emir Imširović (sadašnji postotak s pravom glasa je 3,8055%).

Budući da Komisija od 1.12.2019. godine do preuzimanja dužnosti novoizabranih članova Komisije nije imala dovoljan kvorum za odlučivanje, u 2021. godini nije proveden niti jedan ispit za polaganje stručnog ispita za investicijske savjetnike/investicijske menadžere, kao ni za ispite za brokere/dilere.

2.7. Normativne i druge aktivnost Komisije

U okviru svojih nadležnosti regulatora, utvrđenih zakonom, Komisija je donijela podzakonske propise, koji su trenutno na snazi i u primjeni, odnosno sve potrebne podzakonske propise kojima se reguliše tržište vrijednosnih papira. Komisija je u normativnoj oblasti započela izradu potpuno novog teksta Zakona o tržištu kapitala. Osim navedenog u pripremi su i četiri podzakonska akta koji se odnose na izmjenu postojećih ili u potpunosti regulišu određenu materiju:

- Pravila upravljanja dioničkim društvima;
- Pravilnik o sekundarnom trgovanju kuponskim obveznicama na berzi;
- Pravilnik o izvještajima o neuspjelim namirama;
- Pravilnik o trgovanju udjelima otvorenog investicijskog fonda.

2.8. Sudski postupci

Odluke koje Komisija donosi Rješavajući po zahtjevima pravnih i fizičkih lica i po službenoj dužnosti u okviru svojih ovlaštenja u upravnim postupcima su konačne, a protiv istih se može pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom. Pored toga, Komisija je nadležna za izricanje zakonom utvrđenih mjera prema ovlaštenim učesnicima na tržištu kapitala, oduzimanje ili obustavljanje na određeno vrijeme dozvola ovlaštenim učesnicima pravnim i fizičkim licima, izdavanje prekršajnih naloga ili podnošenje prekršajnih prijava i krivičnih prijava.

Sudski postupci u kojima Komisija učestvuje kao stranka odnose se većinom na upravne sporove pokrenute tužbama protiv akata Komisije pred nadležnim sudovima, prekršajne postupke po podnesenim prekršajnim prijavama, parnične postupke po tužbama ili prikupljanje dokumentacije i dokaza u istražnim postupcima pred nadležnim tužilaštvima.

U izvještajnoj godini vođeno je 14 sudskih sporova. U vezi sa sudskim sporovima pokrenutim protiv akata Komisije koji se odnose na upise u registar emitenata podnesen je jedan Zahtjev za preispitivanje sudske odluke (Bazna hemija d.d. Vitkovići).

2.9. Saradnja sa drugim nadležnim tijelima i edukacija uposlenika

Komisija je članica IOSCO-a (Međunarodne organizacije komisija za vrijednosne papire) što joj omogućava uspostavljanje saradnje sa srodnim institucijama u drugim zemljama. IOSCO je organizacija koja uključuje institucije iz cijelog svijeta koje nadziru tržišta kapitala, a koja uspostavlja međunarodne standarde regulacije i kontrole tržišta. U okviru IOSCO-a završena je procedura pristupanja Komisije Multilateralnom sporazumu o razmjeni informacija na tržištu kapitala (MMoU). Multilateralni sporazum o razmjeni informacija na tržištu kapitala omogućuje regulatorima iz cijelog svijeta razmjenu informacija i pružanje pomoći u nadziranju tržišta i vođenju istraga o transakcijama.

Komisija je u izvještajnoj godini učestvovala u radu godišnje konferencije IOSCO-a.

2.10. Ostalo

Od ostalih aktivnosti treba pomenuti redovno praćenje propisa i saradnju sa nadležnim ministarstvima u izradi nacрта zakona. Po zahtjevima pravnih i fizičkih lica redovno se daju mišljenja i odgovori na upite o primjeni zakona i drugih propisa. Najčešći upiti odnose se na održavanje skupština dioničara, ostvarivanje prava dioničara, rad i imenovanje nadzornog odbora i uprave kao i primjenu Zakona o preuzimanju dioničkih društva, odnosno Zakona o tržištu vrijednosnih papira i podzakonskih akta u vezi sa naprijed navedenim. U 2021. godini Komisija je, po svim osnovima, pravnim i fizičkim licima dostavila 26 odgovora na upite, odnosno mišljenja o primjeni zakona ili podzakonskih akata.

3. TRŽIŠTE KAPITALA I UČESNICI NA TRŽIŠTU

3.1. Normativno-pravni okvir za funkcionisanje tržišta

Tržište kapitala u Federaciji BiH, kao i ovlaštenja i djelokrug rada Komisije i drugih institucija i učesnika na tržištu kapitala, regulisani su Zakonom o Komisiji za vrijednosne papire, Zakonom o tržištu vrijednosnih papira (koji je donesen koncem 2008. godine), Zakonom o registru vrijednosnih papira, Zakonom o investicijskim fondovima (donesen koncem 2008. godine), Zakonom o privrednim društvima (donesen 2015. godine), Zakonom o preuzimanju dioničkih društava (donesen 2015. godine) i Zakonom o dobrovoljnim penzijskim fondovima (donesen koncem 2016. godine)

U okviru svojih nadležnosti regulatora, utvrđenih zakonom, Komisija je donijela 58 podzakonskih propisa, koji su trenutno na snazi i u primjeni, odnosno sve potrebne podzakonske propise kojima se reguliše tržište vrijednosnih papira, emisije i promet na tržištu vrijednosnih papira, izdavanje dozvola ovlaštenim učesnicima i njihovo poslovanje, vođenje registra emitenata i registra fondova, korporativno upravljanje i finansijsko izvještavanje o poslovanju ovlaštenih učesnika i emitenata vrijednosnih papira.

U nastavku se daje pregled zakona i propisa iz oblasti tržišta kapitala:

1. Zakon o tržištu vrijednosnih papira („Službene novine Federacije BiH“ br. 85/08, 109/12, 86/15 25/17)
2. Zakon o Komisiji za vrijednosne papire („Službene novine FBiH“ br. 39/98, 36/99, 33/04, 92/13, 6/17)
3. Zakon o investicijskim fondovima („Službene novine Federacije BiH“ br. 85/08, 25/17)
4. Zakon o preuzimanju dioničkih društava („Službene novine FBiH“ br. 77/15)
5. Zakon o Registru vrijednosnih papira („Službene novine FBiH“ br. 39/98, 36/99, 33/04)
6. Zakon o privrednim društvima („Službene novine Federacije BiH“ br. 81/15, 75/21)
7. Zakon o dobrovoljnim penzijskim fondovima („Službene novine Federacije BiH“ br. 104/16)
8. Statut Komisije za vrijednosne papire Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“ br. 54/99)
9. Pravilnik o upravljanju dioničkim društvima („Službene novine Federacije BiH“ br. 19/10)
10. Odluka o tarifi naknada („Službene novine Federacije BiH“ br. 31/13, 48/14, 60/14, 22/16, 54/17, 3/18)
11. Pravilnik o načinu obavljanja nadzora na tržištu vrijednosnih papira („Službene novine Federacije BiH“ br. 23/05)
12. Pravilnik o objavljivanju informacija i izvještavanju na tržištu vrijednosnih papira („Službene novine Federacije BiH“ br. 35/13, 65/19)
13. Pravilnik o načinu upisa i vođenja registra emitenata vrijednosnih papira kod Komisije za vrijednosne papire Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“ br. 49/99, 4/05, 18/08, 8/09)
14. Pravilnik o vrjednovanju i obračunu imovine investicijskog fonda („Službene novine Federacije BiH“ br. 42/09)
15. Pravilnik o ovlaštenim učesnicima na tržištu vrijednosnih papira, sa prilogom: Program stručnih ispita za stjecanje dozvole za obavljanje brokerskih i dilerskih poslova i investicijskog

savjetovanja u prometu vrijednosnim papirima („Službene novine Federacije BiH“ br. 31/09, 73/09, 66/11, 87/12, 46 /13, 36/14, 96/15)

16. Pravilnik o posredovanju u poslovima s vrijednosnim papirima („Službene novine Federacije BiH“ br. 34/09, 1/10, 31/10, 7/11, 53/13, 27/14, 35 /14, 83/15, 36/16)
17. Pravilnik o posebnim poslovima i ograničenjima prometa vrijednosnih papira („Službene novine Federacije BiH“ br. 18/09)
18. Odluka o povratu dijela naknade za kandidate koji ostvare natprosječne rezultate na stručnom ispitu za brokere/dilere („Službene novine Federacije BiH“ br. 35/01)
19. Odluka o povratu dijela naknade za kandidate koji ostvare natprosječne rezultate na stručnom ispitu za investicijske savjetnike („Službene novine Federacije BiH“ br. 34/03)
20. Pravilnik o emisiji vrijednosnih papira („Službene novine Federacije BiH“ br. 18/09, 87/10, 112/12, 103/14);
21. Odluku o standardima za izradu i odobravanje pravila i drugih akata berze i/ili drugog uređenog tržišta vrijednosnih papira u Federaciji BiH („Službene novine Federacije BiH“ br. 21/01)
22. Pravilnik o načinu sticanja i prometa vlastitih dionica („Službene novine Federacije BiH“ br. 12/04)
23. Pravilnik o promociji investicijskih fondova sa javnom ponudom („Službene novine Federacije BiH“ br. 33/09)
24. Pravilnik o registru udjela („Službene novine Federacije BiH“ br. 33/09, 66/09, 96/17);
25. Pravilnik o uslovima za sticanje ovlaštenja za prodaju dionica ili udjela investicijskog fonda sa javnom ponudom („Službene novine Federacije BiH“ br. 42/09);
26. Pravilnik o bankama depozitarima investicijskih fondova („Službene novine Federacije BiH“ br. 42/09);
27. Pravilnik o otvorenim investicijskim fondovima s rizičnim kapitalom („Službene novine Federacije BiH“ br. 29/09);
28. Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja registra fondova („Službene novine Federacije BiH“ br. 18/09, 67/10);
29. Pravilnik o ulaganju zatvorenih investicijskih fondova s javnom ponudom u nekretnine („Službene novine Federacije BiH“ br. 22/09);
30. Pravilnik o ulaganju otvorenih investicijskih fondova sa zatvorenom ponudom („Službene novine Federacije BiH“, br. 22/09);
31. Pravilnik o uslovima poslovanja društva za upravljanje („Službene novine Federacije BiH“ br. 18/09, 7/10, 80/13, 83/15);
32. Pravilnik o uslovima za osnivanje zatvorenog investicijskog fonda sa javnom ponudom („Službene novine Federacije BiH“ br. 42/09);
33. Pravilnik o sadržaju zahtjeva, postupku izdavanja dozvole i uslovima za članove uprave društva za upravljanje („Službene novine Federacije BiH“ br. 18/09, 13/11, 30/15);
34. Odluka o prestanku važenja propisa Komisije za vrijednosne papire FBiH („Službene novine Federacije BiH“ br. 7/10);
35. Pravilnik o ulaganjima zatvorenih investicijskih fondova sa javnom ponudom („Službene novine Federacije BiH“ br. 53/11);

36. Pravilnik o sadržaju, rokovima i obliku izvještaja investicijskih fondova, društava za upravljanje i banke depozitara („Službene novine Federacije BiH“ br. 37/10, 79/12, 84/12, 7/13, 22 /14);
37. Pravilnik o pripajanju i likvidaciji investicijskih fondova („Službene novine Federacije BiH“ br. 48/10);
38. Pravilnik o sadržaju zahtjeva za izdavanje odobrenja prospekta otvorenog investicijskog fonda sa javnom ponudom („Službene novine Federacije BiH“ br. 42/10);
39. Pravilnik o sadržaju zahtjeva, prospekta i ugovora o upravljanju zatvorenog investicijskog fonda sa javnom ponudom („Službene novine Federacije BiH“ br. 42/10).
40. Pravilnik o uslovima za obavljanje revizije finansijskih izvještaja investicijskih fondova („Službene novine Federacije BiH“ br. 7/11, 28/11, 61/11, 61/12, 101/12).
41. Pravilnik o dozvoljenim ulaganjima i ograničenjima ulaganja zatvorenih investicijskih fondova sa javnom ponudom („Službene novine Federacije BiH“ br. 64/14, 96/15)
42. Pravilnik o dozvoljenim tržišnim praksama („Službene novine Federacije BiH“ br. 58/15)
43. Pravilnik o vezanim zastupnicima („Službene novine Federacije BiH“ br. 58/15)
44. Pravilnik o razvrstavanju klijenata i pravilima poslovnog ponašanja u pružanju investicijskih usluga („Službene novine Federacije BiH“ br. 68/15, 5/16)
45. Pravilnik o kvalificiranim udjelima učesnika na tržištu vrijednosnih papira („Službene novine Federacije BiH“ br. 53/13, 54/17)
46. Pravilnik o postupanju kod preuzimanja dioničkih društava („Službene novine Federacije BiH“ br. 101/15, 29/17)
47. Smjernice za procjenu rizika i sprovođenje Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti za obveznike iz nadležnosti Komisije za vrijednosne papire Federacije Bosne i Hercegovine
48. Pravilnik o uslovima i postupku izdavanja dozvole za osnivanje, članstvu i sticanju kvalificiranog udjela društva za upravljanje fondovima („Službene novine Federacije BiH“ broj 54/17)
49. Pravilnik o uslovima i postupku za izdavanje saglasnosti za članstvo u upravi i nadzornom odboru društva za upravljanje fondovima ili zatvorenog investicijskog fonda („Službene novine Federacije BiH“ broj 54/17)
50. Pravilnik o ugovoru o članstvu, prospektu i zaštiti korisnika usluga društva za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondovima („Službene novine Federacije BiH“ br. 97/17)
51. Pravilnik o bankama depozitarima dobrovoljnih penzijskih fondova („Službene novine Federacije BiH“ br. 97/17)
52. Pravilnik o prestanku društva za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondom i prenosu prava upravljanja („Službene novine Federacije BiH“ br. 97/17)
53. Pravilnik o načinu vršenja nadzora nad društvom za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondom („Službene novine Federacije BiH“ br. 97/17)
54. Pravilnik o statusnim promjenama dobrovoljnih penzijskih fondova („Službene novine Federacije BiH“ br. 97/17)
55. Pravilnik o uslovima i poslovanju društva za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondom („Službene novine Federacije BiH“ br. 97/17)
56. Pravilnik o registru članova dobrovoljnog penzijskog fonda („Službene novine Federacije BiH“ br. 97/17)

57. Pravilnik o obračunu neto vrijednosti imovine dobrovoljnog penzijskog fonda („Službene novine Federacije BiH“ br. 97/17)
58. Pravilnik o postupku naknade štete članovima dobrovoljnog penzijskog fonda i/ili dobrovoljnom penzijskom fondu („Službene novine Federacije BiH“ br. 97/17)
59. Pravilnik o dozvoljenim ulaganjima i dodatnim ograničenjima ulaganja dobrovoljnog penzijskog fonda („Službene novine Federacije BiH“ br. 97/17)
60. Pravilnik o obračunu naknade društvu za upravljanje i o obračunu prinosa dobrovoljnog penzijskog fonda („Službene novine Federacije BiH“ br. 97/17)
61. Pravilnik o uslovima za članstvo u upravi i nadzornom odboru društva za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondovima („Službene novine Federacije BiH“ br. 97/17)
62. Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja registra dobrovoljnih penzijskih fondova („Službene novine Federacije BiH“ br. 97/17);
63. Pravilnik o izdavanju dozvole za upravljanje i davanju saglasnosti na prospekt dobrovoljnog penzijskog fonda; („Službene novine Federacije BiH“ br. 97/17)
64. Pravilnik o izdavanju dozvole za rad i sticanju kvalificiranog udjela društva za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondovima („Službene novine Federacije BiH“ br. 97/17)
65. Pravilnik o sadržaju, rokovima i obliku izvještaja dobrovoljnih penzijskih fondova i društava za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondovima („Službene novine Federacije BiH“ br. 97/17)
66. Pravilnik o promociji dobrovoljnih penzijskih fondova („Službene novine Federacije BiH“ br. 97/17)

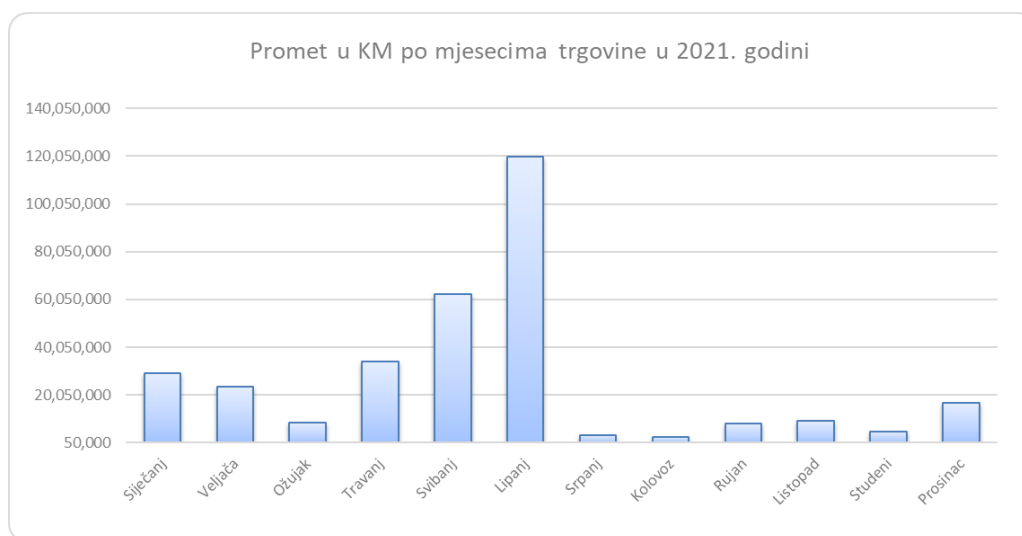
3.2. Promet na Sarajevskoj berzi-burzi vrijednosnih papira (SASE)

U 2021. godini na Sarajevskoj berzi-burzi ostvaren je ukupan promet od 321.094.651,41 KM, što čini 46,09 % od ukupnog prometa koji je ostvaren na bosanskohercegovačkim berzama. U sklopu 4.015 transakcija trgovano je 14.520.946 vrijednosnih papira.

Tabela 25: Pregled ukupnog prometa ostvarenog na Sarajevskoj berzi – burzi u 2021. godini

Mjesec	Promet (KM)	Broj trgovanih VP	Broj transakcija	% ukupnog prometa
Januar	29,053,836.01	398,241	184	9.05%
Februar	23,347,996.45	1,333,314	267	7.27%
Mart	8,348,941.27	1,897,473	302	2.60%
April	33,969,685.41	1,093,345	248	10.58%
Maj	62,235,064.83	2,437,816	282	19.38%
Juni	119,671,013.49	1,753,019	476	37.27%
Juli	3,183,890.49	802,171	314	0.99%
August	2,518,486.54	370,032	269	0.78%
Septembar	8,066,241.13	597,051	544	2.51%
Oktober	9,328,454.04	498,465	458	2.91%
Novembar	4,667,068.67	485,977	242	1.45%
Decembar	16,703,973.08	2,854,042	429	5.20%
Ukupno	321,094,651.41	14,520,946	4,015	100.00%

Grafikon 1: Promet u KM po mjesecima trgovine u 2021. godini

Pogledom na podatke o vrijednosti prometa na SASE za 2021. godinu možemo vidjeti da su uglavnom vrijednosti prometa slične tokom cijele godine, ali da u junu vrijednost prometa značajno raste, a tiče se dviju aukcija obveznica i jedne aukcije trezorskih zapisa Federacije BiH gdje je sklopu 27 transakcija upisano 65.000 vrijednosnih papira, čime je za emitenta prikupljeno ukupno 109.847.995,50 KM.

Koristeći infrastrukturu Sarajevske berze – burze u ovoj godini uspješno je okončano 5 javnih ponuda, u ukupnom iznosu od 189.812.166,70 KM.

Na Kotaciji privrednih društava ostvaren je promet u iznosu od 11.512.929,01 KM ili 14,10 % od ukupno ostvarenog redovnog prometa. Na ovom segmentu tržišta trgovano je sa ukupno 436.482 dionice. Najveći promet na Kotaciji privrednih društava ostvaren je dionicama emitenta „Bosnalijek“ d.d. Sarajevo u iznosu od 10.952.255,71 KM, uz godišnji porast kursa od 77,35 %. Dionicama emitenta „Sarajevska Pivara“ d.d. Sarajevo trgovalo se u iznosu od 560.673,30 KM, uz godišnji porast kursa od 7,74 %.

Na Kotaciji fondova, promet ostvaren u ovoj godini iznosio je 11.138.964,95 KM ili 13,65 % od ukupno ostvarenog redovnog prometa. Najveći promet na Kotaciji fondova ostvaren je dionicama emitenta ZIF „Prof Plus“ d.d. Sarajevo u iznosu od 5.382.889,45 KM, s porastom vrijednosti dionica od 2,00 %. Na drugom mjestu po prometu nalazi se ZIF „BIG Investiciona grupa“ d.d. Sarajevo sa ostvarenim prometom od 3.799.405,13 KM i porastom vrijednosti dionica od 28,87 %. Dionicama emitenta ZIF „Naprijed“ d.d. Sarajevo, koje su u ovoj godini doživjele porast vrijednosti od 32,58 %, trgovano je u vrijednosti od 716.218,61 KM. Na ovom segmentu tržišta trgovano je s ukupno 6.341.140 dionica.

Na Kotaciji obveznica, promet ostvaren u 2021. godini iznosio je 208.753,52 KM ili 0,26 % od ukupno ostvarenog redovnog prometa; od toga se obveznicama ratnih potraživanja Federacije BiH trgovalo u iznosu od 189.435,39 KM, dok je obveznicama stare devizne štednje FBiH ostvaren ukupan promet u iznosu od 19.318,13 KM. Na ovom segmentu tržišta u sklopu 35 transakcija trgovano je sa 210.608 obveznica.

Tabela 26: Kotacija

Pokazatelj	Privredna društava	Investicioni fondovi	Obveznice	Ostali VP
Promet (KM)	11,512,929.01	11,138,964.95	208,753.52	0.00
Prometovanih VP	436,482	6,341,140	210,608	0
Broj transakcija	537	276	35	0

Promet na Slobodnom tržištu - ST1 iznosio je 33.740.521,00 KM ili 41,33 % ukupno ostvarenog redovnog prometa. Najveći promet u ovoj godini ostvaren je dionicama emitenta „Sarajevo osiguranje“ d.d. Sarajevo u iznosu od 13.326.751,81 KM. Na drugom mjestu po ostvarenom prometu nalazi se emitent JP „Elektroprivreda BIH“ d.d. Sarajevo u iznosu od 5.128.205,83 KM. Treće mjesto zauzima JP „Elektroprivreda HZHB“ Mostar sa prometom od 3.291.267,49 KM. Na ovom segmentu tržišta trgovano je s ukupno 2.271.547 dionica.

Promet na Slobodnom tržištu - ST2 iznosio je 20.665.667,89 KM ili 25,32 % od ukupno ostvarenog redovnog prometa. Najveći promet u ovoj godini ostvaren je dionicama „Unioninvestplastika“ d.d. Sarajevo u iznosu od 4.227.919,60 KM. Na drugom mjestu po ostvarenom prometu nalazi se „Centrotrans-Tranzit“ d.d. Sarajevo sa iznosom od 4.093.805,08 KM. Treće mjesto zauzima „Unis Ginex“ d.d. Goražde sa prometom od 2.706.859,50 KM. Na ovom segmentu tržišta trgovano je s ukupno 1.386.688 dionica.

Promet na Slobodnom tržištu - ST3 iznosio je 3.823.994,80 KM ili 4,68 % od ukupno ostvarenog redovnog prometa, dok je ukupan godišnji promet na Tržištu za emitente u stečaju iznosio 539.056,79 KM odnosno 0,66 %.

Tabela 27: Slobodno tržište

Pokazatelj	ST1	ST2	ST3	Emitenti u stečaju	Obveznice	Ostali VP
Promet (KM)	33,740,521.00	20,665,667.89	3,823,994.80	539,056.79	0.00	0.00
Broj trgovanih VP	2,271,547	1,386,688	1,335,420	1,072,258	0	0
Broj transakcija	1,823	624	175	102	0	0

Održana je aukcija za kupovinu dionica Sarajevske berze-burze d.d. Sarajevo na kojoj je trgovano sa 83 dionice u vrijednosti od 16.600,00 KM.

U 2021. godini na Sarajevskoj berzi bilo je prijavljeno 170 vanberzanskih transakcija i 11 paketa dionica u ukupnoj vrijednosti od 49.635.996,75 KM.

Tabela 28: Promet po vrstama vrijednosnih papira (redovna trgovina)

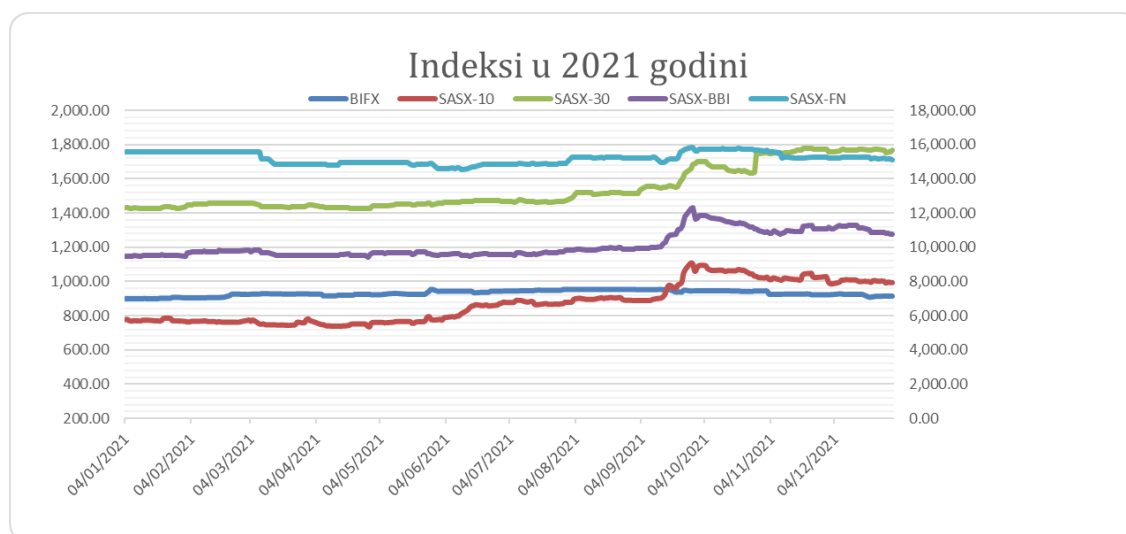
Pokazatelj	Dionice	Obveznice	Ostali VP	Ukupno
Promet (KM)	81,421,134.44 KM	208,753.52 KM	KM	81,629,887.96 KM
Trgovanih VP	12,843,535	210,608	0	13,054,143
Broj transakcija	3,537	35	0	3,572

Kod indeksa investicijskih fondova BIFX-a, u ovoj godini zabilježen je rast vrijednosti od 1,69 %. Porasla je i vrijednost indeksa SASX-30 za 23,54 % u odnosu na prethodnu godinu. Vrijednost indeksa SASX-10 porasla je za 27,88 % u odnosu na prethodnu godinu. Vrijednost SASE Islamskog indeksa (u saradnji sa BBI) SASX-BBI porasla je za 13,73 % u odnosu na prethodnu godinu, dok je Indeks SASX-Fundamentals, SASX-FN, na kraju godine zabilježio pad vrijednost od 3,03 %.

Tabela 29: Indeksi i tržišna kapitalizacija

Pokazatelj	Zadnji dan prethodnog perioda (KM)	Zadnji dan perioda (KM)	% promjena
Tržišna kapitalizacija	5,300,867,355.94	5,536,418,753.49	4.44
BIFX	899.63	914.82	1.69
SASX-10	775.66	991.92	27.88
SASX-30	1,428.78	1,765.05	23.54
SASX-BBI	9,483.81	10,786.07	13.73
SASX-FN	15,580.91	15,109.26	-3.03

Grafikon 2: Index u 2021. godini

U 2021. godini najveći promet ostvaren je od strane člana Berze „Raiffeisen Bank“ d.d. Bosna i Hercegovina u iznosu od 217.412.335,46 KM. Slijede „SEE Investment Solutions“ d.o.o. Sarajevo sa 140.412.095,32 KM i „AW Broker“ d.o.o. Sarajevo sa 105.189.264,81 KM.

Prvo mjesto po broju zaključenih transakcija na tržištu SASE zauzima „AW Broker“ d.o.o. Sarajevo sa 1.661 zaključenom transakcijom, nakon čega slijede „Raiffeisen Bank“ d.d. Bosna i Hercegovina sa 1.574 sklopljene transakcije i „Unibroker“ d.o.o. Sarajevo sa 1.163 transakcije.

Tabela 30: Ukupni ostvareni promet u 2021. godini

Red. broj	Član Berze	Ukupan promet (KM)
1.	„Raiffeisen Bank“ d.d. Bosna i Hercegovina	217,412,335.46
2.	„SEE Investment Solutions“ d.o.o. Sarajevo	140,412,095.32
3.	„AW Broker“ d.o.o. Sarajevo	105,189,264.81
4.	„Unibroker“ d.o.o. Sarajevo	97,336,264.18
5.	„ASA banka“ d.d. Sarajevo	64,468,132.73
6.	„VGT Broker“ d.o.o. Visoko	17,371,210.32

Prvo mjesto po ukupnom prometu zauzima profesionalni posrednik „Raiffeisen Bank“ d.d. Bosna i Hercegovina sa ukupnim prometom u iznosu od 217,412,335.46 KM. Napomene radi, aplikacijske transakcije ovlaštenog učesnika računaju se dvostruko (i kupovna i prodajna strana).

Tabela 31: Ukupan broj zaključenih transakcija

Red. broj	Član Berze	Broj transakcija
1.	„AW Broker“ d.o.o. Sarajevo	1,661
2.	„Raiffeisen Bank“ d.d. Bosna i Hercegovina	1,574
3.	„Unibroker“ d.o.o. Sarajevo	1,163
4.	„VGT Broker“ d.o.o. Visoko	840
5.	„ASA banka“ d.d. Sarajevo	627
6.	„SEE Investment Solutions“ d.o.o. Sarajevo	393

Prvo mjesto po broju zaključenih transakcija na tržištu zauzima profesionalni posrednik „AW Broker“ d.o.o. Sarajevo koji je u 2021. godini imao ukupano 1,661 transakciju. Važno je napomenuti da kod iskazanih brojeva ne ulaze transakcije putem dilerskog računa.

U 2021. godini u strukturi investitora na tržištu Federacije BiH nije bilo značajnijih promjena u odnosu na prethodne godine, s tim da se nastavio trend porasta trgovine preko skrbničkih računa.

Tabela 32: Struktura investitora

Grupacija	Kupovna strana	Prodajna strana
Domaći investitori	37.43 %	32.54 %
Strani investitori	7.74 %	4.57 %
Skrbnički računi	54.83 %	62.89 %

3.3. Prijenosi kod Registra vrijednosnih papira u Federaciji BiH

3.3.1. Uvod

Registar vrijednosnih papira je dioničko društvo koje obavlja poslove registracije, čuvanja i održavanja podataka o vrijednosnim papirima i poslove prijenosa u skladu sa Zakonom o registru vrijednosnih papira i Zakonom o tržištu vrijednosnih papira. Pored navedenih poslova obavlja i poslove prijeboja i poravnanja i s tim povezane poslove. Izdavanje, registracija, prijenos i promet vrijednosnih papira vrši se isključivo u dematerijaliziranom, elektronskom sistemu.

Registar vrijednosnih papira, prema Zakonu o tržištu vrijednosnih papira i Zakonu o Registru vrijednosnih papira, podliježe nadzoru Komisije, koja daje i saglasnost na opća akta Registra.

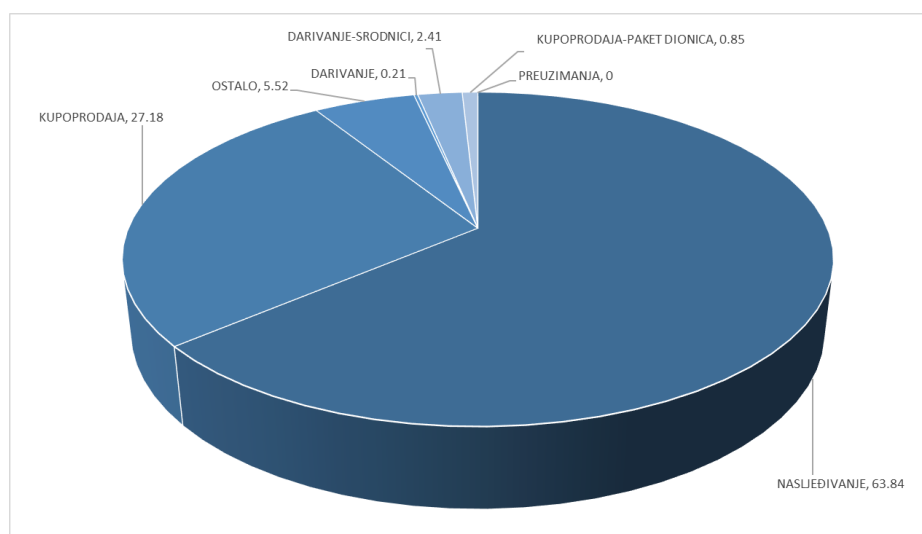
Registar vrijednosnih papira ima obavezu da redovno Komisiji dostavlja izvještaje o poslovanju, o promjenama vlasničke strukture, prijenosima, važnijim sudskim sporovima, te zalozima na vrijednosnim papirima.

3.3.2. Prijenosi kod Registra vrijednosnih papira

Tabela 33: Prikaz prijenosa po segmentima u 2021. godini

Vrsta prijenosa	Broj prijenosa	%	Broj dionica	%
NASLJEĐIVANJE	902	63.84	814,069	32.93
KUPOPRODAJA	384	27.18	243,107	9.83
OSTALO	78	5.52	258,115	10.44
DARIVANJE	3	0.21	2,411	0.10
DARIVANJE-SRODNICI	34	2.41	30,653	1.24
KUPOPRODAJA-PAKET DIONICA	12	0.85	1,123,613	45.45
PREUZIMANJA	0	0.00	0	0.00
UKUPNO	1413	100.00	2,471,968	100.00

Grafikon 3: Vrste prijenosa

U 2021. godini je evidentirano 1413 prijenosa što predstavlja porast u odnosu na 2020. godinu kada je bilo 707 prijenosa. Također, važno je napomenuti da je na ovo zasigurno uticala i pandemija korona virusa te stanje u vezi sa blokadom rada Komisije za vrijednosne papire koja je krajem 2021. godine odblokirana. U 2019. godini je bilo evidentirano 2075 prijenosa, s tim da se 1026 prijenosa odnosilo na preuzimanja kojih u 2020. i 2021. godini nije bilo zbog već pomenutih problema. U 2019. godini je zabilježeno 1049 prijenosa vrijednosnih papira bez preuzimanja, te možemo reći da je zabilježen porast broja preuzimanja. Uzimajući u obzir da se u 2022. godini očekuje veći broj preuzimanja, očekujemo i porast ukupnog broja prijenosa vrijednosnih papira.

3.3.3. Poslovanje ovlaštenih učesnika na tržištu vrijednosnih papira u 2021. godini

Zakonom o tržištu vrijednosnih papira i Pravilnikom o objavljivanju informacija i izvještaja na tržištu vrijednosnih papira propisana je obaveza sačinjavanja, objavljivanja i dostavljanja Komisiji za vrijednosne papire FBiH izvještaja ovlaštenih učesnika.

Shodno propisanom, profesionalni posrednik vrši objavljivanje godišnjeg izvještaja o poslovanju i izvještaja vanjskog revizora na svojoj internetskoj stranici i dostavlja ih Komisiji u roku od 30 dana od dana proteka roka za pripremu tih izvještaja, u sadržaju iz navedenog Pravilnika. Godišnji izvještaj o poslovanju se izrađuje, objavljuje i dostavlja na obrascima u Excel formatu (OEI-PD obrazac), koji su dostupni na internetskoj stranici Komisije. Cjelovit izvještaj vanjskog revizora se objavljuje u PDF formatu. Izvještaji se dostavljaju Komisiji putem elektronske pošte na adresu: info@komvp.gov.ba, dostavljanjem poveznice na svoju internetsku stranicu, na tačnu adresu na kojoj je postavljen izvještaj. Pored navedenog, ovlašteni učesnici koji obavljaju poslove s vrijednosnim papirima (profesionalni posrednici i banke sa dozvolom Komisije za obavljanje poslova s vrijednosnim papirima) su dužni izrađivati i dostavljaju Komisiji Poseban godišnji izvještaj o poslovanju na obrascima koji su dostupni na internetskoj stranici Komisije. Posebni izvještaji o poslovanju se dostavljaju Komisiji u pisanoj formi i elektronskom poštom i to do 31.03. tekuće za prethodnu godinu (godišnji izvještaj).

Izvršen je pregled i analiza podataka iz dostavljenih izvještaja profesionalnih posrednika za 2021. godinu, što se prezentira u nastavku. Napomene radi, u 2021. poslovala su četiri profesionalna posrednika na tržištu kapitala Federacije BiH, što znači da je broj profesionalnih posrednika nepromijenjen u posljednjih desetak godina.

Tabela 34: Bilans stanja profesionalnih posrednika na dan 31.12.2022. godine

Brokerska kuća	Stalna sredstva (KM)	Tekuća sredstva (KM)	Ukupan kapital (KM)	Kratkoročne obaveze (KM)	Dugoročne obaveze (KM)
AW Broker d.o.o. Sarajevo	1,432,773	1,998,584	2,006,378	1,050,251	374,658
SEE Investment Solutions d.o.o. Sarajevo	408,593	348,969	750,745	4,987	0,00
Unibroker d.o.o. Sarajevo	207,733	177,370	361,864	23,239	0,00
VGT Broker d.o.o. Visoko	169,976	229,240	362,789	36,430	0,00
Ukupno	2,219,075	2,754,163	3,481,776	1,114,907	374,658

Ukupna aktiva svih profesionalnih posrednika na kraju obračunskog perioda 31.12.2021. godine iznosi 4.973.238 KM. Ukupne kratkoročne obaveze svih profesionalnih posrednika iznose 1.114.907 KM, a postojanje dugoročnih obaveza je zabilježeno samo kod profesionalnog posrednika „AW Broker“ d.o.o. Sarajevo, te one iznose 374.658 KM. Ukoliko pogledamo i strukturu kratkoročnih obaveza, možemo vidjeti veliki nesrazmjer među profesionalnim posrednicima gdje „AW Broker“ ima udio od 94,2 % od ukupnih kratkoročnih obaveza, te ukoliko uzmemo sve obaveze zajedno udio je još i veći i iznosi 95,6 %. Kao što tabela prikazuje, u navedene iznose nisu uključene stavke iz bilansa banaka sa dozvolama Komisije za obavljanje poslova sa vrijednosnim papirima. Podaci iz dostavljenih Posebnih izvještaja o poslovanju ovlaštenih učesnika biće prikazani u posebnoj dijelu ovog izvještaja.

Aktiva profesionalnih posrednika se kreće u vrijednostima od 399.216 KM kod „VGT Brokera“ do 3.431.357 KM kod „AW Brokera“. U ukupnoj aktivu, 44,6 % vrijednosti odnosi se na vrijednost stalnih sredstava, dok se preostalih 55,4 % odnosi na tekuća sredstva.

Ukupnu pasivu čini ukupan kapital sa čak 70 % udjela, dok se 22 % pasive odnosi na kratkoročne obaveze, a preostalih 8 % odnosi se na dugoročne obaveze.

Tabela 35: Struktura kapitala profesionalnih posrednika na dan 31.12.2022. godine

Brokerska kuća	Osnovni kapital (KM)	Rezerve (KM)	Gubitak do visine kapitala (KM)	Neraspoređena dobit – nerealizirani dobiti/gubici (KM)	Ukupni (neto) kapital (KM)	% NK
AW Broker d.o.o. Sarajevo	500,000	101,830	604,809	2,009,357	2,006,378	401
SEE Investment Solutions d.o.o. Sarajevo	400,000	0	0	345,465	750,745	188
Unibroker d.o.o. Sarajevo	250,000	8,672 KM	261,346	252,261	361,864	145
VGT Broker d.o.o. Visoko	350,000	0	0	12,786	362,789	104
Ukupno	1,500,000	110,502	866,155	2,619,869	3,481,776	

Tabela 36: Pregled promjene zaduženosti profesionalnih posrednika u odnosu na 2020. godinu

Brokerska kuća	Zaduženost na 31.12.2021. (KM)	Zaduženost na 31.12.2020. (KM)	Razlika (KM)	Promjena ukupnih obaveza (%)
AW Broker d.o.o. Sarajevo	1,424,909	1,178,488	246,421	21
SEE Investment Solutions d.o.o. Sarajevo	4,987	4,593	394	9
Unibroker d.o.o. Sarajevo	23,239	27,831	4,592	-16
VGT Broker d.o.o. Visoko	36,430	37,204	774	-2
Ukupno	1,489,565	1,248,116	241,449	

U pogledu obaveza društava, kod dva društva je zabilježen porast ukupnih obaveza u odnosu na 2020. godinu, s tim da treba istaći da su obaveze „SEE Investment Solutions“ porasle za 394 KM što je zanemarivo u odnosu na značaj porast obaveza kod društva „AW Broker“ u iznosu od 246.421 KM.

Druga dva profesionalna posrednika zabilježili su pad ukupnih obaveza u 2021. godini u odnosu na 2020. godinu.

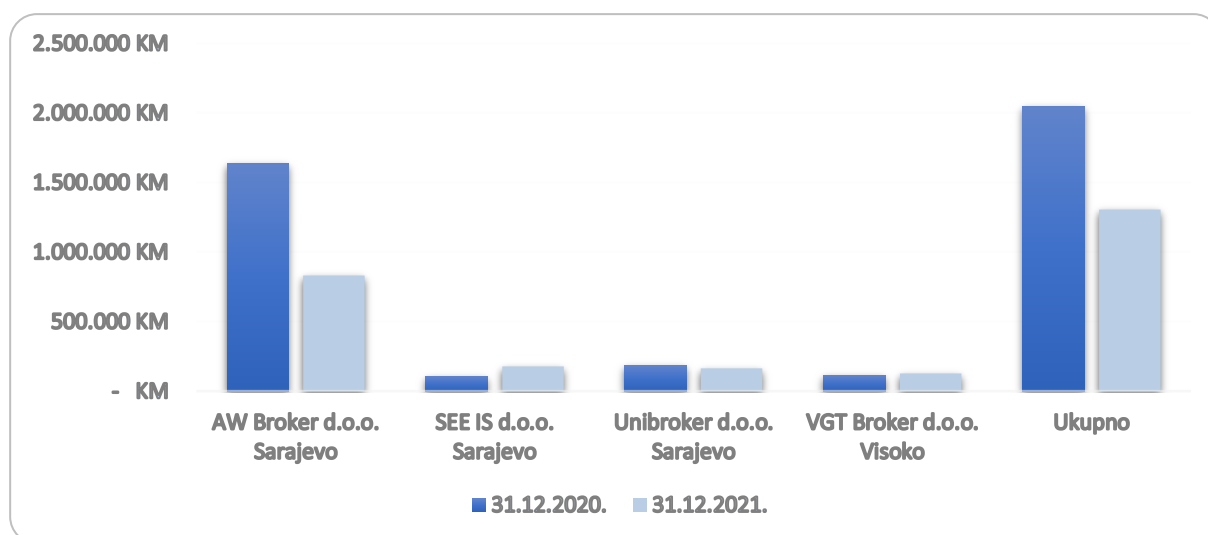
Tabela 37: Bilans uspjeha profesionalnih posrednika za period 01.01. – 31.12.2021. godine

Brokerska kuća	Ukupni prihodi (KM)	Ukupni rashodi (KM)	Bruto rezultat (KM)
AW Broker d.o.o. Sarajevo	830,288	886,054	- 55,766
SEE Invest Solutions d.o.o. Sarajevo	178,146	149,780	28,366
Unibroker d.o.o. Sarajevo	166,357	175,405	- 9,048
VGT Broker d.o.o. Visoko	129,206	117,484	11,722
Ukupno	1,303,997	1,328,723	- 24,726

Ukupni prihodi četiri profesionalna posrednika u 2021. godini su iznosili 1.303.997 KM što u odnosu na 2020. godinu predstavlja pad od 46,3 % (prihodi u 2020. godini su iznosili 2.048.467 KM).

Najveći prihod je imalo društvo „AW Broker“, a najmanji društvo „VGT Broker“. Negativno su poslovala dva profesionalna posrednika – „AW Broker“ i „Unibroker“, pa je ukupni gubitak za profesionalne posrednike iznosio 24.726 KM.

Grafikon 4: Ukupni prihodi

Najveći pad prihoda je zabilježen kod društva „AW Broker“ koji je zabilježio pad prihoda u iznosu od 806.051 KM, odnosno za oko 50 %.

Tabela 38: Struktura ukupnih prihoda za period 01.01.2021. – 31.12.2021.

Brokerska kuća	Poslovni prihodi (KM)	Finansijski prihodi (KM)	Ostali prihodi (KM)	Prihodi od usklađivanja vrijednosti sredstava (KM)	Prihod od promjena računov. politike (KM)
AW Broker d.o.o. Sarajevo	747,960	81,157	1,171	0	0
SEE IS d.o.o. Sarajevo	178,080	44	22	0	0M
Unibroker d.o.o. Sarajevo	166,357	0	0	0	418
VGT Broker d.o.o. Visoko	118,334	13,367	38	0	0
Ukupno	1,210,731	94,568	1,231	0	418

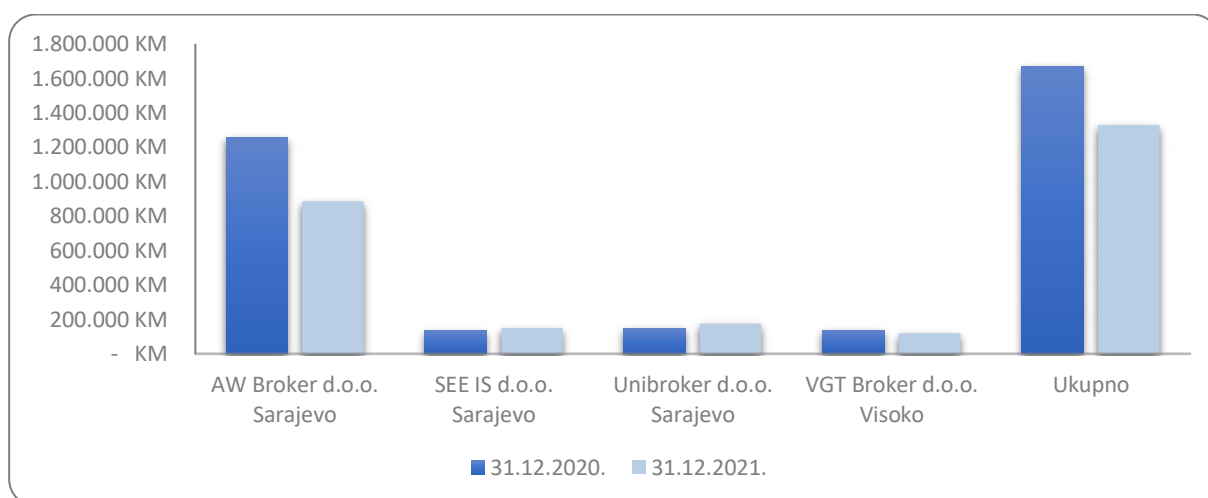
U strukturi ukupnih prihoda, prihodi iz poslovanja (iz osnovne djelatnosti) čine 92,8 % ukupnih prihoda profesionalnih posrednika, a finansijski prihodi učestvuju sa oko 7%.

Tabela 39: Struktura ukupnih rashoda za period 01.01.2021. – 31.12.2021.

Brokerska kuća	Poslovni rashodi (KM)	Finansijski rashodi (KM)	Ostali rashodi (KM)	Rashodi od promjena računov. politike (KM)
AW Broker d.o.o. Sarajevo	850,714	25,093	10,247	0
SEE IS d.o.o. Sarajevo	149,676	0	104	0
Unibroker d.o.o. Sarajevo	129,199	4,878	41,328	455
VGT Broker d.o.o. Visoko	107,500	218	9,766	0
Ukupno	1,237,089	30,189	61,445	455

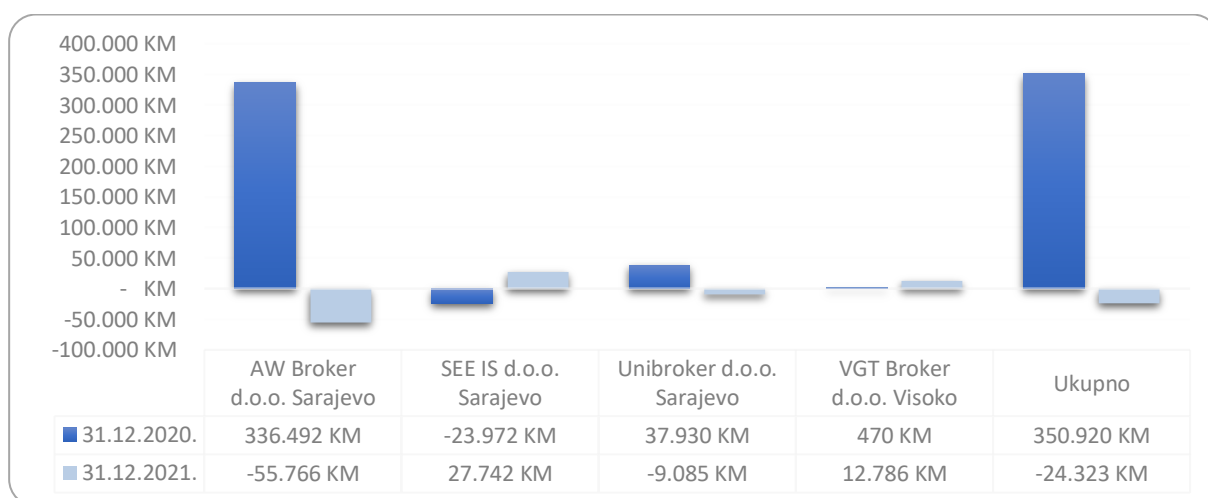
Ukupni rashodi posmatranog perioda iznose 1.329.178 KM. Poslovni rashodi čine 93% rashoda u posmatranom periodu dok se 2% odnosi na finansijske rashode, a 4,6% rashoda pripada ostalim rashodima.

Grafikon 5: Ukupni rashodi

Najveće rashode u poslovanju u iznosu od 850.714 KM ima društvo „AW Broker“ koje je i ranijih godina bilježilo najveće vrijednosti datih rashoda. Ukupan broj zaposlenih u profesionalnim posrednicima iznosi 20. Najviše zaposlenih ima društvo „AW Broker“ (9), zatim društvo „SEE Investment Solutions“ (5), „“ (4) te „VGT Broker“ sa dva zaposlena. Napomene radi, u ovaj broj zaposlenih nisu uključeni zaposleni u bankama sa dozvolom Komisije za obavljanje poslova sa vrijednosnim papirima.

Grafikon 6: Dobitak/gubitak

Pozitivan finansijski rezultat su bilježila dva profesionalna posrednika („SEE Investment Solution“ d.o.o. Sarajevo, te „VGT Broker“ d.o.o. Visoko), dok su druga dva društva zabilježila negativan finansijski rezultat. Razlika u odnosu na prošlu godinu je značajna jer je društvo AW Broker imalo veliki pad prihoda što se odrazilo na cijelu industriju profesionalnih posrednika bez banaka sa dozvolom Komisije.

Tabela 40: Pokazatelji analize finansijskih izvještaja profesionalnih posrednika na dan 31.12.2021.

Brokerska kuća	Koeficijent zaduženosti	Koeficijent likvidnosti
AW Broker doo Sarajevo	0,99	2,30
SEE Invest Solutions doo Sarajevo	0,01	211,21
Unibroker doo Sarajevo	0,11	7,63
VGT Broker doo Visoko	0,21	2,15
Ukupno	0,27	55,82

U periodu za koji se podnosi izvještaj likvidnost društava prema podacima profesionalnih posrednika nije bila upitna, jer je u toku cijele godine vrijednost pomenutog koeficijenta bila iznad 1.0 što podrazumijeva da svi navedeni posrednici ispunjavaju propisani uslov u vezi sa održivosti dozvole.

Na tržištu kapitala Federacije BiH poslove sa vrijednosnim papirima obavljaju četiri profesionalna posrednika i šest banaka koje imaju dozvolu Komisije za obavljanje poslova sa vrijednosnim papirima. Svi navedeni ovlašteni učesnici su dostavili Komisiji na propisanom obrascu Poseban godišnji izvještaj o poslovanju. U ranijem periodu broj banaka sa dozvolom Komisije za obavljanje poslova sa vrijednosnim papirima je bio i veći, odnosno u odnosu na prethodno razdoblje tri banke su napustile poslove s vrijednosnim papirima: NLB Banka d.d. Sarajevo, Ziraatbank BH d.d. Sarajevo te Vakufska banka d.d. Sarajevo.

Tabela 41: Pregled pokazatelja poslovanja ovlaštenih učesnika u 2021. godini

OVLAŠTENI UČESNIK		Broj zaposlenih	Prihodi (KM)	Rashodi (KM)	Rezultat (KM)
Profesionalni posrednik	AW Broker doo Sarajevo	9	830,288	886,054	-55,766
	SEE Invest Solutions doo Sarajevo	5	178,146	149,780	28,366
	Unibroker doo Sarajevo	4	166,357	175,405	-9,048
	VGT Broker doo Visoko	2	129,206	117,484	11,722
	UKUPNO PROFESIONALNI POSREDNICI	20	1,303,997	1,328,723	-24,726
Banka sa dozvolom Komisije za obavljanje poslova sa vp	ASA Banka d.d. Sarajevo	6	233,424	291,578	-58,154
	Bosna Bank International d.d. Sarajevo	2	802	83,226	-82,425
	Raiffeisen bank BH d.d. Sarajevo	11	685,496	623,498	61,997
	Sberbank BH d.d. Sarajevo	6	185,341	95,488	89,853
	Sparkasse Bank d.d. Sarajevo	3	5,798	82,227	-76,429
	UniCredit Bank d.d. Mostar	6	128,789	65,748	63,042
	UKUPNO BANKE	34	1,239,649	1,241,764	-2,116
UKUPNO OVLAŠTENI UČESNICI		54	2,543,646	2,570,487	-26,842

Napomena: Podaci u tabelama bazirani su na podacima prikazanim u izvještajima društava. Eventualne razlike poslovnih prihoda/rashoda u ovom tabelarnom prikazu u odnosu na druge ili unutar same tabele mogu se pojaviti jer se ovdje daje prikaz samo prihoda/rashoda koji su navedeni a koji ujedno i ne moraju biti i ukupni poslovni prihodi/rashoda, zbog toga što postoje određene druge kategorije poslovnih prihoda/rashoda koji se ne odnose direktno na prihode/rashode iz poslova za koje društvo ima dozvolu Komisije (radi se o minimalnim i neznajnim razlikama).

Broj zaposlenih u 2021. godini na poslovima s vrijednosnim papirima je bio 54, a od toga 34 lica u banci su bila raspoređena na poslove s vrijednosnim papirima, dok je 20 osoba bilo zaposleno kod profesionalnih posrednika.

Ukupni prihodi generirani kroz poslove s vrijednosnim papirima iznosili su 2.543.646 KM, a rashodi 2.570.487 KM, što daje negativnu razliku u iznosu od 26.842 KM za cijelo tržište vrijednosnih papira u Federaciji BiH. Kao što je već rečeno, dva profesionalna posrednika su poslovala s dobiti, dok su dva zabilježila gubitak. Što se tiče banaka, samo tri banke su zabilježile dobit, i to Raiffeisen Bank d.d. BiH, Sberbank BH d.d. Sarajevo te UniCredit Bank d.d. Mostar. Dvije banke su ostvarile skoro beznačajne prihode od poslova s vrijednosnim papirima, a to su BBI d.d. Sarajevo te Sparkasse Bank d.d. Sarajevo.

Tabela 42: Prihodi po vrsti dozvole ovlaštenih učesnika u 2021. godini

Vrsta prihoda	Banke s dozvolom (KM)	Profesionalni posrednici (KM)	Ukupno (KM)
Prihodi ostvareni iz brokerskih poslova	414,134	1,207,433	1,621,567
Prihodi ostvareni iz dilerskih poslova	133,576	0	133,575
Prihodi ostvareni iz poslova market-makera	0	0	0
Prihodi iz poslova upravljanja portfeljem	0	0	0
Prihodi ostvareni iz poslova agenta emisije	500	898	1,398
Prihodi ostvareni iz poslova pokrovitelja emisije	0	0	0
Prihodi iz poslova investicijskog savjetovanja	0	0	0
Prihodi ostvareni iz skrbničkih poslova	630,977	0	630,977
Prihodi ostvareni iz depozitarskih poslova	63,009	0	63,009
UKUPNO	1,242,196	1,208,331	2,450,527

Ukupni prihodi iz poslova sa vrijednosnim papirima u 2021. godini iznose 2.450.527 KM. Prihodi generirani iz brokerskih poslova iznose 1.621.567 KM, te od tog iznosa profesionalni posrednici imaju udio od 74,5% prihoda. Ako gledamo udio brokerskih poslova upoređujući ih sa svim ostalim poslovima s vrijednosnim papirima, na brokerske poslove se odnosi 66,1% svih prihoda tržišta sa vrijednosnim papirima. Ostali najznačajniji generator prihoda su skrbnički poslovi te oni imaju udio oko 26% tržišta. Brokerski i dilerski poslovi na tržištu vrijednosnih papira imaju zajednički udio u ukupnim prihodima u iznosu od 71,6%. Prihode od poslova agenta emisije zabilježili su ovlašteni učesnici SEE Investment Solutions d.o.o. Sarajevo i Raiffeisen Bank d.d. BiH u neznatnom iznosu u odnosu na ukupnu vrijednost prihoda iz poslova sa vrijednosnim papirima. Šest banaka sa dozvolom za obavljanje depozitarskih poslova u emisiji i prometu sa vrijednosnim papirima je ostvarilo prihode u iznosu od 63.009 KM što predstavlja udio od 2,5%.

3.4. Društva za upravljanje fondovima i investicijski fondovi

3.4.1. Uvod

Poslovnu 2021. godinu u Federaciji Bosne i Hercegovine, prema izdatim dozvolama, završilo je 10 društava za upravljanje fondovima (DUF-ova), 11 zatvorenih investicijskih fondova sa javnom ponudom (ZIF-ova) i pet otvorenih investicijskih fondova sa javnom ponudom. Od 10 DUF-ova njih sedam upravlja sa jednim ili dva ZIF-a, dva upravljaju i ZIF-om i OIF-om, a samo jedan DUF upravlja isključivo OIF-ima.

Tabela 43: Pregled DUF-ova i IF-ova kojim upravlja svaki od DUF-ova na dan 31.12.2021. godine.

Društvo za upravljanje fondovima	Investicijski fond
ABDS d.o.o. Sarajevo	ZIF BIG d.d. Sarajevo ZIF BOSFIN d.d. Sarajevo
BLAGO d.o.o. Sarajevo	ZIF prevent d.d. Sarajevo
EURO-INVESTMENT d.d. Tuzla	ZIF HERBOS FOND d.d. Tuzla
SME INVEST d.o.o. Mostar	ZIF CROBIH FOND d.d. Mostar OIF SME BH EQUITY
PROF IN d.o.o. Sarajevo	ZIF PROF PLUS d.d. Sarajevo
MRAKET INVESTMENT GROUP d.o.o. Sarajevo	ZIF MI GROUP d..d. Sarajevo
NAPRIJED INVEST d.o.o. Sarajevo	ZIF NAPRIJED d.d. Sarajevo ZIF EUROFOND - 1 d.d. Sarajevo
ŠIB AR INVEST d.o.o. Sarajevo	ZIF BONUS d.d. Sarajevo
LILIUM ASSET MENAGMENT d.o.o. Sarajevo	ZIF FORTUNA FOND d.d. Sarajevo OIF LILIUM GLOBAL
RAIFFEISEN INVEST d.d. Sarajevo	OIF RAIFFEISEN CASH OIF RAIFFEISEN BALANCE OIF RAIFFEISEN EURO BOND

Prema preliminarnim podacima, svih deset DUF-ova je poslovalo sa pozitivnim finansijskim rezultatom. Ukupni rezultat na nivou djelatnosti DUF-ova je na nešto višem nivou u odnosu na prethodnu 2020. godinu. Međutim, posmatrano pojedinačno, sedam DUF-a su ostvarili lošiji finansijski rezultat (manji iznos dobiti) u 2021. godini u odnosu na prošlu 2020. godinu, dok je su tri ostvarili veću dobit. Posmatrano u apsolutnom iznosu najveće povećanje u ostvarenoj dobiti evidentirao je DUF RAIFFEISEN INVEST d.d. Sarajevo (povećana ostvarena bruto dobit za 681.709 KM ili cca 43 % više u odnosu na prethodnu godinu) koji upravlja otvorenim investicijskim fondovima, a najveće smanjenje dobiti u odnosu na prethodnu godinu imao je DUF ABDS d.o.o. Sarajevo (smanjenje ostvarene bruto dobiti za 757.034 KM ili cca 47 % manje u odnosu na prethodnu godinu).

Kada je u pitanju poslovanja investicijskih fondova (IF-ova), devet ZIF-ova je realizovalo gubitak, dok su dva ZIF-a ostvarila dobit od poslovanja u 2021. godini. Ako posmatramo realizirane prihode i rashode, od pet OIF-ova, tri su poslovala sa pozitivnim finansijskim rezultatom. Bruto finansijski rezultat svih IF-ova u 2021. godini je negativan i povećan je za više od dva puta u odnosu na gubitak realizovan u 2020. godini. Ukupni prihodi IF-ova su u odnosu na 2020. godinu smanjeni za cca 8 %, s tim da su prihodi ZIF-ova smanjeni za cca 5 %, dok su prihodi OIF-ova smanjeni za cca 10 %. Kada su u pitanju ukupni rashodi IF-ova, zabilježeno je povećanje u odnosu na prethodnu godinu za cca 9 % i to kod ZIF-ova rashodi za cca 10 %, a kod OIF-ova za cca 7,50 %.

U 2021. godini Komisija je izdala dvije dozvole za osnivanje otvorenog investicijskog fonda.

Uticaj pandemije koronavirusa naneo je štetu neviđenih razmjera tržištima kapitala i svjetskoj ekonomiji, a posljedice pandemije odrazile su se i na privredu Bosne i Hercegovine, odnosno Federacije BiH, što je opet prouzročilo negativne trendove na nerazvijenom i nestabilnom tržištu kapitala kakvo je tržište u Federaciji BiH. Ovo stanje odrazilo se i na aktivnost i finansijske rezultate poslovanja DUF-ova i IF-ova u Federaciji BiH.

Nedovoljno razvijeno tržište kapitala je i uzrok i posljedica strukturalnih slabosti Federacije BiH i države BiH. Ograničenja postoje i na strani ponude i na strani potražnje. Latentni nedostatak rizičnog kapitala

će vjerovatno produbiti negativan uticaj krize u narednom periodu s obzirom da mnoga društva neće biti u stanju premostiti probleme u vezi sa likvidnošću samo zaduživanjem kod banaka. Društvima za nove poslove i restrukturiranja nedostaje finansiranje dioničkim kapitalom. Osiguravanje finansiranja dioničkim kapitalom je neophodan uslov za prevazilaženje krize izazvane pandemijom i u periodu oporavka, kao i za modernizaciju privrede BiH. Navedeno može biti prilika za oporavak i dalji razvoj tržišta kapitala, odnosno prilika za investiranje slobodnih sredstava investicijskih fondova na tržištu kapitala u Federaciji BiH, pa tako i BiH u cjelini.

U nastavku su interpretirani rezultati dobijeni primjenom horizontalne i vertikalne analize podataka o poslovanju DUF-ova i IF-ova u Federaciji BiH.

3.4.2. Podaci o poslovanju DUF-ova u 2021. godini

Na osnovu preliminarne podataka o poslovanju u 2021. godinu, DUF-ovi su ostvarili ukupni prihod u iznosu od 13.307.371 KM što predstavlja povećanje za 811.602 KM ili cca 6,5 % u odnosu na ostvarene prihode u prethodnoj godini.

Od ukupnog iznosa ostvarenih prihoda, na poslovne prihode odnosi se iznos od 11.855.003 KM, što je za 220.519 KM ili 1,90% veći iznos u odnosu na 2020. godinu. Ostatak od 1.452.369 KM odnosi se na finansijske i ostale prihode koje su DUF-ovi iskazali u svojim izvještajima, a što je u odnosu na prethodnu godinu povećanje ovih prihoda u strukturi ukupnih prihoda za 581.083 KM.

U odnosu na rashode u 2020. godini, ukupni rashodi DUF-ova u 2021. godini u iznosu od 8.028.125 KM povećani su za 629.180 KM ili cca 9%.

Svih 10 DUF-ova koji su poslovali tokom 2021. godine ostvarili su pozitivan finansijski rezultat. Ostvarena bruto dobit, ukupno za sve DUF-ove, iznosila je 5.279.246 KM, što je u odnosu na prethodnu godinu povećanje za cca 4%. Neto dobit DUF-ova u 2021. godini, prema preliminarne podacima, iznosi 4.656.148 KM.

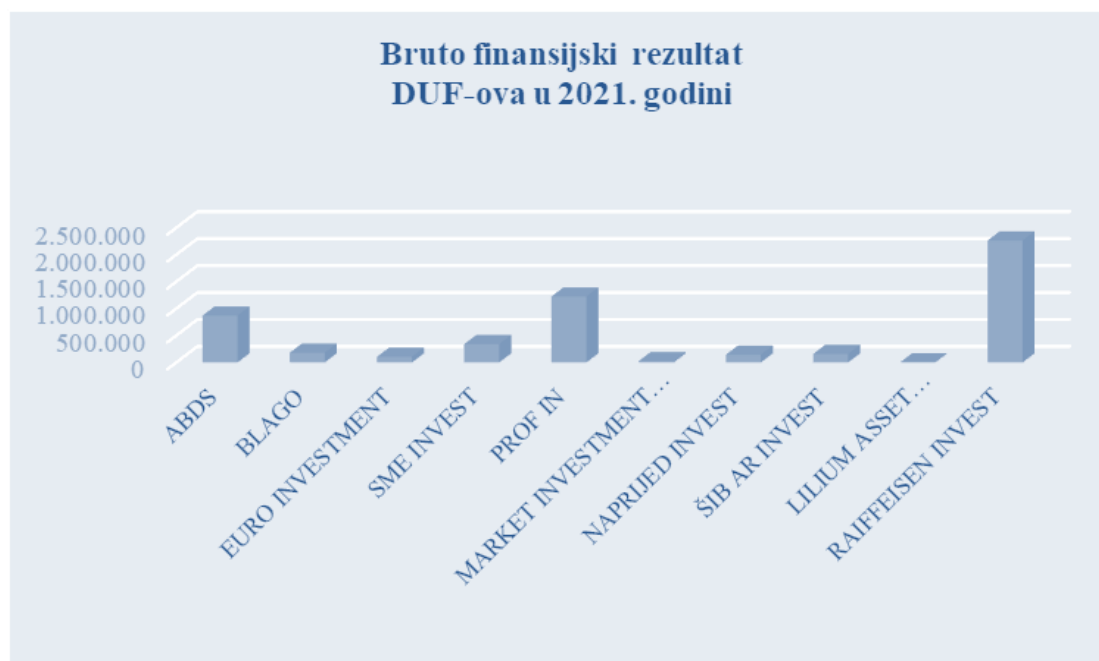
Grafikon 7: Bruto finansijski rezultat DUF-ova 2021/2020 godina

Tabela 44: Pregled ukupnih prihoda i rashoda za period 01.01.-31.12.2021. godine, pojedinačno po društvima za upravljanje

DUF	Prihodi				Rashodi				Bruto finansijski rezultat
	Poslovni prihodi	Finansijski prihodi	Ostali	Ukupni	Poslovni rashodi	Finansijski rashodi	Ostali	Ukupni	
ABDS	2.618.951	43	11.363	2.630.357	1.041.428	8.928	713.813	1.764.169	866.188
BLAGO	575.856	11.156	2.875	589.887	384.450	3.178	25.410	413.038	176.849
EURO INVESTMENT	482.263	18.091	21.514	521.868	411.885	0	8.310	420.195	101.673
SME INVEST	672.375	0	0	672.375	335.958	0	0	335.958	336.417
PROF IN	1.118.370	39.657	889.096	2.047.123	817.255	0	9.285	826.540	1.220.583
MARKET INVESTMENT GROUP	554.344	201.538	53.974	809.856	549.754	20.189	218.261	788.204	21.652
NAPRIJED INVEST	865.709	16.585	110.091	992.385	830.382	7.254	14.411	852.047	140.338
ŠIB AR INVEST	435.198	0	7.872	443.070	259.579	18	30.158	289.755	153.315
LILIUM ASSET MENAGMENT	286.522	2	17.675	304.198	257.910	41.164	2.668	301.741	2.457
RAIFFEISEN INVEST	4.245.415	27.451	23.386	4.296.252	2.036.478	0	0	2.036.478	2.259.774
UKUPNO	11.855.003	314.523	1.137.846	13.307.371	6.925.079	80.731	1.022.316	8.028.125	5.279.246

Grafikon 8: Bruto finansijski rezultat DUF-ova u 2021. godini

Prema podacima iz bilansa stanja DUF-ova na dan 31.12.2021. godine, njihova ukupna sredstva iznosila su 37.229.577 KM što je za 1.481.771KM ili cca 4% viša vrijednost u odnosu na isti datum prethodne godine. Navedena činjenica govori o prekidu trenda smanjivanja vrijednosti imovine DUF-ova u odnosu na prethodne godine.

Ako posmatramo strukturu sredstava, došlo je i do promjene odnosa između stalnih i tekućih sredstava u aktivi DUF-ova, u korist stalnih. Tako se od ukupnog iznosa vrijednosti aktive/sredstava DUF-ova na stalna sredstva odnosi 43% dok 57% iznosa čine tekuća sredstava.

Porast ukupnih sredstva rezultat je porasta stalnih sredstva u ukupnoj aktivni DUF-ova za cca 6%, kao i porasta tekućih sredstava za cca 4% u odnosu na prethodnu godinu. Posmatrano pojedinačno po DUF-ovima najveći porast vrijednosti stalnih sredstava evidentiran je kod DUF-a Raiffeisen INVEST d.d. Sarajevo za cca 897 hiljada KM, te kod DUF-a BLAGO d.o.o. Sarajevo za cca 464 hiljada KM. Najveći pad vrijednosti stalnih sredstava zabilježen je kod DUF-a MARKET INVESTMENT GROUP d.o.o. Sarajevo za cca 286 hiljada KM. S druge strane, kad su u pitanju tekuća sredstava najznačajnije povećanje u odnosu na prethodnu godinu evidentiran je kod DUF-a BLAGO d.o.o. Sarajevo za cca 979 hiljada KM, a slijedi ga povećanje vrijednosti tekućih sredstava kod DUF-a PROF IN d.o.o. Sarajevo za cca 1,25 miliona KM. Najznačajnije smanjenje vrijednosti tekućih sredstava u iznosu od cca 935 hiljada KM zabilježeno je kod DUF-a BLAGO d.o.o. Sarajevo.

U strukturi tekućih sredstava najznačajniji iznos od 12.254.787 KM odnosi se na kratkoročne plasmane DUF-ova, zatim slijede gotovinska sredstva u iznosu od 4.979.875 KM i potraživanja u iznosu od 3.459.488 KM. Najveći iznos na poziciji kratkoročnih plasmana, u iznosu od preko 8,6 miliona KM, evidentiran je kod DUF-a PROF IN d.o.o. Sarajevo; najveći iznos potraživanja od cca 1,5 KM evidentiran je kod DUF-a ABDS d.o.o. Sarajevo; sa najviše gotovine na računu, na dan 31.12.2021. godine, u iznosu od cca 1,60 miliona KM raspolažao je DUF ŠIB-AR INVEST d.d. Sarajevo.

Tabela 45: Pregled strukturalnih podataka aktive iz skraćenog bilansa stanja na dan 31.12.2021. godine, pojedinačno po društvima za upravljanje,

STRUKTURA AKTIVE						
Društvo za upravljanje	Stalna sredstva	Odložena porezna sredstva	Tekuća sredstva	Odložena porezna sredstva	Gubitak iznad visine kapitala	Ukupno
ABDS	7.514.474	126.589	2.329.163	0	0	9.970.226
BLAGO	1.011.8900	0	903.081	0	0	1.914.971
EURO-INVESTMENT	135.279	0	1.049.705	0	0	1.184.984
SME INVEST	33.778	0	653.485	0	0	687.263
PROF IN	456.081	0	9.302.235	0	0	9.758.316
MI GROUP	250.698	0	3.066.853	0	0	3.317.551
NAPRIJED INVEST	1.584.306	0	985.395	0	0	2.569.701
ŠIB AR INVEST	199.729	0	1.740.853	0	0	1.940.582
LILIUM ASSET MENAGMENT	230.024	0	652.709	0	0	882.733
RAIFFEISEN INVEST	4.503.170	0	500.080	0	0	5.003.250
UKUPNO	15.919.429	126.589	21.183.559	0	0	37.229.577

Grafikon 9: Učešće DUF-ova u strukturi aktive/pasive na dan 31.12.2021. godine

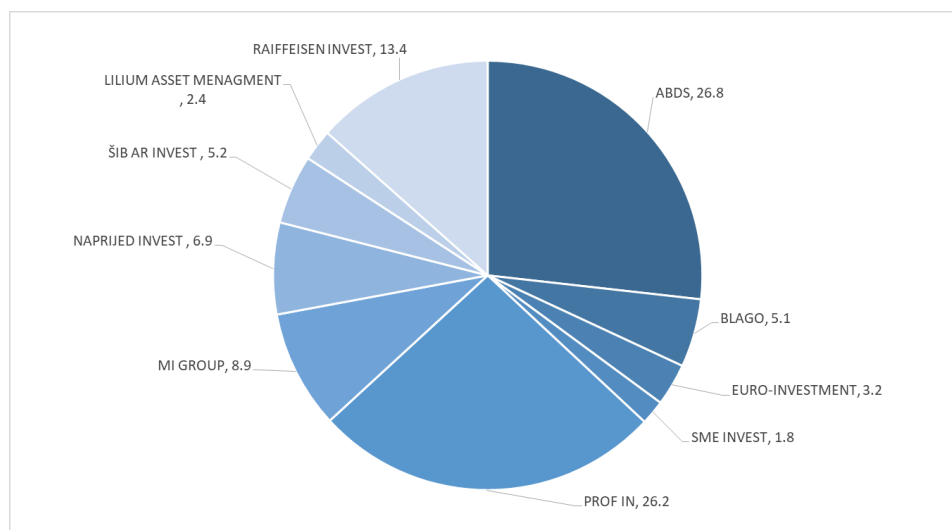

Tabela 46: Pregled strukturalnih podataka pasive, iz skraćenog bilansa stanja na dan 31.12.2021. godine, pojedinačno po društvima za upravljanje

STRUKTURA PASIVE								
Društvo za upravljanje	Ukupni kapital	Dugoročna rezervisanja	Dugoročne obaveze	Odložene porezne obaveze	Kratkoročne obaveze	PVR	Odložene porezne obaveze	Ukupno
ABDS	8.234.992	3.045	111.238	0	1.620.951	0	0	9.970.226
BLAGO	1.822.094	0	61.100	0	31.777	0	0	1.914.917
EURO-INVESTMENT	1.098.236	0	0	0	33.100	53.648	0	1.184.984
SME INVEST	584.970	0	0	0	102.293	0	0	687.263
PROF IN	9.690.162	0	0	2.344	65.810	0	0	9.758.316
MI GROUP	2.787.809	0	120.558	0	409.184	0	0	3.317.551
NAPRIJED INVEST	2.330.157	0	28.909	0	210.635	0	0	2.569.701
ŠIB AR INVEST	1.853.476	0	0	0	81.186	5.920	0	1.940.582
LILIUM ASSET MENAGMENT	368.462	0	484.271	0	30.000	0	0	882.733
RAIFFEISEN INVEST	4.771.705	19.464	0	0	212.081	0	0	5.003.250
UKUPNO	33.542.063	22.509	806.076	2.344	2.797.017	59.568	0	37.229.577

Ukupne obaveze DUF-ova na dan 31.12.2021. godine iznose 3.687.514 KM, što je povećanje od cca 37% u odnosu na stanje obaveza na dan 31.12. 2020. godine. Kratkoročne obaveze DUF-ova su povećane za 1.116.829 KM ili cca 66 % u odnosu na stanje obaveza na kraju 2020. godine, dok su dugoročne obaveze smanjene za 113.890 KM ili cca 12% u odnosu na stanje 31.12.2020. godine. Pojedinačno posmatrano, najviši iznos kratkoročnih obaveza evidentiran je kod DUF-a ABDS d.o.o. Sarajevo u iznosu od 1.620.951 KM, dok je najveći iznos dugoročnih obaveza evidentiran kod DUF-a LILIUM ASSET MANAGMENT d.o.o. Sarajevo u iznosu od 484.271 KM.

U ukupnoj pasivi DUF-ova, na kraju 2021. godine, obaveze učestvuju sa 10%, dok 90% pasive čini vrijednost ukupnog kapitala DUF-ova.

Ukupan kapital DUF-ova na dan 31.12.2021. godine iznosio 33.061.245 KM, od čega se iznos 10.035.662 KM odnosi na osnovni kapital koji je, u odnosu na stanje iz prethodne 2019. godine, ostao na istom nivou.

Tabela 47: Prikaz strukture kapitala DUF-ova

Društvo za upravljanje	Osnovni kapital	Emisiona premija	Zakonske i statutarne rezerve	Nerealizovani gubitak	Nerealizovani dobitak	Neraspoređena dobit
ABDS	1.994.586	0	2.414.133	1.139.304	0	4.965.577
BLAGO	650.000	0	312.500	33.195	0	892.789
EURO-INVESTMENT	1.000.000	0	6.767	0	0	91.469
SME INVEST	400.000	0	0	0	0	184.970
PROF IN	1.250.007	0	312.502	0	0	8.127.653
MI GROUP	1.609.905	0	402.476	0	0	778.042
NAPRIJED INVEST	1.000.000	0	350.000	680.190	128.030	1.532.317
ŠIB AR INVEST	510.004	3.217	556.763	0	0	783.493
LILIUM ASSET MENAGMENT	350.000	0	18.462	0	0	2.457
RAIFFEISEN INVEST	671.160	0	167.790	0	0	1.896.212
Ukupno	9.435.662	3.217	4.541.393	1.852.689	128.030	19.254.979

3.4.3. Poslovanje investicijskih fondova u 2021. godini

Na osnovu podataka o poslovanju za 2021. godine, investicijski fondovi (zatvoreni i otvoreni) ostvarili su prihode u iznosu od 15.432.534 KM, što predstavlja smanjenje u odnosu na prošlu 2020. godinu za 1.413.537 KM ili cca 8%.

Na prihode zatvorenih investicijskih fondova (ZIF-ova) odnosi se iznos od 6.009.584 KM, što je 39 % ukupno ostvarenih prihoda IF-ova, dok se na prihode koji su ostvarili otvoreni investicijski fondovi (OIF-ovi) odnosi 9.422.950 KM ili 61 % ukupnih prihoda svih IF-ova.

Poslovni prihodi ZIF-ova ostvareni su u iznosu od 4.271.053 KM ili 33 % od ukupnih poslovnih prihoda svih IF-ova, dok su OIF-ovi ostvarili 8.648.293 KM ili 37 % ukupnih poslovnih prihoda svih IF-ova.

U 2021. godini prihodi IF-ova po osnovu dividende iznosili su 2.833.602 KM, od čega se na prihode ZIF-ova odnosi 2.754.103 KM ili cca 97 % ukupnih prihoda po ovom osnovu koje su ostvarili IF-ovi. U odnosu na prethodnu godinu bilježimo povećanje prihoda od dividende za 1.338.752 KM ili 90 %.

Posmatrano pojedinačno, najviše prihoda među ZIF-ovima po ovom osnovu ostvario je ZIF prevent INVEST d.d. Sarajevo u iznosu od 854.789 KM.

Dva od pet OIF-ova su po osnovu prihoda od dividende, u apsolutnom iznosu, ostvarili ukupno 79.499 KM prihoda od dividende, što je povećanje za više od 100% u odnosu na prethodnu 2020. godinu.

Realizovani dobiti ZIF-ova po osnovu prodaje vrijednosnih papira iznosili su 1.732.913 KM, dok su OIF-ovi po ovom osnovu ostvarili prihode u iznosu od 774.659 KM. Ukupni finansijski prihodi investicijskih fondova iznosili su 5.618 KM i evidentirani su kod dva ZIF-a MI-GROUP d.d. Sarajevo (5.565 KM) i ZIF-a BONUS d.d. Sarajevo (53 KM).

Ukupni rashodi svih investicijskih fondova u istom periodu iznosili su 22.738.086 KM od čega se na poslovne rashode odnosi iznos od 15.405.495 KM, iznos od 8.108.456 KM se odnosi na realizovane gubitke, a iznos od 3.560 KM evidentiran je kao finansijski rashod. Prema navedenim podacima ukupni rashodi investicijskih fondova u 2021. godini u odnosu na 2020. godinu su povećani za iznos od 1.830.318 KM ili za 8,75 % u odnosu na prethodnu godinu.

Ukupni rashodi ZIF-ova-ova iznosili su 16.414.362 KM i viši su za 1.385.596 KM ili 9,22 % u odnosu na rashode ZIF-ova ostvarene u 2020. godini. Rashodi OIF-ova u 2021. godini iznosili su 6.323.724 KM i viši su u odnosu na prethodnu godinu za 444.721 KM ili 7,56 %.

Realizovani gubici ZIF-ova, nastali kao rezultat prodajnih transakcija u 2021. godini, iznosili su 7.246.378 KM i u odnosu na podatke za prethodnu godinu viši su za 2.746.781 KM ili 61 %. Najviše realizovane gubitke iskazali su ZIF BIG Investiciona grupa d.d. Sarajevo (preko 4,8 miliona KM) i ZIF MI GROUP d.d. Sarajevo (u iznosu od cca 1,9 milion KM).

Realizovani gubici OIF-ova iznosili su 862.078 KM i u odnosu na iste rashode u 2020. godini smanjeni su za iznos od 402.413 KM ili 41 %.

U strukturi poslovnih rashoda IF-ova najznačajniji trošak odnosi se na naknadu društvu za upravljanje koja je u 2021. godini za ZIF-ove iznosila 7.245.602 KM, što je cca 73% ukupnih poslovnih rashoda ZIF-ova, dok je trošak naknade za upravljanje koja pripada društvima koja upravljaju OIF-ima u 2021. godini iznosio 4.356.007 KM ili cca 80 % ukupnih poslovnih rashoda OIF-ova.

U 2021. godini na ime naknade članovima nadzornih odbora ZIF-ova obračunat je iznos od 179.230 KM i u odnosu na isti period prethodne godine naknada je smanjena za 65.700 KM ili cca 27 %. Pojedinačno najviši iznos naknade pripao je nadzornom odboru ZIF-a BIG d.d. Sarajevo (35.621 KM), dok je najniži iznos naknade obračunat nadzornom odboru ZIF-a CROBIH FOND d.d. Mostar (2.43 KM).

Na osnovu ostvarenih realizovanih prihoda i rashoda, tri OIF-a i dva ZIF-a ostvarili su pozitivan finansijski rezultat, dok su dva OIF-a i devet ZIF-ova poslovali negativno.

Finansijski rezultat IF-ova u 2021. godini je realizirani neto gubitak u iznosu od 8.754.059 KM, s tim da je finansijski rezultat ZIF-ova neto realizirani gubitak u iznosu od 11.853.287 KM, dok su OIF-ovi realizirali neto dobit u iznosu od 3.099.228 KM. Finansijski rezultat IF-ova, prema preliminarnim rezultatima, koji uključuje i podatke o neto nerealiziranom dobitku/gubitku u 2021. godini je neto gubitak u iznosu od 2.064.247 KM, s tim da su ZIF-ovi ostvarili neto gubitak u iznosu od 4.545.557 KM, a OIF-ovi neto dobit u iznosu od 2.481.310 KM.

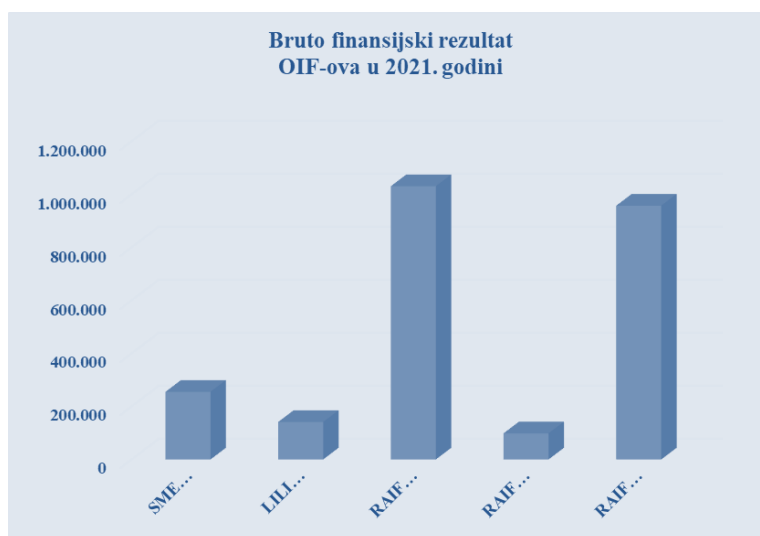
Tabela 48: Analitički pregled rezultata poslovanja investicionih fondova po pojedinim kategorijama

NAZIV IF-a	PRIHODI				RASHODI				Finansijski rezultat Realizovana dobitak/gubitak
	Poslovni prihodi	Realizovana dobit	Finansijski prihodi	Ukupno	Poslovni rashodi	Realizovani gubici	Finansijski rashodi	Ukupno	
BIG	80.374	107.593	0	187.967	2.369.947	1.835.900	0	7.204.947	-7.016.980
PREVENT	949.567	507.655	0	1.457.222	760019	12.021	0	772.043	685.179
EUROFOND1	27.252	29.421	0	56.673	252.356	92.952	0	345.308	-288.635
BOSFIN	0	38.461	0	38.461	870.167	291.271	0	1.161.438	-1.122.977
CROBIH FOND	684.487	305.491	0	989.978	884.702	0	0	105.276	-542.230
PROF PLUS	1.111.554	21.477	0	1.133.031	1.369.876	0	0	1.369.876	-258.322
HERBOS FOND	379.752	302.021	0	681.773	630.638	672	0	631.310	50.463
MI GROUP	240.055	174.979	5.565	420.599	528.100	1.898.075	0	2.726.175	-2.305.576
NAPRIJED	23.842	163.471	0	187.313	941.202	98.032	0	1.039.234	-851.921
FORTUNA FOND	205.212	82.326	0	287.538	446.199	15.158	0	461.357	173.919
BONUS	568.958	18	53	569.029	592.685	2.294	2.419	597.398	-28.369
UKUPNO ZIF-ovi	4.271.053	1.732.913	5.618	6.909.584	9.944.991	7.246.378	2.419	16.414.362	11.853.287
SME BIH	69.478	26.959	0	96.437	38.478	58.622	0	97.100	-663
LILIUM GLOBAL	10.113	23.497	0	33.610	153.555	31.153	453	185.161	-151.551
RAIFFEISEN CASH	4.975.030	147.627	0	5.122.656	2.969.233	510.201	0	3.479.434	1.643.223
RAIFFEISEN BALANCE	40.938	140.382	0	181.320	99.067	945	687	100.700	80.621
RAIFFEISEN EURO BOND	3.552.734	436.194	0	3.988.927	2.200.171	261.157	1	2.461.329	1.527.598
UKUPNO OIF-ovi	8.648.293	774.659	0	9.422.950	5.460.504	862.078	1.141	6.323.724	3.099.228
UKUPNO IF-ovi	12.919.346	2.507.572	5.618	15.432.534	15.405.495	8.108.456	3.560	22.738.086	-8.754.059

Grafikon 10: Bruto realizovani finansijski rezultat ZIF-ova u 2021. godini

Grafikon 11: Bruto finansijski rezultat OIF-ova u 2021. godini

Iz posebnih izvještaja IF-ova izdvajamo pregled podataka o troškovima koji se naplaćuju na teret imovine fondova, u kojem je data struktura troškova i učešće u ukupnim troškovima poslovanja, te njihov odnos prema prosječnoj neto vrijednosti imovine fonda u izvještajnom periodu. U bilansu uspjeha ovi troškovi evidentirani su kao poslovni rashodi.

Tabela 49: Pregled podataka o troškovima koji se naplaćuju na teret imovine fonda

Vrsta troška	ZIF (KM)	Udio %	OIF (KM)	Udio %	IF (KM)	Udio %
Naknada društvu za upravljanje (provizija)	7.245.602	72,86	4.356.007	79,77	11.601.608	75,31
Naknada Registru	130.357	1,31	0	0,00	130.357	0,85
Naknada depozitaru	216.044	2,17	735.536	13,47	951.580	6,18
Naknada za reviziju	92.597	0,93	49.734	0,91	142.331	0,92
Naknada za računovodstvo	288.755	2,90	0	0,00	288.755	1,87
Naknada berzi	125.400	1,26	0	0,00	125.400	0,81
Troškovi kupovine i prodaje ulaganja	387.212	3,89	21.479	0,39	408.691	2,65
Troškovi servisiranja dioničara	19.936	0,20	0	0,00	19.936	0,13
Naknade i troškovi nadzornog odbora	179.230	1,80	0	0,00	179.230	1,16
Naknade i troškovi direktora fonda	695.993	7,00	0	0,00	695.993	4,52
Ostali troškovi	563.865	5,67	297.749	5,45	861.614	5,59
Ukupno troškovi	9.944.991	100,00	5.460.504	100,00	15.405.495	100,00
Prosječna godišnja vrijednost neto imovine fonda	297.549.927		390.316.911		687.866.838	
Udio troškova u prosječnoj godišnjoj neto vrijednosti imovine fonda (%)	3,34		1,40		2,24	

Tabela 50: Trošak fondova koji se odnosi na naknadu društvima za upravljanje, pojedinačno po IF-ima

INVESTICIJSKI FOND	IZNOS (KM)
BIG	1.959.101
PREVENT INVEST	542.366
EUROFOND 1	113.777
BOSFIN	603.712

CROBIH FOND	665.660
PROF PLUS	1.118.112
HERBOS FOND	438.642
MI GROUP	531.557
NAPRIJED	689.980
FORTUNA FOND	165.786
BONUS	420.909
UKUPNO ZIF-ovi	7.245.602
SME BH EQUITY	13.964
LILIUM GLOBAL	120.360
RAIFFEISEN CASH	2.377.740
RAIFFEISEN BALANCE	66.506
RAIFFEISEN EURO BOND	1.777.437
UKUPNO OIF-ovi	4.356.007
UKUPNO IF-ovi	11.601.608

Osim realizovanih prihoda i rashoda, u bilansu uspjeha IF-ova prikazuju se i nerealizovani dobici i gubici koji su rezultat promjene vrijednosti finansijskih instrumenata (vrijednosnih papira) iz portfelja fondova, pa je finansijski rezultat sa uključenim neto nerealiziranim dobitima/gubicima za ZIF-ove bio neto gubitak u iznosu 4.545.557 KM, dok su OIF-ovi ostvariti neto dobit u iznosu od 2.481.310. KM. U nastavku se donosi tabelarni prikaz podataka o ostvarenom finansijskom rezultatu sa uključenim neto nerealiziranim dobitima/gubicima, pojedinačno po fondovima.

Tabela 51: Prikaz podataka o ostvarenom finansijskom rezultatu sa uključenim neto nerealiziranim dobitima/gubicima, pojedinačno po fondovima

Naziv IF-a	FINANSIJSKI REZULTAT u KM (Uključujući i nerealiziranu neto dobit/gubitak)
BIG	-9.386.506
PREVENT	5.699.238
EUROFOND 1	21.926
BOSFIN	-4.799.642
CROBIH FOND	3.877.986
PROF PLUS	2.950.834
HERBOS FOND	832.016
MI GROUP	-3.082.249
NAPRIJED	-1.079.306
FORTUNA FOND	-828.722
BONUS	1.248.868
Ukupno ZIF-ovi	-4.545.557
SME BH	254.869
LILIUM GLOBAL	141.107
RAIFFEISEN CASH	1.030.328
RAIFFEISEN BALANCE	98.214
RAIFFEISEN EURO BOND	956.792
Ukupno OIF-ovi:	2.481.310
UKUPNO IF-ovi:	-2.064.247

Ukupna imovina investicijskih fondova na dan 31.12.2021. godine iznosila je 782.484.331 KM što je povećanje u odnosu na uporedne podatke (31.12.2020. godine) za 121.556.122 KM ili 18,39 %.

Imovina ZIF-ova u iznosu od 301.618.864 KM smanjena je u odnosu na isti dan prethodne godine za 5.972.118 KM ili cca 2%, dok je imovina OIF-ova iznosila 480.865.467 KM i povećana je za 127.528.240 KM ili cca 36% u odnosu na stanje iz prethodne godine.

Od ukupnog iznosa imovine 39 % čini imovina ZIF-ova, dok se 61 % odnosi na imovinu OIF-a. Ovi podaci ukazuju na nastavak trenda povećanja učešća OIF-ova u ukupnoj vrijednosti imovine IF-va u Federaciji BiH.

Stanje gotovine prema preliminarnim podacima o poslovanju IF-ova iznosilo je 89.068.484 KM, što je u odnosu na prethodni izvještajni period povećanje za 21.126.789 KM ili 31 %. ZIF-ovi su na ovoj poziciji iskazali iznos od 11.164.833 KM, što je povećanje za 60 % u odnosu na stanje na kraju prethodne godine. Kod OIF-ova stanje gotovine iznosilo je 77.903.651 KM, što je povećanje za cca 17 miliona KM ili za 28 % u odnosu na prethodnu godinu.

Najviši iznos gotovine kod ZIF-ova, na dan 31.12.2021 godine, raspoloživ je na računu ZIF-a FORTUNA FOND d.d. Sarajevo u iznosu od 6.675.879 KM, dok kod OIF-ova, OIF RAIFFEISEN CASH raspolaže sa najvišim iznosom gotovine od 63.885.536 KM. Najnižu likvidnost, uzimajući u obzir samo stanje gotovine na kraju 2021. godine imao je ZIF MI-GROUP d.d. Sarajevo sa stanjem na računu u iznosu od 10.614 KM.

Na dan 31.12.2021. godine ulaganja fondova u iznosu od 681.271.153 KM čine cca 87 % njihove ukupne imovine i u odnosu na stanje 31.12.2020. godine povećana su za 99,6 miliona KM ili cca 17 %.

Ukupna ulaganja ZIF-ova na dan 31.12.2021. godine iznosila su 284.417.985 KM i smanjena su za oko 8 miliona KM ili za cca 2,76 % u odnosu na prethodnu godinu.

Ulaganja OIF-ova u iznosu od 396.853.168 KM povećana su za oko 108 miliona KM ili cca 37 %. Ovo povećanje imovine OIF-ova rezultata je rasta imovine OIF-a RAIFFEISEN EURO BOND (cca 51 milion KM) i OIF-a RAIFFEISEN CASH (cca 57 miliona KM).

U strukturi ukupnih ulaganja ZIF-ova najznačajniji iznos od 259.980.588 KM čine ulaganja fondova u finansijska sredstva iskazana po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, slijede ulaganja u nekretnine evidentirana u ukupnom iznosu od 17.768.823 KM u imovini ZIF-a BIG d.d. Sarajevo (9.341.1000 KM), ZIF EUROFOND d.d. Sarajevo (447.804 KM), ZIF BOSFIN d.d. Sarajevo (3.552.000 KM) i ZIF-a MI GROUP d.d. Sarajevo (4.427.919 KM), zatim ulaganja u depozite koja su iskazana kod ZIF-a PROF PLUS d.d. Sarajevo u iznosu od 4.900.000 KM i na istom nivou kao prethodne godine, potom ulaganja u finansijska sredstva koja se drže do dospeljeća u iznosu od 1.768.574 KM zabilježena kod ZIF-a prevent INVEST d.d. Sarajevo u iznosu od 1.723.248 KM i kod ZIF-a FORTUNA FOND d.d. Sarajevo u iznosu od 45.326 KM.

U strukturi ukupnih ulaganja OIF-ova najznačajniji iznos od 249.645.268 KM čine ulaganja u finansijska sredstva koja se drže do dospeljeća, koja su, u odnosu na prethodni izvještajni period, povećana za cca 53 % U ovu kategoriju ulaganja isključivo je razvrstana imovina otvorenih investicijskih fondova iz RAIFFEISEN grupacije.

Sljedeći najznačajniji iznos u strukturi ulaganja OIF-ova odnosi se na ulaganje u depozite u iznosu od 96.050.000 KM i to u portfelju OIF Raiffeisen CASH (67.600.000 KM) i OIF Raiffeisen EURO BOND (28.450.000 KM).

Ukupna potraživanja svih fondova na 31.12.2021. godine iznose 11.337.695 KM i veća su u odnosu na isti datum prethodne godine za 19 %, s tim da su potraživanja OIF-ova značajno povećana sa 88.335 KM na 3.228.121 KM, dok su potraživanja ZIF-ova imala suprotan trend i smanjena su sa 9.458.642 KM na iznos od 8.109.574 KM.

Najviši iznos potraživanja od 5.122.862 KM evidentiran je kod ZIF-a MI GROUP d.d. Sarajevo. U strukturi potraživanja, potraživanja po osnovu dividende iznose 487.857 KM ili cca 4 % ukupnih potraživanja fondova, od kojeg iznosa potraživanja za dividendu na ZIF-ove se odnosi cca 90 % ukupnog iznosa.

Ukupne obaveze fondova 31.12.2021. godine iznosile su 8.827.409 KM i povećane su za više od 5,3 miliona KM ili više od 2,5 puta u odnosu na stanje 31.12.2020. godine.

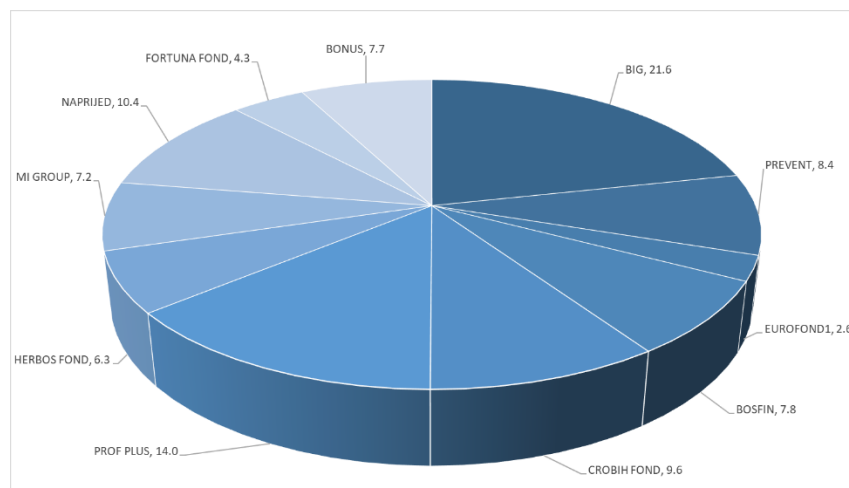
Obaveze ZIF-ova iznosile su 3.106.200 KM i povećane su za 219.321 KM ili 7,60 % u odnosu na iznos iz prethodne godine, dok su obaveze OIF-ova u iznosu od 5.721.209 KM povećane za 5.106.666 KM, što je barem devet puta više u odnosu na stanje obaveza na dan 31.12.2020. godine.

Tabela 52: Pregled podataka iz Izvještaja o finansijskom položaju na dan 31.12.2021. godine, koji se odnose na strukturu imovine i obaveza, pojedinačno po IF-ovima

NAZIV IF-a	IMOVINA				OBAVEZE					NVI
	Gotovina	Ulaganja	Potraživanja	Ukupno	Iz poslovanja fonda	Po osnovu troškova	Prema DUF-u	ostale	Ukupno	
BIG	445.876	64.200.037	346.941	64.992.854	100.000	3.700	180.240	157.438	441.378	64.551.476
PREVENT	2.726.185	22.548.599	194.777	25.469.561	0	12.203	57.961	175.852	246.016	25.223.545
EUROFOND1	20.017	7.895.562	16.200	7.931.779	0	22.774	173.043	9.454	205.271	7.726.508
BOSFIN	32.617	24.515.542	17.373	24.565.532	0	398.863	934.272	45.272	1.378.407	23.187.125
CROBIH FOND	254.852	28.399.659	133.284	28.787.795	0	19.613	7.634	0	27.247	28.760.548
PROF PLUS	692.837	41.096.149	32.704	41.821.690	0	9.805	76.025		85.830	41.735.860
HERBOS FOND	44.586	18.828.175	92.815	18.965.576	0	3.640	128.783	1.580	134.003	18.831.573
MI GROUP	10.614	16.551.618	5.122.862	21.685.094	0	34.813	7.101	221.061	262.975	21.422.119
NAPRIJED	56.122	31.281.020	30.620	31.367.762	0	16.415	147.268	60.590	224.273	31.143.489
FORTUNA FOND	6.675.879	6.209.341	36.412	12.921.632	0	1.500		37.702	39.202	12.882.430
BONUS	205.248	22.892.283	12.058	23.109.589	0	8.039	38.800	14.759	61.598	23.047.991
UKUPNO ZIF-ovi	11.164.833	284.417.985	6.036.046	301.618.864	100.000	531.365	1.751.127	723.708	3.106.299	298.512.664
SME BIH	371.038	1.265.402	3.487	1.639.927	0	6.602	1.241	0	7.843	1.632.083
LILIUM GLOBAL	21.838	6.802.047	50.663	6.874.548	1.200		0	8.145	9.345	6.865.203
RAIFFEISEN CASH	63.885.536	228.294.941	3.225.206	295.405.683	0	4.863.114	230.433	0	5.093.550	290.312.134
RAIFFEISEN BALANCE	616.018	3.271.611	44.339	3.931.968	0	12.898	2.928	0	15.826	3.916.142
RAIFFEISEN EURO BOND	13.009.221	157.219.167	2.784.954	173.013.341	0	419.783	174.862	0	594.645	172.418.696
UKUPNO OIF-ovi	77.903.651	396.853.168	6.108.649	480.865.467	1.200	5.302.399	409.464	8.145	5.721.209	475.144.258
UKUPNO IF-ovi	89.068.464	681.271.153	12.144.695	782.484.331	101.200	5.833.764	2.160.591	731.853	8.827.409	773.656.922

Neto vrijednost imovine svih IF-ova, odnosno njihov ukupan kapital na dan 31.12.2021. godine iznosi 773.656.922 KM, što predstavlja povećanje za više od 116 miliona KM ili cca 18 % u odnosu na prethodnu godinu. Neto vrijednost imovine ZIF-ova u iznosu od 298.512.664 KM, smanjena je za više od 6 miliona KM ili cca 2 % u odnosu na stanje od 31.12.2020. godine, dok je neto vrijednost imovine OIF-ova u iznosu od 475.144.258 KM povećana za više od 122 miliona KM ili za cca 35 % u odnosu na stanje na kraju 2020. godine.

Grafikon 12: Učešće u NVI ZIF-ova na dan 31.12.2021. godine

Grafikon 13: Učešće NVI OIF-a na dan 31.12.2021. godine

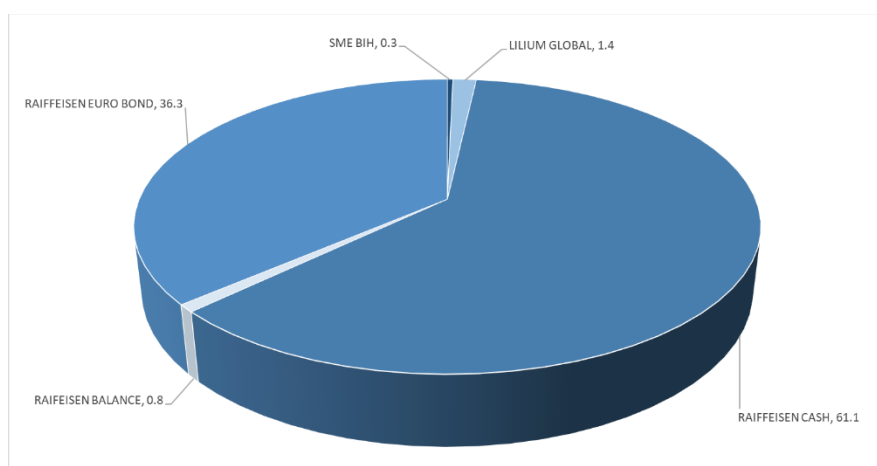
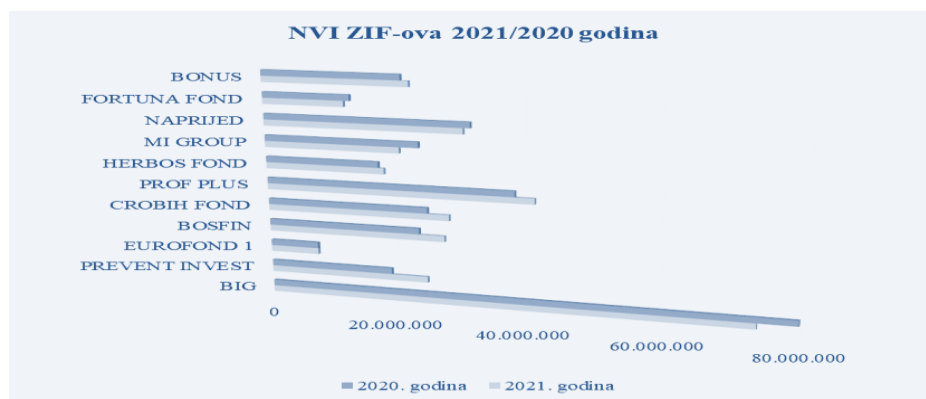

Tabela 53: Neto vrijednosti imovine po fondovima na kraju 2021. godine u odnosu na isti dan prethodne godine

NAZIV IF-a	NVI na dan 31.12.2021	NVI na dan 31.12.2020.	Razlika	% smanjenja/povećanja
BIG	73.937.982	79.809.378	-5.871.396	-7,36
PREVENT	25.223.545	19.524.307	5.699.238	29,19
EUROFOND1	7.726.508	7.704.582	21.926	0,28
BOSFIN	27.986.768	24.058.350	3.928.418	16,33
CROBIH FOND	28.760.548	25.423.875	3.336.673	13,12
PROF PLUS	41.735.860	38.785.026	2.950.834	7,61
HERBOS FOND	18.831.573	17.949.095	882.478	4,92
MI GROUP	21.303.036	24.285.391	-2.982.355	-12,28
NAPRIJED	31.143.489	32.222.795	-1.079.306	-3,35
FORTUNA FOND	12.882.430	13.836.446	-954.016	-6,89
BONUS	23.047.991	21.799.123	1.248.868	5,73
UKUPNO ZIF-ovi	312.579.730	305.398.368	7.181.361	2,35
SME BIH	1.632.083	1.461.848	170.235	11,65
LILIUM GLOBAL	6.865.204	6.424.832	440.372	6,85
RAIFFEISEN CASH	290.312.134	209.095.245	81.216.889	38,88
RAIFFEISEN BALANCE	3.916.142	3.371.035	545.107	16,17
RAIFFEISEN EURO BOND	172.418.696	132.459.3414	39.959.355	30,17
UKUPNO OIF-ovi	475.144.259	352.752.301	122.391.958	34,70
UKUPNO IF-ovi	787.723.989	658.150.669	129.573.320	19,69

Grafikon 14: NVI ZIF-ova 2021/2020 godina

Grafikon 15: NVI OIF-ova 2021/2020 godina

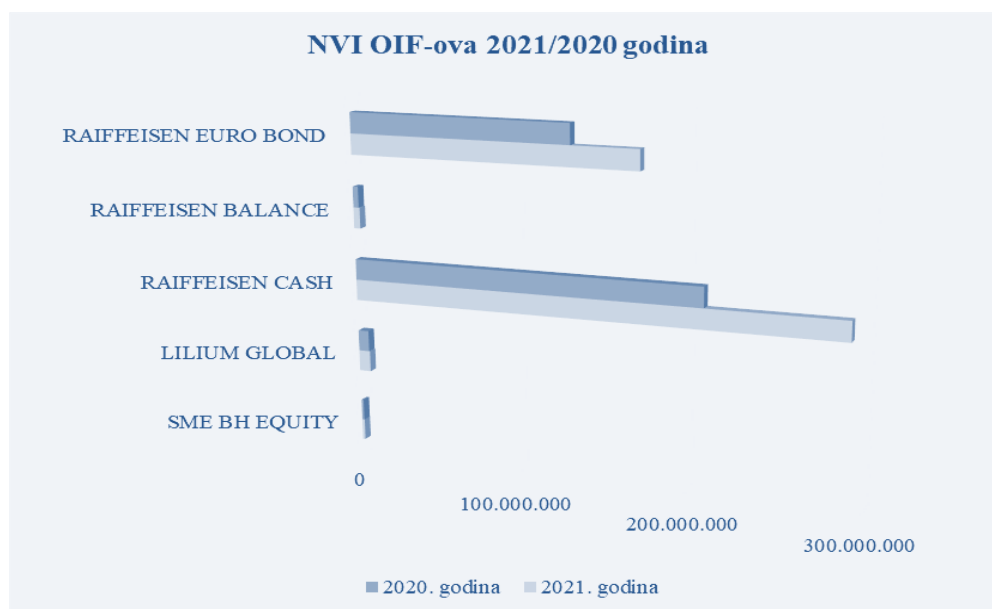

Tabela 54: Pregled neto vrijednosti sredstava po dionici/udjelu prema izvještajima fondova i cijena po dionici ZIF-ova, prema zvaničnom službenom kursu SASE na dane 31.12.2019., 31.12.2020. i 31.12.2021. godine

ZIF	Neto vrijednost sredstava po dionici na dan (KM)			Cijena po dionici po zvaničnom službenom kursu SASE (KM)		
	31.12.21.	31.12.20.	31.12.19.	31.12.21.	31.12.20.	31.12.19.
BIG	6,06	6,94	7,49	1,25	0,97	1,50
PREVENT INVEST	12,47	9,65	10,55	2,57	2,5	2,75
EUROFOND 1	2,14	2,13	2,67	0,65	0,73	0,77
BOSFIN	7,63	9	7,92	0,99	0,9	1,17
CROBIH FOND	9,42	8,33	8,75	4,09	4,1	2,40
PROF PLUS	8,23	7,65	7,21	3,57	3,5	3,50
HERBOS FOND	6,6	6,29	6,33	5,39	5,98	4,00
MI GROUP	4,35	4,97	5,44	0,9	0,92	0,86
NAPRIJED	7,64	7,91	7,03	1,18	0,89	1,08
FORTUNA FOND	5,76	6,22	6,19	1,39	1	1,00
BONUS	6,95	6,57	6,98	5,49	6,12	6,80

SME BH EQUITY	6,5878	5,6508	5,8855			
LILIUM GLOBAL	1,8358	1,8399	1,7005			
RAIFFEISEN CASH	111,3201	110,8326	110,2621			
RAIFFEISEN BALANCE	128,3597	124,0729	127,1058			
RAIFFEISEN EURO BOND	202,9393	201,6572	197,7372			

Iz prezentiranih podataka u prethodnoj tabeli, vidi se da e tržišne cijene dionica ZIF-ova kreću u rasponu 14,77 % - 97,42 % njihove neto knjigovodstvene vrijednosti po dionici. Najmanja razlika između neto knjigovodstvene vrijednosti dionice i tržišne cijene dionice utvrđena je kod ZIF-a BONUS d.d. Sarajevo, dok je najveća razlika između knjigovodstvene vrijednosti dionice i tržišne cijene dionice evidentirana kod ZIF-a BOSFIN d.d. Sarajevo, što je nepromijenjeno stanje u odnosu na podatke iz prethodne godine.

Tabela 55: Struktura ulaganja investicijskih fondova prema MSFI 9 - Finansijski instrumenti prikazana je u narednoj tabeli.

Naziv IF-a	Ulaganja kroz BU (KM)	Ulaganja do dospijeca (KM)	Depoziti (KM)	Nekretnine (KM)	Ulaganja ukupno (KM)	
					Vrijednost (KM)	Broj
BIG	54.858.937			9.341.100	64.200.037	78
PREVENT INVEST	20.825.351	1.723.248			22.548.599	69
EUROFOND 1	7.447.758			447.804	7.895.562	41
BOSFIN	20.963.542			3.552.000	24.515.542	61
CROBIH FOND	28.399.659	0	0	0	28.399.659	44
PROF PLUS	36.196.149		4.900.000		41.096.149	43
HERBOS FOND	18.828.175	0	0	0	18.828.175	41
MI GROUP	12.123.699	0	0	4.427.919	16.551.618	62
NAPRIJED	31.281.020				31.281.020	63
FORTUNA FOND	6.164.015	45.326			6.209.341	46
BONUS	22.892.283				22.892.283	48
Ukupno ZIF-ovi	259.980.588	1.768.574	4.900.000	17.768.823	284.417.985	596
SME BH EQUITY	1.265.402	0	0	0	1.265.402	18
LILIUM GLOBAL	6.802.047				6.802.047	34
RAIFFEISEN CASH	26.394.044	134.300.897	67.600.000	0	228.294.941	63
RAIFFEISEN BALANCE	2.418.849	852.761	0	0	3.271.611	12
RAIFFEISEN EURO BOND	14.277.556	114.491.610	28.450.000	0	157.219.167	90
Ukupno OIF-ovi	51.157.898	249.645.268	96.050.000	0	396.853.168	217
Ukupno IF-ovi	311.138.486	251.413.842	100.950.000	17.768.823	681.271.153	813

Struktura ulaganja ZIF-ova upućuje da je riječ o dioničkim fondovima, dok su s druge strane među OIF-ovima po vrijednosti neto imovine i strukturi ulaganja dominantni su novčani fondovi.

Na dan 31.12.2021. godine, IF-ovi u svom portfelju imaju dionice različitih emitenata iz BiH i inostranstva, čija je ukupna vrijednost 258.779.761 KM, što čini preko 39 % ukupne imovine IF-ova. Ulaganja u obveznice iznose 174.382.637 KM ili 26 % ukupnih ulaganja, dok depoziti i plasmani iznose 113.830.116 KM ili 17% ukupne imovine svih IF-ova.

Grafikon 16: Struktura portfolija IF-ova na dan 31.12.2021. godine

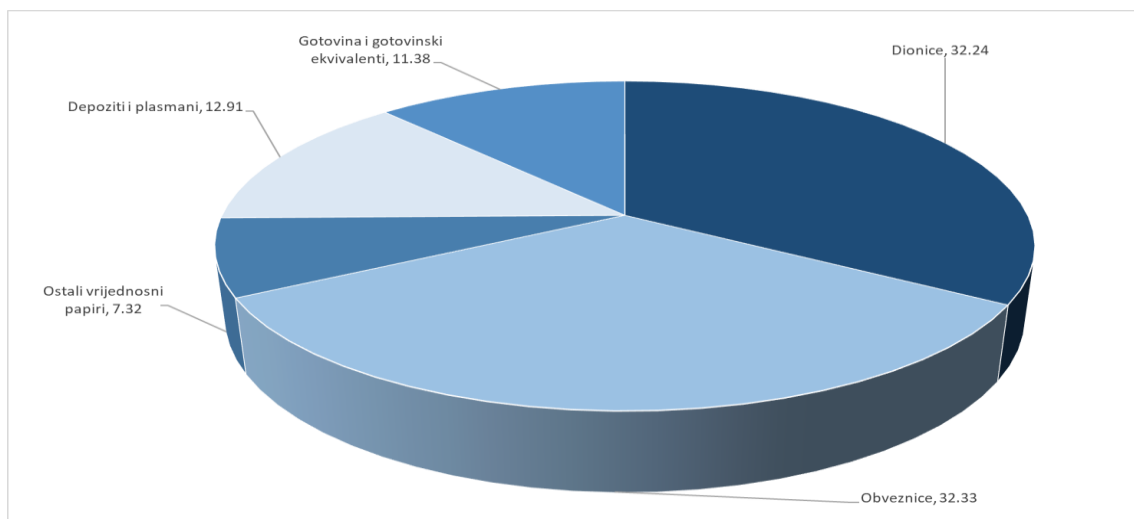

Tabela 56: Detaljan pregled strukture imovine fonda na dan 31.12.2021. godine

R. br.	Opis	Vrijednost ZIF-ova 31.12.2021. (KM)	% u imovini ZIF-ova	Vrijednost OIF-ova 31.12.2021. (KM)	% u imovini OIF-ova	Vrijednost IF-ova 31.12.2021. (KM)	% u imovini IF-ova
1.	Dionice	244.845.462	81,18	7.450.243	1,55	252.295.705	32,24
2.	Obveznice	1.769.676	0,59	251.216.966	52,24	252.986.642	32,33
3.	Ostali vrijednosni papiri	15.134.025	5,02	42.135.958	8,76	57.269.983	7,32
4.	Depoziti i plasmani	4.900.000	1,62	96.118.182	19,99	101.018.182	12,91
5.	Gotovina i gotovinski ekvivalenti	11.164.833	3,70	77.903.651	16,20	89.068.484	11,38
6.	Nekretnine	17.768.822	5,89	0	0,00	17.768.822	2,27
7.	Ostala imovina	6.036.048	2,00	6.040.464	1,26	12.076.512	1,54
I	UKUPNA IMOVINA	301.618.864	100,00	480.865.465	100,00	782.484.331	100,00
II	UKUPNE OBAVEZE	3.106.200		5.721.209		8.827.409	
III = (I - II)	NETO IMOVINA	298.512.664		475.144.258		773.656.922	

Osnovni kapital ZIF-ova na 31.12.2021. godine iznosio je 1.031.712.732 KM, koliko je iznosio na isti dan prethodne godine, dok je vrijednost izdatih udjela (osnovnog kapitala) svih OIF-ova iznosila 466.707.772 KM, što je povećanje za cca 35 % u odnosu na stanje iz prethodnog godišnjeg izvještajnog perioda. U strukturi ukupnog kapitala značajan je iznos nepokrivenog gubitka u iznosu od preko 651 miliona KM.

Ukupan broj emitovanih dionica ZIF-ova na dan 31.12.2020. godine, s obzirom na stanje osnovnog kapitala nepromijenjen je i iznosi 44.861.231, dok je broj izdatih udjela OIF-ova smanjen i iznosi 6.315.876.

Tabela 57: Pregled strukture ukupnog kapitala ZIF-ova i OIF-ova na dan 31.12.2020. godine

ZIF	Struktura kapitala							Broj dionica/udjela
	Osnovni kapital (KM)	Kapitalne i rezerve iz dobiti (KM)	Revalorizirane rezerve (KM)	Neraspor. dobit (KM)	Nepokriveni gubitak (KM)	Nerealizovani dobitak /gubitak (KM)	Ukupno kapital odnosno NVI (KM)	
BIG	273.916.665	816.964	0	3.858.108	168.722.784	-45.317.477	64.551.476	10.658.236
PREVENT INVEST	79.766.598	-31.819	10.227	9.192.647	30.353.762	-33.360.346	25.223.545	2.021.967
EUROFOND 1	64.985.958	4.034.927	0	11.778.311	67.412.308	-5.660.380	7.726.508	3.610.331
BOSFIN	56.210.881	2.851.455	0	245.184	34.034.501	-2.085.894	23.187.125	3.038.426
CROBIH FOND	79.390.428	4.287.049	-12.092.603	0	45.560.540	2.736.214	28.760.548	3.053.478
PROF PLUS	66.961.277	11.924.518	0	0	40.337.614	3.187.679	41.735.860	5.072.824
HERBOS FOND	68.721.704	0	0	955.708	20.836.630	-30.009.209	18.831.573	2.851.523
MI GROUP	119.231.706	4.484.831	0	1.473.420	92.242.223	-11.525.615	21.422.119	4.926.930
NAPRIJED	87.639.440	5.485.294	0	27.087.521	78.889.329	-10.179.437	31.143.489	4.076.253
FORTUNA FOND	53.657.688	3.796.770	0	601.963	25.560.877	-19.613.114	12.882.430	2.235.737
BONUS	81.230.387	1.880.484	0	4.279.423	43.129.021	-21.213.282	23.047.991	3.315.526
Ukupno ZIF-ovi	1.031.712.732	39.530.473	-12.082.376	58.930.094	646.537.398	-173.040.861	298.512.664	44.861.231

SME BH EQUITY	3.517.212	0	-371.800	254.206	1.767.535	0	1.632.083	247.744
LILIUM GLOBAL	9.956.148	0	0	889.998	3.380.397	-600.546	6.865.203	3.739.669
RAIFFEISEN CASH	281.575.073	0	0	8.737.061	0	0	290.312.134	2.607.904
RAIFFEISEN BALANCE	3.363.776	0	0	552.366	0	0	3.916.142	30.509
RAIFFEISEN EURO BOND	168.295.563	0	0	4.123.133	0	0	172.418.696	849.607
Ukupno OIF-ovi	466.707.772	0	-371.800	14.556.764	5.147.932	-600.546	475.144.258	7.475.433
Ukupno IF-ovi:	1.498.420.504	39.530.473	-12.454.176	73.486.858	651.685.330	-173.641.407	773.656.922	

Ukupan broj dioničara ZIF-ova na dan 31.12.2021. godine iznosi 198.513 KM. Usporedbom sa brojem dioničara na dan 31.12.2020. godine utvrđeno je da je ukupan broj dioničara fondova smanjen za 0,04 % ili 86 dioničara.

Tabela 58: Pregledi broja dioničara po fondovima, uporedno po godinama

ZIF	Broj dioničara po procentima učešća u kapitalu ZIF-a											
	31.12.2021.						31.12.2020.					
	< 1%	1-3%	3-5%	> 5%	Ukupno	% učešća	< 1%	1-3%	3-5%	> 5%	Ukupno	% učešća
BIG	34.512	5	1	5	34.523	17,39	34.552	3	2	6	34.563	17,42
EUROFOND-1	25.576	4	2	3	25.585	12,89	25.575	4	2	4	25.585	12,89
PROF-PLUS	23.224	0	0	4	23.228	11,70	23.236	0	0	4	23.240	11,71
MI GROUP	21.361	6	3	2	21.372	10,77	21.362	6	3	2	21.373	10,77
NAPRIJED	18.952	3	3	3	18.961	9,55	18.964	2	4	1	18.971	9,56
FORTUNA FOND	17.991	2	2	4	17.999	9,07	17.993	3	3	3	18.002	9,07
CROBIH FOND	16.575	2	1	4	16.582	8,35	16.576	2	21	4	16.583	8,36
BOSFIN	12.316	2	2	4	12.324	6,21	12.321	2	2	4	12.329	6,21
HERBOS FOND	10.955	2	2	3	10.962	5,52	10.958	2	2	3	10.965	5,53
BONUS	8.806	1	0	3	8.810	4,44	8.803	2	0	3	8.808	4,44
PREVENT INVEST	8.159	4	2	2	8.167	4,11	8.168	4	2	3	8.177	4,12
Ukupno	198.427	31	18	37	198.513	100,00	198.427	198.427	198.427	198.427	198.427	100,09

Grafikon 17: Broj dioničara ZIF-ova 2021/2020

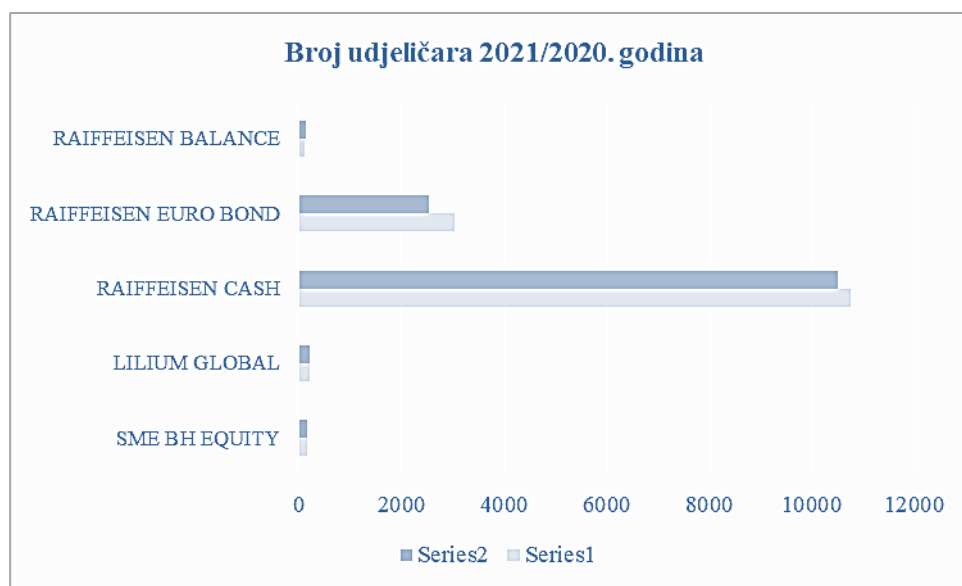

Ukupan broj udjeličara OIF-ova na dan 31.12.2021. godine iznosi 14.315. Usporedbom sa brojem udjeličara na dan 31.12.2020. godine utvrđeno je da je ukupan broj udjeličara fondova povećan za 5,40% ili za 733 udjeličara.

Tabela 59: Pregledi broja udjeličara po fondovima, uporedno 2020/2019 godina

OIF	Broj udjeličara		Razlika (2021/2020)	
	31.12.2021.	31.12.2020.	Broj	%
SME BH EQUITY	175	178	-3	-1,69
LILIUM GLOBAL	209	213	-4	-1,88
RAIFFEISEN CASH	10756	10510	246	2,34
RAIFFEISEN BALANCE	3046	2527	519	20,54
RAIFFEISEN BALANCE	129	154	-25	-16,23
Ukupno	14.315	13.582	733	5,40

Grafikon 18: Broj udjeličara 2021/2020 godina

U 2021. godini ukupan promet vrijednosnih papira u ime i za račun investicijskih fondova iznosio je 630.9330.052 KM, od čega se 284.216.863 KM odnosi na kupovine, a 346.113.189 KM na prodaje vrijednosnih papira. Posmatrano procentualno fondovi su u približno jednakim iznosima i kupovali i prodavali imovinu u svom portfelju.

Od ukupno ostvarenog prometa i na kupovnoj i na prodajnoj strani cca 15 % se odnosi na učešće ZIF-ova, a cca 85 % na učešće OIF-ova.

Posmatrano pojedinačno, u ukupnom prometu najznačajnije učešće od oko 60 % u ukupnom prometu ima OIF RAIFFEISEN CASH i na kupovnoj i na prodajnoj strani prometa svih fondova. Kad posmatramo ZIF-ove najznačajniji promet izvršen je u ime i za račun ZIF-a BIG d.d. Sarajevo, a najniži u ime i za račun ZIF-a BONUS d.d. Sarajevo.

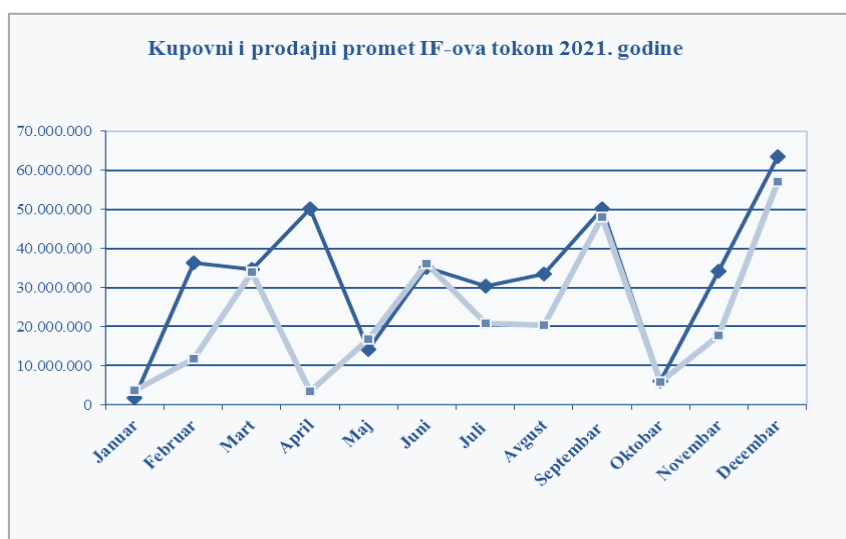
Tabela 60: Pregled prometa koji je ostvaren od transakcija vrijednosnim papirima, ukupno svih IF-ova tokom 2021. godine

NAZIV IF-a	PROMET					
	UKUPNO			%učesća IF-a		
	Kupovina	Prodaja	ukupno	Kupovina	Prodaja	ukupno
BIG	7657.133	10.390.658	18.047.791	1,96	3,76	2,71
PREVENT	1.485.924	2.118.871	3.604.795	0,38	,077	0,54
EUROFOND1	39.000	462.839	501.839	0,01	0,17	0,08
BOSFIN	62.817	496.931	559.748	0,02	0,18	0,08
CROBIH FOND	3.004.372	3.077.610	6.081.982	0,77	1,11	0,91
PROF PLUS	6.419.650	6.479.768	12.899.418	1,65	2,35	1,94
HERBOS FOND	1.609.210	1.857.636	3.466.846	0,41	0,67	0,52
MI GROUP	5.267.569	4.456.989	9.724.558	1,35	1,61	1,46
NAPRIJED	971.065	1.770.065	2.741.130	0,25	0,64	0,41
FORTUNA FOND	163.229	3.207.445	3.370.674	0,04	1,16	0,51
BONUS	0	189.607	189.607	0,00	0,07	0,03
UKUPNO ZIF-ovi	26.679.969	34.508.419	61.188.388	6,85	12,50	9,19
SME BIH	252.489	382.748	635.237	0,06	0,14	0,01
LILIUM GLOBAL	626.965	348.901	975.866	0,16	0,13	0,15
RAIFFEISEN CASH	242.665.872	165.459.150	408.125.022	62,27	59,94	61,30
RAIFFEISEN BALANCE	2.642.609	2.486.333	5.128.942	0,68	0,90	0,77
RAIFFEISEN EURO BOND	116.853.081	72.843.157	189.696.238	29,98	26,39	28,49
UKUPNO OIF-ovi	363.041.016	241.520.289	604.561.305	93,15	87,50	90,81
UKUPNO IF-ovi	389.720.985	276.028.708	665.749.693	100	100	100

Tabela 61: Mjesečni pregled prometa koji je ostvaren od transakcija vrijednosnim papirima, u ime i za račun ZIF-ova, OIF-ova i ukupno svih IF-ova tokom 2021. godine

IF	Kupovina (KM)	Prodaja (KM)	Ukupno promet (KM)
Januar	1.743.439	3.552.356	5.295.795
Februar	36.385.843	11.863.298	48.249.141
Mart	34.689.640	34.046.479	68.736.119
April	50.227.235	3.480.545	53.707.780
Maj	14.131.552	16.822.214	30.953.766
Juni	35.065.494	36.125.472	71.190.966
Juli	30.461.000	20.903.256	51.364.255
Av gust	33.464.707	20.441.323	53.906.030
Septembar	50.032.503	48.030.384	98.062.887
Oktober	6.053.627	5.796.531	11.850.159
Novembar	34.248.388	17.816.421	52.064.809
Decembar	63.377.559	57.150.428	120.527.987
Ukupno	389.880.985	276.028.708	665.909.693

Grafikon 19: Kupovni i prodajni promet IF-ova tokom 2021. godine

Tokom 2021. godine trgovano je se cca 20% vrijednosti ukupne imovine ZIF-ova, iz čega proizlazi da je investicijska aktivnost u 2021. godini pala za 11% u odnosu na prethodnu 2020. godinu.

Situacija kod OIF-ova je slična kao i prethodne godine: zahvaljujući izrazitoj investicijskoj aktivnosti OIF-a RAIFFEISEN CASH i OIF-a RAIFFEISEN EURO BOND ostvareni promet u ime i za račun OIF-ova u 2021. godini iznosio 1,25 puta vrijednosti ukupne imovine OIF-ova na dan 31.12.2021.godine.

Prosječni mjesečni kupovni promet iznosi oko 32,5 miliona KM, prodajni oko 23 miliona KM, tako da je ukupni mjesečni promet IF-ova bio cca 55,5 miliona KM. Najviši promet od preko 120 miliona KM zabilježen je u decembru, dok je najniži ostvaren promet od cca 5 milina KM ostvaren u januaru 2021. godine.

LISTA TABELA

Tabela 1: Ukupan broj emitenata sa upisanim osnovnim kapitalom	8
Tabela 2: Smanjenje osnovnog kapitala zbog brisanja (KM).....	8
Tabela 3: Smanjenje kapitala po svim osnovima (KM)	9
Tabela 4: Povećanje osnovnog kapitala iz vlastitih sredstava.....	9
Tabela 5: Pregled povećanja kapitala po svim osnovima	10
Tabela 6: Pregled provedenih postupaka preuzimanja u 2021. godini.....	10
Tabela 7: Pregled rezultata preuzimanja u 2021. godini	11
Tabela 8: Pregled postupaka preuzimanja dioničkih društava koji nisu odobreni u 2021. godini	11
Tabela 9: Pregled postupaka preuzimanja iz 2021. godine čije rješavanje nije okončano.....	12
Tabela 10: Pregled postupaka preuzimanja iz ranijeg perioda čije rješavanje nije okončano.....	13
Tabela 11: Pregled dozvola za poslove iz 67. st. (1) tč. a) do g) Zakona o tržištu vrijednosnih papira	15
Tabela 12: Pregled dozvola za period od 2007. do 2021. godine (na 31.12.).....	16
Tabela 13: Pregled izdatih novih dozvola u 2021. godini	17
Tabela 14: Aktivne dozvole koje se izdaju fizičkim licima na dan 31.12.2021. godine	17
Tabela 15: Pregled broja aktivnih brokerskih dozvola (fizičke osobe) za period 2011. – 2021. (31.12.).....	17
Tabela 16: Pregled uposlenosti kod profesionalnih posrednika u vremenskom periodu 2008. - 2021. (31.12.).....	17
Tabela 17: Pregled uposlenosti kod profesionalnih posrednika	18
Tabela 18: Pregled aktivnih podružnica/poslovnih jedinica brokerskih društava (stanje na dan 31. 12. 2021.)	18
Tabela 19: Dozvole za poslove skrbništva za vremensko razdoblje 2011.- 2021.godina (31.12.):.....	18
Tabela 20: Broj dozvola banaka depozitara u prometu za period 2011. – 2021. godina (na 31.12.).....	19
Tabela 21: Pregled banaka depozitara u prometu koje imaju zaključene ugovore sa profesionalnim posrednicima	19
Tabela 22: pregled udjelčara kod profesionalnih posrednika organizacijskog oblika „d.o.o.“	19
Tabela 23: Pregled udjelčara (domaći/ino) u osnovnom kapitalu (ukupno) profesionalnih posrednika oblika „d.o.o.“ za period 2013. – 2021. godine.	20
Tabela 24: Pregled značajnijeg učešća vlasništva kod banaka koje obavljaju poslove sa vrijednosnim papirima (na 31.12.2021. godine).....	20
Tabela 25: Pregled ukupnog prometa ostvarenog na Sarajevskoj berzi – burzi u 2021. godini	25
Tabela 26: Kotacija	26
Tabela 27: Slobodno tržište.....	27
Tabela 28: Promet po vrstama vrijednosnih papira (redovna trgovina).....	27
Tabela 29: Indeksi i tržišna kapitalizacija.....	27
Tabela 30: Ukupni ostvareni promet u 2021. godini.....	28
Tabela 31: Ukupan broj zaključenih transakcija.....	28
Tabela 32: Struktura investitora	29
Tabela 33: Prikaz prijenosa po segmentima u 2021. godini	29
Tabela 34: Bilans stanja profesionalnih posrednika na dan 31.12.2022. godine	31
Tabela 35: Struktura kapitala profesionalnih posrednika na dan 31.12.2022. godine	31
Tabela 36: Pregled promjene zaduženosti profesionalnih posrednika u odnosu na 2020. godinu	31
Tabela 37: Bilans uspjeha profesionalnih posrednika za period 01.01. – 31.12.2021. godine	32
Tabela 38: Struktura ukupnih prihoda za period 01.01.2021. – 31.12.2021.....	32
Tabela 39: Struktura ukupnih rashoda za period 01.01.2021. – 31.12.2021.	33
Tabela 40: Pokazatelji analize finansijskih izvještaja profesionalnih posrednika na dan 31.12.2021.	34
Tabela 41: Pregled pokazatelja poslovanja ovlaštenih učesnika u 2021. godini	34
Tabela 42: Prihodi po vrsti dozvole ovlaštenih učesnika u 2021. godini.....	35
Tabela 43: Pregled DUF-ova i IF-ova kojim upravlja svaki od DUF-ova na dan 31.12.2021. godine.	35
Tabela 44: Pregled ukupnih prihoda i rashoda za period 01.01.-31.12.2021. godine, pojedinačno po društvima za upravljanje.....	38
Tabela 45: Pregled strukturalnih podataka aktive iz skraćenog bilansa stanja na dan 31.12.2021. godine, pojedinačno po društvima za upravljanje,.....	39
Tabela 46: Pregled strukturalnih podataka pasive, iz skraćenog bilansa stanja na dan 31.12.2021. godine, pojedinačno po društvima za upravljanje,.....	40
Tabela 47: Prikaz strukture kapitala DUF-ova.....	40
Tabela 48: Analitički pregled rezultata poslovanja investicionih fondova po pojedinim kategorijama	42
Tabela 49: Pregled podataka o troškovima koji se naplaćuju na teret imovine fonda	43
Tabela 50: Trošak fondova koji se odnosi na naknadu društvima za upravljanje, pojedinačno po IF-ima	43
Tabela 51: Prikaz podataka o ostvarenom finansijskom rezultatu sa uključenim neto neraliziranim dobicima/gubicima, pojedinačno po fondovima	44
Tabela 52: Pregled podataka iz Izvještaja o finansijskom položaju na dan 31.12.2021. godine, koji se odnose na strukturu imovine i obaveza, pojedinačno po IF-ovima	46
Tabela 53: Neto vrijednosti imovine po fondovima na kraju 2021. godine u odnosu na isti dan prethodne godine	47

Tabela 54: Pregled neto vrijednosti sredstava po dionici/udjelu prema izvještajima fondova i cijena po dionici ZIF-ova, prema zvaničnom službenom kursu SASE na dane 31.12.2019., 31.12.2020. i 31.12.2021. godine	48
Tabela 55: Struktura ulaganja investicijskih fondova prema MSFI 9 - Finansijski instrumenti prikazana je u narednoj tabeli.	49
Tabela 56: Detaljan pregled strukture imovine fonda na dan 31.12.2021. godine	51
Tabela 57: Pregled strukture ukupnog kapitala ZIF-ova i OIF-ova na dan 31.12.2020. godine	51
Tabela 58: Pregledi broja dioničara po fondovima, uporedno po godinama.....	52
Tabela 59: Pregledi broja udjeličara po fondovima, uporedno 2020/2019 godina	53
Tabela 60: Pregled prometa koji je ostvaren od transakcija vrijednosnim papirima, ukupno svih IF-ova tokom 2021.	54
Tabela 61: Mjesečni pregled prometa koji je ostvaren od transakcija vrijednosnim papirima, u ime i za račun ZIF-ova, OIF-ova i ukupno svih IF-ova tokom 2021. godine	54

LISTA GRAFIKONA

Grafikon 1: Promet u KM po mjesecima trgovine u 2021. godini	26
Grafikon 2: Index u 2021. godini	28
Grafikon 3: Vrste prijenosa	30
Grafikon 4: Ukupni prihodi.....	32
Grafikon 5: Ukupni rashodi	33
Grafikon 6: Dobitak/gubitak.....	33
Grafikon 7: Bruto finansijski rezultat DUF-ova 2021/2020 godina.....	37
Grafikon 8: Bruto finansijski rezultat DUF-ova u 2021. godini	38
Grafikon 9: Učešće DUF-ova u strukturi aktive/pasive na dan 31.12.2021. godine	39
Grafikon 10: Bruto realizovani finansijski rezultat ZIF-ova u 2021. godini.....	42
Grafikon 11: Bruto finansijski rezultat OIF-ova u 2021. godini	43
Grafikon 12: Učešće u NVI ZIF-ova na dan 31.12.2021. godine	46
Grafikon 13: Učešće NVI OIF-a na dan 31.12.2021. godine	47
Grafikon 14: NVI ZIF-ova 2021/2020 godina	48
Grafikon 15: NVI OIF-ova 2021/2020 godina.....	48
Grafikon 16: Struktura portfolija IF-ova na dan 31.12.2021. godine.....	49
Grafikon 17: Broj dioničara ZIF-ova 2021/2020.....	52
Grafikon 18: Broj udjeličara 2021/2020 godina.....	53
Grafikon 19: Kupovni i prodajni promet IF-ova tokom 2021. godine	55